

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

IDUNS ROMANBIBLIOTEK XXII

EFTERKRAF

ROMAN

AF

VILMA LINDHÉ

STOCKHOLM:
IDUNS REDAKTION

STOCKHOLM, 1900
IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

VILMA LINDHÉ,

De sympatiska dragen af den talangfulla författarinna, hvars namn läses här ofvan, ha en gång för länge sedan återgifvits i Iduns spalter.

Det var nämligen år 1891, som vi i årgångens näst sista nummer voro i tillfälle att för vår läsekrets presentera fru Vilma Lindhés porträtt, beledsagadt af en återblick på de pennans alster, med hvilka hon dittills riktat vår svenska skönlitteratur.

Då vi nu, efter ett tidsförlopp af nio år på nytt finna oss manade att ställa Iduns stora läsekrets öga mot öga med hennes bild, har det skett för att på ett lämpligt sätt inleda hennes nya och för Iduns räkning skrifna roman »Efterkraf», hvilken från och med detta ark ingår som n:r 22 i tidningens romanbibliotek.

Fru Lindhés litterära alstring under det nyss tilländalupna seklets sista decennium har varit både omväxlande och omfångsrik. I ett stort antal hufvudstads- och landsortstidningar har hon nämligen strött omkring sig artiklar, noveller och resebref, städse fängslande och intressanta, ty hennes talang är alldeles för gedigen, för att hon skulle lämna ifrån sig något dussinverk. Också har fru Lindhés popularitet och anseende som skriftställarinna med åren sträckt sig långt utom fosterlandets gränser. Ett bevis härpå bland flere är hennes roman »Ragnhild», hvilken öfversatts till tyska och publicerats på detta språk såväl i en tidskrift som i bokform. Samma skildring är för närvarande under öfversättning äfven till franska och italienska.

Ett annat mycket spriddt arbete af hennes penna är resehandboken »Från Västerhafvet till Dalarna», hvilken särskildt i »Svenska turistföreningens årsskrift» erhållit de amplaste loford.

Den nya romanen »Efterkraf» skall helt visst hos Iduns tusentals läsare när och fjärran ytterligare befästa sympatierna för fru Lindhés fina och sunda diktning, i hvilken man städse förnimmer slagen af ett ädelt och varmt kännande kvinnohjärta.

FÖRRA DELEN.

Motto: Att du ej kan, dig Gud förlåter,
Men aldrig att du icke vill.

Det var inte stort mer än ett par stenkast, som skilde den grå stugan uppe på backslutningen från bygatan, som strök fram nedanför, och dock låg hon alldeles för sig själf, med skogen som bakgrund och fri synkrets rundt om.

»Stäng efter dig och lägg nyckeln under trappan, så att far hittar den.»

Det var en kvinna, som talade inne i bislaget, och rösten ljöd stark och fyllig. Ögonblicket där-efter trädde hon fram i dörröppningen, där hon måste vika sig dubbel för att komma fram med packningen, hon bar på ryggen. När hon gått några steg, stannade hon och såg sig om.

Jo, gossen var med.

»Se, så det blänker,» sade han och pekade ut öfver byn och forsen, som hvirflade fram därigenom, till andra stranden, på hvars blomstersirade sluttning en praktfull, modern villa reste sig.

»Det är grant,» svarade hon och lät blicken i förbifarten snudda vid den vackra, i klängrosor in-

bäddade byggnaden, mot hvars fönsterrutor solreflexerna bröto sig.

»Ja, det är grant,» återtog hon så lågmält, att det var mera en suck än en hviskning, och såg ut öfver landskapet.

Byfors bruk såväl som det lilla samhälle, hvilket vuxit upp däromkring, låg i en skogig dalsänka på båda sidorna om en strid fors, hvilken ej långt därifrån kastade sig rätt i famnen på en klarblå sjö, kring hvars stränder branta, i fjärran blånande berg bildade en mäktig ram.

»Mor! Hur tror du det ser ut därinne?» frågade gossen ifrigt.

»Därinne! Hvar?»

Hon förstod honom ej. Hennes tankar hade varit långt borta.

»Hos barons! Hvar annars?» återtog han otåligt och pekade på villan, vid hvilken hans blickar hängde liksom trollbundna.

»Hur där ser ut, kan just göra oss detsamma, för vi lära aldrig komma dit — och det är också bäst,» svarade hon och gick med raska steg utför backen.

»Tänk att få bo där!»

Där?! Modern tvärstannade och mätte hela hans lilla varelse med sina mörka, stränga ögon, hvilka så småningom fingo en mildare glans. »Tacka Gud, att vi bo som vi göra och inte nere i det hålet,» sade hon med en föraktfull handrörelse mot byn.

»Tänk, om vi möta far?» hviskade gossen skyggt, då de svängde in på bygatan och den vid dess ena kant utlagda trävandringen, utan hvilken fotgängare under största delen af året näppeligen kunnat taga sig fram. Till och med nu, i slutet af

maj, låg »gatan», som inte var något annat än en bit af allmänna landsvägen, hvilken strök igenom byn, djup, sölig och svart af kolstybb.

»Om vi möta far! Än sedan?» svarade hon och saktade omedvetet sin gång, medan ögonen fingo ett ängsligt uttryck.

»Bara vi inte möta någon annan på samma gång.»

»Du får hvarken säga eller tänka så och inte glömma, att en ska mer lyda Gud än människor.»

»Ja, men — — —»

»Hvad folk säger och tänker, ska du lära dig att inte fråga efter, för den, som det gör, kan inte lefva rättskaffens. Och kom så ihåg, att det är din far och att, om han inte råkat i olycka — —»

»Mor!» inföll gossen, som inte hört hälften af hvad modern sagt, »där kommer baron!»

»Låt honom komma, inte behöfva vi väl gå ner i sölet för det,» svarade hon och fattade barnet stadigt om handleden.

Baronen, som också var brukets disponent och stor aktieägare i detsamma, var i allmänhet illa omtyckt af folket, som ansåg, att han stod för mycket på sitt eget och för litet på deras bästa.

När han kom närmare, såg Anton, att en af småbaronerna var med, den minste, som var jämnårig med honom själf.

Och här gick han barfotad som alltid om sommaren, dels af sparsamhet, dels därför, att det var så svalt och skönt. En ryckning af den lilla handen hade så när gjort honom fri, och då modern fattade ett fastare grepp därom, kommo tårar af harm och blygsel honom i ögonen.

»God afton, mor Karin!» sade baronen och stod framför henne, elegant och förnäm.

»God afton!» svarade hon och försökte komma förbi.

»Det bär af ner till handelsboden igen, kan jag se. Hvarför kommer ni aldrig upp till oss med edra granna väfnader? Jag är säker, att min hustru skulle köpa.»

»Kanske. — Men jag går i alla fall helst dit ner.»

»Låt mig se på dem. Jag betalar hvad ni än vill ha.»

»Mitt pris är alltid detsamma!»

»Ni förstår, att jag anser mig stå liksom i skuld hos er för olyckan, som drabbade er man.»

»Den skulden är baron inte rik nog att betala, och den behöfver han heller inte ta på sig. Herren vet nog, hvad han gör med oss alla.»

Under det Karin talade, betraktade han henne oafvändt och tänkte, att som hon stod där i sin grofva dräkt, frisk och fyllig, med hufvudduken nerfallen från det mörka håret, var hon den här- ligaste kvinnoskepnad han på länge sett.

Han hade mött henne flere gånger förut och vändt sig om för att få se mer af den kraftiga gestalten och det markerade ansiktet med de granna färgerna, som han nu för första gången såg på nära håll.

»Adjö,» sade hon och försökte få gossen med sig, men han stod som förtrollad.

Till en början hade jämnaringens blanka skor, fina kläder och sidenmössa uteslutande fångslat hans afundsjuke ögon, men så snart de lyfts till baronens smärta, senfulla gestalt, glömde han allt annat.

De grå kläderna, hvilka sutto som gjutna på kroppen, den förnäma, något strama hållningen,

det hvita skjortbröset, halsduken och nålen däruti — en enda liten sten, men gnistrande som eld — de hvita händerna och små fötterna, det smala, färglösa ansiktet med de stickande ögonen, hatten på det gråsprängda, krusiga håret — allt infångades af de giriga, mönstrande barnaögonen.

En suck steg ofrivilligt öfver gossens läppar, och som i en uppslagen bok läste mannen i barnets ansikte den beundran, han uppväckt och log däråt.

»Er gosse liknar er,» sade han, vänd till modern.

»Folk säger det,» svarade hon, medan ett skimmer af belåtenhet gaf ett mildare tycke åt de skarp-skurna anletsdragen.

»Sådana granna ögon!» Han såg rakt in i hennes.

»Nej, nu få vi gå!»

»Har du inte lust att följa med mig, du liten? Hvad är det du heter?»

»Anton Svensson.»

»Följa med?» Gossen såg på modern med en bedjande blick, såg på sina bara fötter och sin slitna, lappade dräkt och gömde sig bakom henne.

»Har du inte lust att se, hur jag bor? Vi ä' ju grannar, som kan titta öfver till hvarandra alla dar. Det är bara forsen, som skiljer. Får han?»

»Han tycker för mycket om det, som är grant, redan, och — — —.»

»Det är bättre han får se det på nära håll. Då lockar det mindre.»

»Kanske! Vill du?»

Hon böjde sig öfver gossen och såg, att han skälfdde af glädje och längtan.

»Det är bäst han går då,» sade hon och rätade på sig. »Han ska ändå se mer af världen än jag, det har jag föresatt mig, och början ska en gång göras.»

»Var nu riktigt snäll och skicklig, barn,» förmanade hon och räckte baronen sin stora, arbetsmärkta hand, i hvilkens hans smala, hvita alldeles försvann.

Väfbuntarna, som tyngt på ryggen, medan hon stått stilla, kändes helt lätta, då hon gick framåt utan att se hvarken till höger eller vänster.

Att baronen stod kvar och såg efter henne, anade hon ej.

Hennes tanke kretsade kring sonen och hans framtid.

Hvad han skulle bli, hur det skulle ordnas, visste hon ej — bara att han inte fick växa upp i byn, måste bort från eländet, inte frestas att ta exempel af hvarken den ene eller den andre.

Tankarne fingo aldrig tänkas helt ut, måste liksom ledas in på bivägar från den raka, mörka väg, de voro alltför färdiga att taga.

* * *

»Hur gammal är du?» frågade baronen, då Karin ej längre var inom synhåll.

»Tio år,» svarade Anton, darrande på målet.

Det var som en saga att han stod så nära sin längtans mål, och det lilla hjärtat klappade af oro och fröjd.

Villan skymtade fram på andra stranden, dit vägen gick genom en allé öfver en afstängd, luftig bro, som var »förbjuden ingång» för alla, utom baronen och hans familj.

Det var inte långt till afvägen, men gossen hade en känsla af, att han aldrig skulle nå fram och påskyndade ofrivilligt sina steg.

»Tio år, då är du långt före dina jämnåriga, så stor, kraftfull och lik din vackra mor.»

»Ja, jag är det.»

Att han var vackrare och grannare till växten än alla andra gossar i byn, hade han länge haft klart för sig; ty de, som ej vågat säga modern en artighet midt i ansiktet, hade sagt den på omvägar till barnet.

»Du tycks veta, hvad du går för,» smålog baronen. »Här får du en lekkamrat, Erik, som jag hoppas skall sätta ruter i dig,» fortsatte han, »laga nu, att ni bli bekanta.»

De båda gossarne stirrade på hvarandra, blyga, nyfikna och på samma gång dunkelt medvetna om, att olikheten dem emellan var alltför stor att kunna jämnas ut.

Det var i kvällningen. Daggen började falla öfver det saftiga gräset och smultronblommorna vid dikeskanterna. Från hagmarkerna trängde en bittersöt, berusande doft af björklöf och hägg.

De rakstammiga, nylöfvade popplarna i allén trädde fram och kunde särskiljas från hvarandra, då en blek utmärglad gestalt, som setat eller legat vid dikeskanten, plötsligt reste sig, skarpt tecknad mot den ljusa kvällshimlen.

Anton stannade som fastvuxen vid marken, medan tankarna tumlade om i hans hufvud och det susade för öronen, som hade forsen banat sig fram därigenom.

Fadern! Fadern just nu! Om han bara — bara! Nej, han raglade, stod inte säkert på benen. Han skulle hälsa. Tala dem till. Tala, som han brukade göra, då han var drucken. Berätta om olyckshändelsen, om och om igen. Kanske också svära och förbanna.

Baronen, som förstod, hade, drifven af medlidande, fattat gossens hand, men han slet sig lös och sprang längs trävandringen, mot hvilken de små fötterna slog. Sprang med benen på ryggen. Sprang, som han aldrig förr sprungit och stannade först inne i handelsboden, där modern stod och tog emot pengar för den uppmätta väfven.

»Far! far!» snyftade han utom sig, och hon förstod ögonblickligen alltsammans.

* * *

»Den där pojken är inte lätt att sköta,» tänkte baronen, där han stod och såg efter honom. Så gick han fram till fadern, som ryckt af mössan och bugade med den i handen.

»Hur står det till med Svensson nu för tiden?»

»Tackar som frågar. Jag mår som jag mått nu i snart fyra år.»

Med en fubblig rörelse af högra handen, som saknade tvänne fingrar, visade han mot vänstra armen, som var amputerad strax ofvanför armbågen.

»Ja, jag vet.»

Baronen ryste och vände sig bort, rädd att på nära håll se något, som var oskönt eller påminde om mänskligt elände.

»Jag önskar herr baron och hela bolaget för resten varit med och sett, hur det gick till. Det kom som — — — — —» en skrällande, ihålig hosta afbröt meningen.

»Sådant vill man helst slippa se. Att det skulle hända någon af mina arbetare, är ledsamt nog.»

»Och hvarför mig? Just mig? Var jag sämre

än de andra kanske? Baronen skulle ha' sett den förbannade eldormen slingra sig om armen och mig, vanvetting, gripa efter den med handen här och fördärfva också den. Jag visste inte till mig, förstås — så rasande ondt, som det gjorde.»

»Det blir inte bättre af att tala om det,» svarade baronen, som af hela sitt hjärta önskade, att han gått förbi stackarn och gjort sig döf och blind som mången gång förut.

»Säg inte det — det är det enda, som lättar.»

»Adjö nu!»

»Jag skulle bara först säga att — — — Se, att jag inte damp på fläcken, utan var vid full sans. Doktorn sa', att maken till själsstyrka — det var just ordet — hade han aldrig sett. Och när så armen — — —»

»Jag har inte tid att höra på längre.»

Ett trotsigt, illparigt leende upplyste för ett ögonblick krymplingens gulbleka ansikte.

»Det är godt ha' benen kvar — för di lyder mig.»

»Inte alltid, tror jag. Svensson skulle gå hem och lägga sig, den där hostan tycker jag inte om.»

»Inte jag heller, men hvad benen angår — — —.»

»Tror jag de äro nära att ta' en öfverhalning.»

»Kan väl hända. Någe' roligt ska' en ha' — det vet nog baron också.»

Ett elakt skratt blandade sig med den skrällande hostan.

»Villan ligger så nära vårat, och blind är jag inte.»

»Om Svensson inte vore otillräknelig. Gå nu beskedligt hem — Se där har han!»

En blank speciedaler sträcktes mot den ofärdiga handen och greps girigt af densamma.

»Tackar, tackar så mycket både för den här och för ersättningen.»

Det låg skärande bitterhet i det sista ordet.

»När bolaget bestämde beloppet, var det i förhoppning, att pengarna skulle användas på bättre sätt, än som skett. Hade vi vetat...»

»Hvad herrarne eller bolaget tänker, får nu vara detsamma, för lemmarna, som brändes bort där inne i valsverket, va' mina och ingen annans, och därför ä' väl pengarna också mina, tänker jag.»

»Mig gör det ju detsamma — men er hustru?»

Det gick en ryckning öfver det slappa, själslösa ansiktet.

»Vi ha' blifvit ett omaka par, vi. Baron skulle ha sett oss i brudstolen. Adjö! Tack för slanten. Det var just, hvad jag behöfde.»

* * *

När Anton gråtit sig mätt och somnat ifrån sitt lifs första stora sorg, gick Karin och satte sig på stenplattan utanför stugudörren.

Öfver den lutande, hopsjunkna gestalten och de i skötet korsade händerna låg något af hvila och ro, som stack af mot ögonens ängsliga, spejande uttryck.

Vårnattens skymning bredde sig öfver nejden, där skogen stod svart mot himlen, som vid horisonten skiftade i gult och grönbliått och mot zenit, där den vattrades af mjölkhvita strimmor, blef allt blekare och färglösare.

Forsen, som under dagen och dess arbetslarm öfverröstats och glömts, trädde i nattstillheten liksom närmare och gjorde sig påmint genom ett oaf-

låtligt, entonigt brusande, i hvilket alla andra ljud så godt som drunknade, och endast kornknarrens lika enformiga, skorrande sång bröt igenom.

Vid stränderna, där bergen stodo på stup, var sjön mörk och hemlighetsfull, men längre ut, där himlen återspeglades, ljus och glittrande.

Karin såg det alltsammans, men som i en dröm, utan att tänka däröfver.

Öfvervåningen i villan midt emot var upplyst och fönstren öppna. Där gjordes musik och en och annan ton nådde hennes öron.

Bära sig åt hur hon ville, kunde hon ej låta bli att se ditöfver emellanåt, när hon ej fängslades af hvad som för henne var det vackraste i hela taflan — masugnslågorna, hvilka regelbundet blossade upp under ett regn af gnistor, sänkte sig och åter höjdes med ett flåsande som af ett djupt andetag.

Om vintern, då flammorna aftecknade sig skarpa och liksom afhuggna mot den mörka himlen, var det långt vackrare än nu, när de smälte tillsammans med den ljusare rymden, men som det var förmådde hon ej slita sina ögon därifrån.

Hon hade arbetat hela dagen och var trött, men tordes ej gå till hvila, förr än mannen kommit hem.

Han skulle bli ursinnig, om hon mötte eller sökte upp honom nere i byn, som hon gjort mer än en gång, och det var henne också själf vidrigt, men detta lif af oro och ängslan var icke att stå ut med.

Oftast följde någon honom hem, ibland stannade han också borta natten öfver; men hon visste aldrig, hur hon hade det, och en gång skulle olyckan vara framme, en gång skulle han — — —

Det gafs ingenting så hemskt och förfärligt,

att hon inte föreställde sig det, genomlefde det liksom på förhand, när hon satt väntande som nu, och dock var det allra förfärligaste att inom henne, allra innerst, så djupt, att hon stundom hade en befriande känsla af, att den ej fanns där, låg en önskan, att något skulle hända, att slutet skulle komma.

Hade inte gossen funnits, kunde hon väl burit det. Hvad som splittrade hennes kraft var att se hans rädsla och afsky för fadern och i dennes bittra, stingande ord ana underklängen af en längtande, försmådd kärlek, som sökte lindring i hat och hämnd.

Ställd mellan båda, med plikter mot såväl den ene som den andre, såg hon ej alltid rätta vägen och var rädd för det egna hjärtat, som mer och mer drogs från fadern till barnet.

De korslagda händerna knöto sig i kampfylld smärta. Hur hade inte gossens glädje gått om intet denna samma kväll. Hennes ögon föllo åter på den upplysta villan. Det var en småsak bara. Kanske bäst som skett, men i alla fall! Barnets tårar brände på hennes hjärta och ökade bitterheten mot den, som framkallat dem.

Hennes ansikte fick ett spejande, lyssnande uttryck — nej! Hundskall långt borta — ingenting annat!

Det var efter hostan — den ohyggliga hostan, som skar henne rätt i hjärtat — hon lyssnade, ty på den kände hon igen honom.

Hvarför hon ängslade sig mer än vanligt begrep hon ej själf. Han hade inga pengar, det visste hon, och då var det mindre farligt.

Hon hade haft sin tid af lycka, fast den nu syntes henne så aflägsen, att den blifvit överklig.

Han hade varit en duglig arbetare, en god man och far, ända tills — — — Visst hade han tagit sig ett glas för mycket då och då — han som andra — men det hade hon inte fästat sig vid.

När så det förfärliga hände, fylldes hennes hjärta till randen af sorg, medlidande och kärlek. Hon skulle älska dubbelt. Det var den »ersättning» hon gaf.

Tillfrisknandet gick långsamt. För hvarje dag blef han bittrare till sinnes och omöjligare att göra till lags.

Hon gjorde sitt bästa, försummade ingenting; men ansiktet blef omedvetet strängare, rösten sträfvare, handen mindre öm och varlig.

Han, som låg där bruten och vresig, med förbannelser på läpparna, var inte samme man som den, hon en gång älskat.

Med af lidandet skärpta sinnen spanade han efter tecken till kallsinnighet från hennes sida, långt innan sådana funnos, och mer än en gång vände han sig mot väggen för att slippa se hennes kraftiga, välbildade gestalt, med hvilken hans egen en gång kunnat mäta sig.

Hans enda förströelse blef att om och om igen berätta för henne, för gossen, för hvar och en som kom inom dörren, hur olyckan skedde. Hur det rödglödgade järnbandet ringlat sig ut från valsbordet, studsat tillbaka mot det glatta stengolfvet, snott sig kring armen och bränt sig in i köttet.

Till slut mådde hon nästan illa af att höra det och gick ut så snart han började sin berättelse. Att det var på samma sätt med gossen såg hon, men låtsades ej därom.

När den förolyckade kom upp, stympad och

oigenkännelig, och fick sin lifstidspension, blossade lifsmotet upp på nytt, men endast för en kort tid.

Arbetet för hustru och barn var slut och ansvarskänslan gent emot dem, hvilken hållit honom uppe och gjort lifvet värdt att lefva, borta. Nu gällde det endast att göra tillvaron så draglig som möjligt, få tiden att gå och söka glömma.

Där Karin satt spejande ut i natten, grubblade hon, som otaliga gånger förut, öfver om hon upphört att älska honom därför att han blifvit så förändrad, eller om han blifvit det därför att hon inte älskade honom som förr.

»Gud älskar de förtappade, olyckliga och syndfulla — älskar dem framför andra — men jag kan inte, kan inte,» suckade hon i förtviflan.

Nu var det i alla fall han!

Hon sprang upp från stenhällen och gömde sig bakom stuguknuten.

Ännu en gång hörde hon honom hosta, alldeles nere vid aftagsvägen. Så blef det tyst. Hon stod kvar och väntade — huru länge visste hon inte — tyckte sig höra ett stönande och sprang utför backen.

Där låg han fullkomligt redlös.

»Låt mig ligga, låt mig dö i fred,» sludrade han.

Hon lyfte honom upp, stödde honom. I hvarje hennes rörelse låg ömhet, skonsamhet, och i allt sitt elände var han medveten därom.

Hur, eller hvarför, hennes känslor skiftat visste hon ej — kände endast välsignelsen däruti.

Till hälften buren af hennes kraftiga armar, nådde han fram till stugudörren.

»Försök att vara tyst, så att inte gossen vaknar,» bad hon.

»Morsgrisen,» mumlade han svartsjukt och bitert, men det susade förbi hennes öron.

På själfva dörrtröskeln, som det var ett helt arbete att komma öfver, stannade han och knöt handen mot villan, där ljusen slocknat.

Också hon kastade en blick bakom sig ut i vårnatten, som var så förunderligt ljus, stor och hemlighetsfull och liksom genomdränkt af doften från de tusentals gräs och örter, hvilka spirade rundt om i brådslande ifver och rusig lifsglädje.

* * *

Snön bredde sig öfver skogar och hagmarker, bildande höga vallar på båda sidor om landsvägen, där snöplogen gått fram, tyngde ner trädens grenar och svepte ett hvitt gnistrande täcke — på hvilket fors-ådran såg ut som en mörk refva — öfver den tillfrusna sjön.

Någon bättre kälkbacke fanns inte, det visste alla bybarnen, än liden uppe vid Skogstorpet — men dit kom ingen af dem.

Karin hade en gång för alla sagt ifrån att på sina marker ville hon vara i fred, och det föll ingen in att sätta sig upp mot hennes vilja.

Sanningen var att hon inte hade höga tankar om byfolket i allmänhet och fruktade barnens inflytande på sonen, liksom hon fruktat de äldres inflytande öfver mannen.

Den enda lekkamrat, med hvilken hon gärna såg gossen tillsammans, var en flicka. Med henne trufdes han också bäst.

Af samma ålder som han, storväxt och stark, var hon minst sagdt lika god som någon pojke, men

ändå foglig, så att han fick öfvertaget och kände sin makt.

Såsom dotter till landthandlaren var hon också litet för mer än de andra bybarnen, hvilket gaf henne en särskild glans.

Backslutningen låg glatt som en isbana och rutsch, rutsch susade kälken i svindlande fart öfver landsvägen och upp på snövallen, där den tvärstannade. De voro blott två, han och hon, men deras skratt och rop hördes vida omkring.

Kälken, en upp- och nedvänd trälåda på medar, var hans och efter hans utsago bättre än någon annans. Hennes, en smäcker grönmålad, låg undanslängd i snödrifvorna.

När det gick utför, var det han som styrde, tvärsäker och själfkär, och när det bar uppför, hon som drog. Då och då, när det gick på sned, eller omkull, tumlade de om i drifvorna och reste sig upp, som snögubbar.

På de uppskottade vägarna och stigarna ute på sjön rörde sig åkande och gående, ty så länge isen bar, forslades timmer, kol och järn däröfver till och från bruket.

Dombjällror hördes nu på landsvägen, där en slädtrafware närmade sig.

»Vänta då, vänta, eller styr åt sidan,» skrek flickan, men Anton frågade ej. därefter utan lät det gå som förut.

»Fördömda ungar!»

Det var på håret att det blifvit en sammanstötning, men hästen stegrade sig och under hans upplyftade hofvar rusade kälken fram och upp på snövallen.

Ett kraftigt tag i tömmarna hindrade det skräm-

da djuret att sätta i sken och nu stod det skälfvande, vädrande en ny fara.

»Se upp en annan gång,» röt baronen och sprang ur släden för att förvissa sig om att狐en — äkta fullblod — ej lidit någon skada.

»Så, så, ingen fara,» sade han och strök det fnyssande, otåliga djuret, från hvilket värmen ångade, lungnande neråt länden.

»Det är i alla fall bäst att Karlsson kör hem och lagar att hästen får all möjlig skötsel. Jag kommer strax efter.»

Anton och Ingrid stodo bredvid hvarardra, skamflata och hemligt förtjusta öfver sin del i äfventyret, hvilket kunnat stå dem dyrare än de förstodo.

»Hva' ä' ni för ena ungar som inte ser er för,» snäste baronen, då häst och släde voro ur sikte, och spände ögonen i barnen, hvilka drogo sig åt sidan och önskade sig långt borta. »Minsann känner jag inte igen dig,» fortsatte han och tog Anton under hakan. »Du är en snabblöpare, det minns jag sedan sist.

Blossande varm som gossen var, kunde han knappast bli rödare än förut, men på tårarna, som stego honom i ögonen, syntes att orden träffat.

»Hvem är du då?»

»Ingrid.»

»Hvilken Ingrid?»

»I handelsboden.»

»Jaså — och ni ä' lekkamrater. Riktigt ett par duktiga parhästar, tycks det.»

Gossens kraftiga gestalt och vackra ansikte hade redan en gång förut väckt hans uppmärksamhet, och flickan var inte sämre hon, med sina bruna, lifliga ögon och spänstiga, välbildade lemmar.

»Jag har inte sett din mor på länge, går hon aldrig ut?»

»Nej. Jag går hennes ärenden.»

»Nå, än far din? Hur är det med honom?»

»Tackar bra. — Han ligger.»

Då är det väl inte så bra. Huru länge har han legat?»

Gossen letade i sitt minne.

»Sedan höet kördes in, tror jag — eller också var det förr.»

»Börja om leken igen och låt mig se på,» sade baronen och gick uppåt liden.

Barnen kommo efter, men när Ingrid ville dra upp kälken, som hon brukade, ryckte Anton den till sig.

Baronen i grå sommarkläder och juvelprydd halsduk bleknade i gossens ögon nästan mot baronen i sobelbrämad pels och mössa, och när han gick efter honom — trampande i samma fotspår — väcktes för första gången på fullt allvar längtan efter granna kläder, vällefnad och rikedom.

Karin hade sett dem och kom ut i dörröppningen, liksom för att stänga den.

»Er man är sjuk, hör jag. Får jag titta in?»

»Tack! Han orkar inte se någon.»

En skarp rodnad färgade för ett ögonblick de bleka kinderna.

Han såg upp i det tärda ansiktet med de torra, heta ögonen, som skvallrade om nattvak och tårar.

»Ni förstör er och det är han inte värd.»

»Åh jo! Hjälpte det bara så? Nog räcka krafterna till, men...»

Hennes ögon följde gossen, där han satt på den grönmålade kälken, med flickan framför sig, färdig att rutscha åstad och förevisa sin skicklighet.

Hon hade lefvat instängd och afsöndrad under flere månader, utan någon att beklaga sig för, och nu — när hon minst ville det — svek själfbehärsksningen.

»Han där är mitt enda i världen,» sade hon med gråten i halsen, »och ibland önskar jag ändå, att han inte funnes till — — — Jag håller honom ute så mycket jag kan,» fortsatte hon med en ifver, som visade, att det var en gammal tankegång, som följdes. »Jag vill inte, att han skall hvarken höra eller se och jag är rädd för hvar gång han kommer in i stugan och fadern, stackare, ser efter honom med sina längtande ögon, för jag vet, att det är lungsoten och att det smittar. Det är i alla fall inte det värsta — — — Jag låter honom ligga i köket, så kallt som där är — — —»

»Kan ni inte skicka bort honom?»

»Hvart? Till byn. Den fattige har inte många utvägar.»

Barnen hade kommit upp med kälken och Antons ögon frågade synbarligen, om han ej gjort sin sak bra.

»Gör om det,» sade baronen, som helt och hållet glömt gossen för modern.

Solen, som ej stod högt öfver horisonten, kastade ett skimmer af rosa och guld öfver träddungar och buskar, där sparfvar kvittrade och rödbröstad domherrar hoppade från gren till gren, medan slag-skuggorna tecknade sig skarpt blå mot den hvita snömattan.

»Hvar jag hade mina ögon, när jag lade villan där och inte här uppe, begriper jag inte,» sade baronen halft till sig själf. »Så är det att inte se upp. Jag tycker om allt som är vackert,» fortsatte han och såg Karin rakt i ansiktet med ett uttryck, som

gled henne förbi, upptagen som hon var af sina egna tankar.

»Hör hit, så får jag se på dig,» ropade han åt gossen, som kom stretande uppför backen med kälken, hvilken han började finna besvärlig.

»Hvad säger ni, om jag ber att få ta honom hem till mig på en tid, mor Karin?»

Hon stod handfallen och obeslutsam.

»Han skulle få läsa ett par timmar tillsammans med mina pojkar och så för öfrigt hjälpa till med litet af hvarje. Hvad tänker du själf om saken,» fortsatte han, vänd till Anton, som stirrade på honom med vidöppna, frågande ögon. »Vill du?»

»Ja!»

I det enda lilla ordet låg en hel värld af lycka och förväntan.

»Det är ju inte för alltid, mor Karin — och jag tänkte att efter hvad ni nyss sade —»

»Baron är alltför god och det kan ju inte vara annat än till hans lycka,» svarade hon med skälfvande läppar.

»Han är kvick och rapp, det ser jag, och jag tycker om att ha vackert folk omkring mig. Han skulle bli en förträfflig betjänt, det är jag säker om.»

»Betjänt.»

Det var en alldeles främmande tanke, som det inte var lätt för henne att sätta sig in uti.

Betjänt med livré, silfvertrensar och galoner! Så högt hade gossen aldrig drömt om att kunna stiga.

»Får jag taga honom med mig nu genast? Han får komma igen hvad stund ni vill.»

Hon stod tveksam.

En skarp ihållande hosta och ett oredigt mummel hördes inifrån stugan.

»Tag honom,» sade hon ångestfullt. »Tag honom!»

Afskedet var så kort som möjligt, ty hon visste, att den sjuke vaknat och att det var farligt lämna honom ensam.

Gossens tillhörigheter skulle afhämtas och för hvad som felade lofvade baronen att sörja.

Karins önskan, att gossen skulle komma bort från det elände, hon dagligen hade för ögonen, hade gått i fullbordan på ett bättre, lyckligare sätt än hon kunnat drömma om; men när hon såg honom gå utför backen, utan att kasta en blick bakom sig, kändes det så bittert som hade hon förlorat honom för alltid.

* * *

Tvänne misstänksamma, feberaktiga ögon mötte hennes, då hon kom in i stugan.

»Hvem var det du talade med?»

»Det var barnen, som åkte kälkbacke.»

»Kommer Anton snart in?»

»Han var här nyss, men då sof du.»

»Jag sofver aldrig.»

Hon visste, att det skulle bli ett ständigt frågande efter gossen, men också att han inte hade mycken reda på sig och att det skulle hjälpa henne.

Att vara ensam, inte ha barnets frågande, rädda ögon öfver sig, var en sådan lindring, att hon kände sig bättre till mods än på länge.

Hon såg glad ut och han märkte det.

»Du hoppas, att det snart är slut med mig, kan jag tänka,» hviskade han hest.

»Du är ju bättre och det gläder jag mig åt.»

»Bättre? Jag hade ett kväfningsanfall nyss, men då var du ute förstås. Jag trodde, jag skulle få dö ensam.»

Hon svarade ingenting, men ögonen fingo ett hårdt uttryck.

»Jag tycker mig se karlarne ränna efter dig. Än så länge ha de bara glott — baron som de andra — Inom året är du omgift eller också hans...»

»Säg inte mer än du kan svara för —»

Ett ovänligt ord kom aldrig öfver hennes läppar; men öfver stämman var hon inte herre och visste inte, hur skärande skarp den stundom var.

Hennes lif var heller ingenting annat än en oafbruten kamp med de egna, ständigt skiftande känslorna.

I de stunder, då medlidandet och minnet af hvad som varit fick öfverhanden, kände hon sig färdig att öfverskylla, förlåta och älska, trots allt, och ögonblicket därefter, när hans ord och väsen stötte henne tillbaka, visste hon inte till sig för vrede, afsky och förakt.

Hon hade haft en förnimmelse af att gossen genomskådat henne och det var som hade ett olidligt tryck lyftats af, sedan han kom bort.

Att mannen låg på sin dödsbädd, visste hon, och kunde inte önska honom kvar i lifvet; men att slutet var sådant och att hon hjälpte till att påskynda det, kom henne att fasa för sig själf.

Han kunde inte lefva utan brännvin — läkaren hade själf sagt det — och när det blef mörkt och gossen somnat, gick hon mer än en gång ut för att skaffa det.

Det förlängde lifvet, uppehöll och tillintetgjorde det bit för bit.

När han var starkare, drack han i smyg, utan att hon behöfde se, när det skedde. Nu hade det kommit så långt, att hon måste hålla i och räcka honom giftet.

Ibland greps hon af ett begär att gifva så mycket, att det vore nog för alltid; men i rätta ögonblicket hejdade hon sig, gaf mindre än den bestämda ransonen och fick höra, att det var därför att det uppehöll hans lif och att hon ville göra slut på det fortast möjligt.

Andra stunder grät han och bad henne om förlåtelse, tackade för allt godt, hon gjort honom och bedyrade att när han var borta, skulle både hon och gossen få det mycket bättre.

Det ena lika pinsamt som det andra.

Ju sämre han blef dess mera fantiserade han om, hvad han skulle göra, då han blef frisk.

Att han aldrig var fullt redig, hjälpte henne att fästa mindre vikt vid hans ord, och under de långa nätterna, då han ville upp, och hon måste vakta honom, var det en aldrig svikande tröst att se återskenet af masugnslågorna leka på väggen midt för fönstret. Arbetet hjälpte henne också, ty hon satt i väfstolen så lång dagen var.

Då kunde han ligga och betrakta henne och få ett ljust, klokt uttryck i de tomma ögonen.

»Stör jag dig med mitt slammer?» frågade hon för att ha något att säga, och svaret blef alltid detsamma.

»Nej! Hamra du på — Jag inbillar mig att det är slaggorna nere i smedjan.»

I slutet af mars bars han bort och hon satt ensam i stugan, trött och liknöjd för allt, rufvande öfver hvad hon brutit och han syndat och hvems felet egentligen var.

Här, som alltid, bredde döden ett skimmer af försoning och helgelse öfver den bortgångne, som tog bort hans skuld och öfverflyttade den på den efterlevande.

Hon tänkte på att ta hem gossen men gjorde det ej, därför att hon kände, att den kamp hon stod i, måste genomkämpas i ensamhet inför Guds ögon.

* *
* *

Eric Nilson, Ingrid's far, hade samlat en liten förmögenhet under de år, han idkat handelsrörelse nere vid bruket.

Boden låg också så bra till, på andra sidan landsvägsbron öfver forsen, som alla åkande och gående i trakten måste passera.

Hans dröm hade varit att så snart kapitalet blifvit stort nog köpa en liten gård, med några tunnland åker, ängsmark och vedbrand, samt slå sig till ro, men åren hade gått utan att planen satts i verkställighet därför att det var alltför frestande att låta styfrarna stå och ökas till med ränta på ränta.

Den gård, han spekulerat på, hade inte heller varit till salu; men nu var den det, och rädd att den skulle gå honom ur händerna, köpte han den utan betänkande och dyrare än som behöfts.

»Han, som lurat så många, blef själf lurad till sist,» sade folk sins emellan med skadeglädje; men han visste mer än väl hvad han gjort och att egenheten i hans hand skulle få dubbelt värde.

Nu gällde det bara att bli kvitt handelsboden, som med ens syntes honom vämjeligt mörk, trång

och instängd, och få flytta bort till friluftslif på egna marker.

Alldeles slumpa bort lagret ville han inte, men för att bli det kvitt, var han färdig att låta pruta med sig som aldrig förr.

Mer än en spekulant anmälde sig men fick gå med oförrättadt ärende därför, att han satte sin ära i att affären, som haft ett godt rykte om sig, inte skulle komma i hvad händer som helst.

Genom Ingrid, den enda med hvilken hon på sista tiden haft gemenskap, visste Karin hvad som skett och grämde sig däröfver.

Nilson hade varit resonlig och bra att komma öfverens med och hurudan hans efterträdare skulle bli var inte godt att veta.

Innan affären öfvergick i andra händer, skulle hon åtminstone försöka sälja hvarje väfbit hon hade i sina gömmor, och därför sträfvade hon ånyo utför trävandringen med så stor börda hon kunde bära.

Det var i islossningen, då vårfloden gick, och forsen skummade öfver sina bräddar, hvitfraggig och vildsint.

När hon kom ner på bron, stannade hon, stödde väfpacken mot räcket och blef stående för att pusta ut.

Om sommaren, då vattentillgången var ringa, var det ej mycket att se, men nu — då vattnet gick högt upp på pilträden, bröt sig i raseri mot de stora kringkastade stenblocken och sköljde öfver de mindre samt vällde fram gulhvit och mäktig öfver skifborden in i turbinerna — var det ingen, som ej glömde sig kvar framför denna tafla af kraft och lif.

Själftva bron var gammal och förfallen, bruksbyggnaderna smutsgrå och illa medfarna och väg-

garna i det stora, rödmålade kolmagasinet buktiga som hade de gifvit vika för trycket af den påträngande kolmassan.

Arbetarebostäderna voro också illa underhållna; men målare voro outtröttliga i att taga sina motiv härifrån och föreviga än den ena, än den andra fallfärdiga byggnaden.

Kort efter sedan forsen passerat under bron, mattades dess kraft, och innan sjön nåddes, gömde den sig under ett hvalf af trädkronor och buskar, som om sommaren gaf en nästan ogenomtränglig skugga.

»Jag köper ingenting nu mera,» sade handelsmannen, när Karin slängt väfbunten ifrån sig på disken.

Så mycket köpman var han dock, att det var honom omöjligt att inte se på varan.

»Nya mönster, ser jag. Skada, riktigt skada!»

»Nu orkar jag sannerligen inte bära hem det.»

»Nå ja, så låt det ligga. Kanske kan jag sälja några alnar, innan jag slutar.»

Det kom folk i boden, väfbitarna föllo i smaken och det blef handel af.

»Mät upp själf, jag vill inte ha någon förtjänst,» hviskade han henne i örat.

Hon blef ifrig, mätte, räknade och tog in mera pengar än hon drömt om.

När kunderna gått, mötte hon hans små klipska ögon, som blickade fram ur det fräkniga, långlagda ansiktet.

»Hur skulle det vara att stå här innanför disken och vara herre på täppan?» frågade han till hälften skämtsamt, till hälften allvarligt.

Hon svarade ej. Tankarna voro alltför många, alltför orediga.

»Karin är fri nu.»

»Jag är det.»

»Och har gossen att sörja för. Den som sett så mycket folk i sin dar, som jag gjort, lär sig att skilja dem i sär, sortera dem hvar efter sitt slag, alldeles som i den där» — en handrörelse mot lådfacket förtydligade meningen — »Karin är inte rädd för att ta i, det vet jag.»

Hon stod fortfarande tyst, medan tankarna redde sig.

»Är det allvar?»

»Så mycket allvar något kan vara. Jag har länge haft mina funderingar åt det här hållet.»

Det kom färg i de bleka kinderna, medan hon tänkte på att detta var ett sätt att komma bort från sig själf och de många tankarna, som i ensamheten vid väfstolen växte och blefvo allt mera oformliga och samvetspinande.

»Det går inte,» sade hon och skakade på hufvudet. »Hvar skulle jag ta pengar ifrån?»

»Låt någon gå i borgen för sig.»

»Hvem skulle det vara? Jag har inga vänner.»

Det skar henne i hjärtat att hon genom sitt frånstötande väsen ställt sig så ensam.

»Baronen?»

Blodet steg henne upp i pannan, utan att hon visste hvarför.

»Nej! Inte han. Det vill jag inte.»

»Karin skall få allt sammans för rakt ingenting. Billigare än någon annan, för nu har jag satt mig i sinnet, att Karin och ingen annan skall öfvertaga rörelsen.»

Hon satte sig ned med en känsla af att benen inte ville bära henne.

»En behöfver också kunna skrifva och räkna och det är jag inte slängd i.»

»Änggården och Skogstorp ligga ju ägor i ägor. När något behöfver redas upp, står jag till tjänst. Karin har varit god mot min flicka allt sen hon mistade mor sin och därför så...»

»Anton kunde väl också titta öfver och hjälpa mig, han som har så lätt för sig...»

En plötslig tanke kom hennes ansikte att ljusna.

»Är saken klar, om jag skaffar någon som går i borgen för mig?»

»Alldeles klar. Lagret får Karin för ett vrakpris och afbetalningarna ska ställas så bekvämt som möjligt. Ett sådant tillfälle bjuds inte mer än en gång.»

När det druckits ett glas körsbärsvin och händerna mötts i ett kraftigt handslag, ansågs affären så godt som uppgjord.

* * *

Våren hade kommit på fullt allvar, solen sken på åkrarna, där höstsåden lyste grön och de nysådda sädeskornen svällde i den luckra myllan. Björkdungarna stodo violetta mot granskogen och under de vissnade fjolårslöfven sköto blåsipporna upp. Sparfvarna byggde bo och stulo halm och strå hvar de kunde. Krusbärsbuskarna skiftade i grönt och hönsen kraftrade i trädgårdslanden.

Eric Nilson var i fullt arbete uppe på Änggården och trodde sig redan vara en kaxe till jordbrukare; men i handelsboden sysslade Karin, osäker på, om hon skulle gå i land med hvad hon företagit sig.

Det gick som hon hoppats. Holm, skolläraren,

som var från hennes hembygd och hade ett litet arf i sikte, blef hennes borgensman.

Tidigt på morgonen lämnade hon sin stuga och fördröjde sig inte med att se på forsen. Sent om aftonen återvände hon alltför trött och upptagen att orka med den gamla tankegången, och det hände att när hon var nära att somna, en känsla, hon ville skjuta undan som rent syndig, smög sig öfver henne.

En gång var det hennes lycka att veta sig bunden och nu kunde hon knappast dölja för sig själf att friheten var henne kär.

Så lätt ville hon dock ej släppa ifrån sig hvarken de sorgliga minnena eller själföfrebråelserna. Därför tvingade hon sig stundom till att låta tankarna löpa i den gamla strömfåran; men mot hennes vilja togo de andra former, andra färger och så småningom kom hon till en uppgörelse, som frikände henne själf utan att fördöma honom.

»Det som en gång skett kan aldrig ändras,» tänkte hon, men hvar för det skedde, frågade hon ej längre.

Det väckte en viss uppståndelse, att en kvinna öfvertagit handelsrörelsen och mer än en gick in i boden af ren nyfikenhet.

Till en början kände hon sig också tafatt och osäker, men för hvarje dag blef det bättre och kundernas antal större.

När hon mätte eller vägde, var det om möjligt på håret, men långt hellre öfver- än undermål, och gaf någon en styfver för mycket i växel, hade hon ingen ro, innan hon lämnat den ifrån sig.

Eric Nilson, som allt emellanåt gjorde ett slag till boden, för hvilken han hade större kärlek än han visste, sade mer än en gång, att hon var all-

deles för samvetsgrann att passa till köpman, men att det nog skulle gå bra ändå därför att han såg, att folk hade fått lit till henne.

Anton, som stoltserade i buteljgröna kläder med stora silfverknappar och mössa med silfvertrens, gjorde sig allt emellanåt ett ärende ner till modern, där han stundom fick sig en slant och några karameller och där han oftast träffade Ingrid, som han längtade efter, men ej låtsades se, då han mötte henne barfota ute på bygatan.

Baronen hade också blifvit en kund. Än var det tändstickor och bläck, än någon artikel, som hvarken fanns eller någonsin funnits i den trånga, anspråkslösa boden han frågade efter; men alltid stannade han en stund, säker på att få Karin att lyssna genom att tala om, hur flink gossen var att läsa, hvilken snabb uppfattning han hade och hur omtyckt han var.

Stenman, betjänten på villan, en gänglig, upp-näsigt fyr med tjocka läppar, som jäfvade baronens ord, att han ville ha vackert folk omkring sig, hängde också i boden, när han hade någon ledig stund, och blef allt mera närgången och hemmastadd.

Fick han fatt i några af byflickorna, bjöd han på lemonad och kakor och underhöll sällskapet med att skrodera och tala om baronens, som om han varit herre i huset och samtliga familjemedlemmarna hans underordnade.

Anton och han sågos ofta i hvarandras sällskap — båda med cigarrett i munnen — När gossen kom nära handelsboden, kastade han bort eller gömde sin.

Det var mer än nog för modern att se barnet i sällskap med en man, som blef henne allt vidrigare.

Bruksfolket och byinvånarna, som hon fruktat och inte velat kännas vid, kom hon närmare för hvarje dag, och allt efter som hon det gjorde, växte välvilja och intresse fram ur den forna afvogheten.

Instängd uppe på Skogstorpet med de egna sorgerna, hade hon själf och hela världen krympt ihop till undermål. Nu vidgades genom beröringen med andra människor och deltagandet i deras angelägenheter, synkretsen liksom med ens.

Hon tyckte om folket och det tyckte om henne, och småningom blef hon rådgifvare i saker, som stodo långt utanför alla handelsintressen.

Affärens gingo allt bättre. Handelsboden var rent af på modet.

När hösten kom, gjorde hon större afbetalningar än uppgjordt var, ty att bli af med pengarna var en riktig befrielse — de voro ju inte hennes egna.

* *
 *
 *

Landsvägarna voro djupa och leriga af det oafbrutna regnandet och när Karin gick till och ifrån boden, som upplystes af ett par sömniga oljelampor, var det nermörkt.

Det fanns ett ställe i byn, hon aldrig kunde gå förbi utan en rysning — och det var bykrogen — ty dit samlades det sämsta elementet af befolkningen och där hade mannen hållit till, när hon satt och väntade och inte visste, om hon skulle få hem honom levande eller död.

Mer än en gång hade hon tagit en omväg för att slippa höra skrål, dryckesvisor och svordomar därifrån; men nu, när väglaget var så dåligt, tänkte

hon som andra endast på att komma hem så torrskodd som möjligt.

Fönsterluckorna voro tillskrufvade, ty det var inte meningen att hvad gästerna togo sig till därinnanför skulle blifva allom bekant, och lefdes det alltför vildt, kunde ordningsmaktens representant, den försupne länsmanen, mot sin vilja nödgas gripa in och göra en razzia.

Trävandringen gick alldeles utanför krogdörren, och just som Karin skulle passera, rycktes den upp.

Ett ångande moln af värme, dålig tobak och spirituosa slog emot henne, och rädd att bli sedd i det skarpa, begränsade ljussken, som föll öfver landsvägen, drog hon sig tillbaka i mörkret.

Det var Stenman, som öppnat dörren och, rusig som han var, svor och slogs med ett par af de värsta sällarna i byn, som ville ta ifrån honom flickan, han supit halffull och tagit som sitt rof.

Karin hade ingen annan tanke än att komma bort så fort som möjligt. På omvägar, genom lera och dy, nådde hon backslutningen vid Skogstorp, där hon stannade, kämpande med gråten.

Det var mörker, ingenting annat, hvart hon såg, men från masugnskransen blossade lågorna gran-nare än något fyrverkeri.

* * *

Morgonen därpå var boden stängd; men på dörrposten satt en uppklistrad, illa skrifven lapp, som berättade, att den skulle öppnas vid middagstiden.

Karin hade klädt sig i svart klädning, sidenduk och storrutig schal, alldeles som när hon gick

till kyrkan, men öfver hennes ansikte låg ett strängt, beslutsamt uttryck.

Hon hade haft en bestämd motvilja för att hälsa på Anton, uppe vid villan, som baronen upprepade gånger bedt henne om och nu var hon på väg dit.

Bandhunden skällde ursinnigt som alltid, när någon tarfligare klädd närmade sig grindarna, och hon visste knappast, om hon skulle våga sig innanför.

»Det är inte så farligt som det låter,» ropade en trädgårdsdräng, som kom dragande med en kärra vissnadt löf.

Så stod hon då innanför!

Äfven här hade hösten farit hårdhändt fram. Daliorna hängde slappa och tunga mellan det frostbitna löfverket, bladväxterna slokade och de blomstergrupper, hvilka pryddes med ömtåliga krukväxter från orangeriet, stodo tomma och håliga liksom säll.

Vattnet i springbrunnen var afstängdt och amorinen, som plögade dölja sin nakenhet mellan frodiga ormbunkar, blottad och svartfläckig.

Lika förfallna och vanvårdade som bruksbyggnader och arbetarebostäder voro, lika ny och solid var villan, som byggts i fornnordisk stil med hög, af glänsande slaggtegel täckt grundmur. Mellan fönstren, högt upp mot takåsen, sträckte det vilda vinet sina rankor och purpurglödande flikiga blad.

Det var vackert och Karin stannade ett ögonblick för att se därpå. Så tog hon mod till sig och ringde på.

Besökande brukade inte komma så tidigt på morgonen och det dröjde innan dörren öppnades af Stenman, som såg yrvaken och förstörd ut.

»Jag skulle vilja tala vid baron.»

»Han är inte nerkommen ännu.»

»Så får jag väl vänta.»

»Det går an att komma in till mig så länge,»
ljöd det inställsamt.

»Nej tack!»

Det var något i hennes väsen, som imponerade
och skrämde bort alla fraser, han hade på läpparna.

»Sitt då ner här i vestibulen — Jag skall säga
till.»

Hon satte sig invid dörren i det stora, med
tung, snidade möbler, gammaldagskistor, djurhu-
dar, vapen och draperier smyckade rummet, från
hvilket en bred mattbelagd trappa ledde upp till
öfvervåningen.

Så såg det ut i rikemans hem!

Allt var henne främmande, kallt och dödt.

I ett hörn stod en stor gunghäst och strax
bredvid en korgvagn med uppslagen grön suflett.
Hon gick på tå dit bort och lyfte försiktigt på det
skära sidentäcket och de spetsprydda kuddarna.

Vagnen var naturligtvis lilla Irmas och den-
samma, i hvilken Anton brukade draga henne om-
kring på sandgångarna ute i trädgården.

Det var som hade en varm fläkt strukit genom
rummet.

Uppifrån trängde också barnaröster, skratt och
brådslande steg. Det stora huset hade fått lif och
prägel af hem.

Hon hörde trappan knarra, såg baronen komma
och reste sig upp.

»Det var en lika kär som tidig visit.»

»Jag har bara ett par ord att säga.»

»Det är bäst komma in till mig, här få vi inte
vara i fred.»

Vägen togs genom ett galleri, där väggarna helt och hållet täcktes af i förgyllda ramar infattade porträtt, och hon kunde ej värja sig för en känsla af obehag inför dessa många ögon, som stirrade ned på henne.

»Det är mina förfäder,» sade han och stannade.

Hon stannade också och blickade förvånad på dessa med spetskrås, uniformer, stångpiskor, isterhakor och runda, rödletta kinder utstyrda herrar, samt dessa halfnakna kvinnor med uppstruket, pudradt hår och stora runda ögon, hvilkas likar hon aldrig sett.

»Sedesamma damer och dygdädla herrar! Ståtligt folk, inte sant?» sade han skämtsamt.

»Det förstår jag mig inte på,» svarade hon undvikande, »och inte begriper jag heller, hur det är möjligt hålla reda på så många förfäder och veta hvad det varit för sorts folk.»

»Vill Karin, jag ska räkna upp deras namn och förtjänster?»

»Det var inte därför jag kom hit.»

»Nå, så kan det bli en annan gång.»

I baronens enskilda våning rådde förfinad lyx och komfort.

»Nej tack!» svarade hon, då han bjöd henne sitta ner i en mjuk emmastol.

»Om Karin visste, hur mycket jag gladt mig åt en stund som denna, skulle hon inte se så högtidlig ut.»

Han stod framför henne i en elegant, bekväm morgonrock af sammet och det eljes bleka ansiktet färgades af en lätt rodnad.

»Det är bara det, att jag vill ha Anton med mig hem.»

»Det är ingen mening i det.»

»Aftalet var, att jag skulle få honom tillbaka hvad stund som helst.»

»Jag tycker om gossen. Vi tycka om honom allihop och jag är inte så alldeles nöjd med Stenman. Meningen är att Anton skall bli hans efterträdare.»

»Hvad han än må bli — betjänt vill jag inte ha honom till.»

Hennes röst ljöd skarp och hård.

»Är det inte godt nog?»

»Nej!»

»Karin syftar högre än jag trodde.»

»Kanske det.»

»Det är väl så att Karin tror, att Stenmans sällskap är honom skadligt. Är det så, ska han få flytta — och det genast. Det gör jag gärna för Karins skull.»

Han kom henne närmare och hon tog ett steg tillbaka.

»Hur Stenman sköter sig är inte min sak och inte vill jag ta brödet från honom eller någon annan; men gossen ska hem — det har jag nu en gång satt mig i sinnet.»

»Och bli verkstadsarbetare, komma i slang med allt slöddret i byn?»

»Det finns bra folk också och de ogudaktiga lär han inte kunna undvika, om han så tjänar här i huset. Hvar är han?»

»Han äter väl sin frukost och ska börja läsningen. Tänker Karin inte på hvad det vill säga, att han får undervisning tillsammans med mina egna söner?»

»Det har jag tänkt på med glädje och tackar för, men...»

»Pojken har så godt hufvud, att det är synd

och skam ta honom från boken. Han kunde bli präst, det är jag säker på.»

Det kom en stråle i hennes ögon, som gjorde henne mycket vacker.

»Om vi två kunna komma öfverens och bli vänner, ska gossen inte sakna medel att komma fram.»

Hans arm låg kring hennes lif och hans glödande ögon borrhade sig in i hennes.

»Skäms han inte,» sade hon och slet sig lös.

»Tag det inte så hett, nog har väl Karin ändå sett och förstått...?»

Hon stirrade på honom.

»Baron trodde, att — att jag skulle betala för pojken — det var därför.»

Hon slog händerna för ansiktet och grät.

»Tyst då, tyst,» bad han, »någon kan komma. Betänk sig ännu en gång, Karin. Det gäller gossens framtid.»

»Om jag så arbetar mig till döds, ska jag själf sörja för den. Det värsta blir väl att tvätta bort smutsfläckarna, han fått på sig här i huset.»

Han stod handfallen, nästan rädd för den gnistrande vreden i hennes ögon.

»Karin behöfver ju inte berätta för någon, hvad vi talat om sins emellan,» sade han undfallande.

»Det håller jag mig för god till!»

Han öppnade dörren och hon gick samma väg hon kommit genom galleriet, där familjeporträtten blickade ned på henne och hon upp på dem med en känsla af afsky och förakt.

»Här ska den dygdädla baron också en gång sitta,» tänkte hon och tyckte sig ej fort nog komma ut i vestibulen.

Där mötte hon Anton, som fått veta att modern kommit.

Hon smekte det mörklockiga hufvudet och såg honom ängsligt forskande in i ögonen.

Nej, ännu såg han god och ofördärfvad ut.

»Hvad är det?» frågade han oroligt.

Så vek hade han aldrig sett modern. Något måste hafva händt.

»Tag af dig de där kläderna och tag på dina egna. Du skall följa med hem och jag vill inte att du behåller en tråd, du fått här i huset — hör du det.»

»Mor! mor!» bad han ångestfullt.

»Jag kan inte,» svarade hon och han visste, att hon var obeveklig.

När han gått, satte hon sig åter vid dörren. Det var så förfärande bittert alltsammans, golfvet liksom brände under hennes fötter och minuterna blefvo till timmar.

Lätta steg och frasandet af siden afbröt hennes tankegång.

En blek, svartklädd kvinna med stora, sorgsna ögon och ett barn på armen kom utför trappan.

Karin reste sig upp. Blodet strömmade till hennes kinder och hon grämde sig däröfver. Hade hon då något att blygas för?

»Mor Karin är här för att ta Anton ifrån oss, hör jag,» sade en mild stämma.

»Ja, jag är det — och jag får tacka så mycket.»

»Det gör mig ledsen. Jag har tyckt så bra om honom.»

»Det ser otacksamt ut...»

»Det behöfs inga ursäkter. Jag förstår nog att det inte görs utan orsak.»

Det kom ett tungsint uttryck i de mörka ögonen.

»Det svider oftast att göra det som är rätt, men en får göra det ändå,» svarade Karin sorgset.

»Så söt hon är,» utbrast hon ofrivilligt med en blick på den hvitklädda lilla flickan, som såg så skälmaktig ut, där hon gömde hufvudet vid moderns bröst.

»Hon och Anton ha varit så goda vänner.»

»Han har berättat det.»

»Får jag ta henne ett ögonblick — om hon vill? Jag brukar ha tur hos barn.»

Karin sträckte sina armar mot flickan, som halft skygg, halft glad, lät sig tagas.

»Så lätt hon är och så fin.»

Den stora, starka kvinnan med de grofva händerna tog så varligt i den lilla som hade hon varit af bräckligt porslin.

Hvad hon nyss genomgått var glömdt och när Anton kom med sitt lilla knyte, hade hennes ansikte ett så gladt, godt uttryck, att han trodde hon ändrat beslut.

»Bocka dig nu och tacka för allt,» sade hon och det gjorde ett hastigt slut på hans illusioner.

»Irma vill ut och åka och Anton ska dja,» ropade den lilla och sträckte armarna emot honom.

Då föll han i gråt. Också Karin grät, när hon gick ut genom grindarna, som slöto sig efter dem.

* * *

Gossen bar agg till modern, som utan förbarmande fört honom bort från det rika hemmet till det fattiga, där allt föreföll oskönt och simpelt och den enkla kosten nästan omöjlig att svälja.

Hon förstod hvad han kände, men teg och lät tiden verka.

I folkskolan, dit han återvände som om han aldrig varit borta, var han värre kaxe än någonsin

och det var ingen ringa tröst. Äfvenså var friheten ett godt, han visste uppskatta.

Ett nytt intresse var också Änggården, där han var så godt som barn i huset.

Ingrid och han hade kommit hvarandra närmare än någonsin, och voro ständigt tillsammans, på höskullarna, i ladugården och trädgårdstjappan, vid bäcken, som risslade fram ner till sjön, i köket och kammaren.

Allt gaf ämne till nya intryck och nya lekar och dock var grundtemat alltid detsamma.

De lekte stora, voro man och hustru, körde in sitt hö, byggde ladugårdar af sten, där större och mindre kottar tjänstgjorde som kor och kalvar, anlade trädgårdar, bakade lerkakor och samlade lingon, nötter och småpotatis i förråds-kammaren.

Att Anton skulle i skola i staden hade Karin länge sedan beslutat, men förr än afbetalningarna voro gjorda och lagret hennes, ansåg hon sig knappast ha rättighet tänka därpå.

Att samtidigt hålla ett öga på honom och sköta boden, som den borde skötas, var omöjligt — det insåg hon mer och mer.

Skolläraren hade blifvit hennes förtrogne, och med honom rådförde hon sig.

Så lång veckan var voro de upptagna hvar och en af sitt, men om söndagseftermiddagarna kom han vanligen upp till Skogstorpet och stannade ett par timmar.

Kom han ej, saknade Karin honom.

Han var ett par år yngre än hon och i mycket hennes motsats. Mindre till växten, spenslig och så blond, att han föreföll färglös. Ögonen små, ansiktet vid första påseendet uttryckslost, rörelserna afmätta och något tafatta.

Stilla och obetydlig som han föreföll hade han en förunderlig makt att få skolbarnen till att lyda, och såg man in i de ljusa ögonen, låg där ett djup af godhet och trofasthet, som gaf tillit.

Han hade sagt henne, att gossen hade lätt för att lära och ingen håg eller fallenhet för kroppsarbete, samt synbarligen ej passade för sin omgifning, och medan hon vägde, mätte upp och sålde, lågo hans ord och grodde inom henne likt ett doldt, knappast medvetet lidandets frö.

Ofta nog, då kunderna voro många, behöfde hon en handräckning och saknade Ingrid, som, innan Anton kom hem, nästan ständigt varit till hands.

Nu kommo båda barnen allt emellanåt, ty hvad Anton än hade för händer, hvilken leken än var, stod hans håg ned till boden.

Det var inte efter modern han längtade utan efter att få stå bakom disken, sälja, ta in pengar, lägga dem i lådan och då och då oförmärkt en slant i den egna fickan.

Modern, som haft sin glädje af Ingrids hjälp, tyckte inte om att ha honom i närheten och blef orolig och osäker.

Han däremot pratade för varorna och lät ingen gå utan att det blef handel af samt räknade så fermt och hastigt, att Karin förbryllades och inte var fullt säker på, huru mycket penningar som kommit in.

Så snart hon fått ihop en femton, tjugu riksdaler, lämnade hon dem till Holm, som var mellanhanden i hennes penningetransaktioner. Dagskassan fick stanna öfver natten i boden, där den var säkrare än i hennes olåsta gömmor.

Som verkliga fiender betraktade hon de kringvandrande krämare, som allt emellanåt besökte byn

och genom pråliga godtköpsvaror lockade ifrån henne mer än en säker kund.

Nu hade det kommit en klockjude, som sålde olika ur till fabelaktigt billiga priser, men det bekymrade henne mindre, ty med sådana handlade hon ej.

»Mor!» bad Anton, brinnande af ifver och otålighet. »Det finns silfverklockor för 10 riksdaler — med kedja till. Låt mig få en!»

»Hur kan du ens tänka på något sådant,» svarade hon fogligt. »Den dag kommer väl, då jag kan ge dig en, eller du kan köpa den själf. Till dess får du vänta.»

Han smög sig bort, ond och ledsen på samma gång. Småbaronerna hade haft klockor och han tyckte, att hela hans slitna dräkt skulle förgyllas upp, om en urkedja, hur tarflig som helst, hängde ner öfver västen.

Det var lördag och stark handel, och då Ingrid kom ned, bad Karin henne stanna och hjälpa till.

Anton höll sig alldeles borta och på kvällen, då modern kom hem, sof han redan.

Trött till själ och kropp lade hon sig och somnade tungt som alltid.

Hur länge hon legat visste hon ej, då hon vaknade med en obestämd förnimmelse af att någon gått i dörren, eller rört vid bodnyckeln, som hängde på kroken vid spiseln.

Ännu under sömnens inflytande kunde hon ej reda sina tankar eller intryck, men steg upp och gick ett slag kring rummet.

Allt var sig likt — dörren stängd, nyckeln på sin plats. — Det hade varit en dröm och ingenting annat!

När hon återvände till bädden, strök hon gossen öfver kinden. Med sömnen var det slut.

Morgonen därpå gick hon till kyrkan, som alltid, men innan hon gaf sig i väg, stoppade hon bodnyckeln i fickan.

På eftermiddagen kom Holm — men hon var fåordig och han fick en känsla af, att hon ville vara ensam och att han borde gå.

Det första hon gjorde, när hon kom ner i boden på måndagsmorgonen, var att dra upp penninglådan.

Det felades pengar. Huru mycket kunde hon ej säga; men ett par silfverspecier voro borta och på dem hade hon fullt reda.

Hon hade kommit med en ängslande förkänsla af hvad som skulle möta henne och inte vågat se faran i ögat. Låtit söndagen gå. »Herrans dag skall hållas i ära och inte sudlas med jordiska angelägenheter,» hade hon tänkt — eller undskyllt sig med.

Ingrid hade varit i boden så godt som hela lördagen? Om det vore hon? Hur gärna skulle hon inte förlåta, glömma och tacka därtill! Kanske var det hon?!

Hon lät dagen gå.

Anton var inne och åt sin middag i den lilla skrubben innanför boden, som alla dagar, och var ovanligt talför.

Frampå eftermiddagen sprang han förbi med en svärm andra pojkar och hon tyckte sig se något blänka innanför tröjan.

Strax innan hon stängde boden, kom han och hemtade henne, som han oftast brukade, och när de kommo in i stugan, var det nermörkt.

»Ska du inte tända ljus, mor?» frågade han skyggt.

»Nej. Kom hit.»

Hon satte sig på träsoffan framme vid fönstret, där det aldrig var helt mörkt och masugnsflammorna talade tröstens ord, som de gjort så många gånger förut.

»Någon har tagit pengar ur penninglådan i boden,» sade hon.

»Det är inte jag.»

»Hvem har sagt att det är du?»

»Jag har inte varit där sedan i fredags.»

»Hur vet du, att de inte voro borta redan då?»

»Jag tänkte.»

»Hvem tror du det kan vara?»

»Det är kanske felräkning.»

»Två blanka silverspecier ä' borta.»

»Ingrid var där i lördags.»

Hon reste sig till hälften, med högra handen måttad till ett slag, men hejdade sig, rädd för sin egen vrede.

»Föreställ dig, att vi två äro ensamma i hela världen — ensamma inför Gud. Hvad svarar du då, om jag frågar, hvem som gjort det.»

»Det är inte jag,» stammade han.

»Och du säger ännu att det är Ingrid?»

»Jag vet inte.»

»Hvad var det som blänkte på din väst i eftermiddag, när du sprang förbi?»

Hennes stämma blef allt skarpare.

»Ingenting.»

»Jag kan fråga klockjuden.»

»Han är rest.»

»Du var ute i lördags natt. Jag hörde dig komma in försiktigt och tyst och hänga nyckeln på kroken — försök inte att ljuga.»

»Jag sof. Du vet själf, att jag sof, när...»

»Nu röjde du dig. Jag visste det ju,» nästan skrek hon fram, öfvermannad af vrede och sorg. »Först trodde jag, att jag drömt,» fortsatte hon hårdt. »Så strök jag dig öfver kinden och kände att den var kall. Det väckte mina misstankar, men jag ville inte tro det. Jag tänkte på att väcka dig och ställa till förhör midt i natten men gjorde det inte därför, att jag förstod, att om du stulit pengarna, hade du också gömt dem och skulle inte bekänna. Jag har märkt, att du smusslat till dig slantar i boden emellanåt, men har inte haft något bevis — och det ville jag ha. Hvar är klockan?»

Han teg.

»Tag hit den!»

Han blef rädd för uttrycket i hennes ögon, böjde sig ner, trefvade under soffan och drog fram ett ur med vidhängande kedja.

»Hur mycket tog du?»

»Jag vet inte.»

»Det var inte första gången. Bekänn,» sade hon och grep honom i axeln — »det är enda vägen till förlåtelse hos Gud och människor.»

Nu började han storgråta.

»Från din egen mor har du stulit. Hvad skall det bli af dig?»

»Från någon annan hade jag inte gjort det,» snyftade han. »Det hade jag inte vågat.»

»Du tänker inte på hur syndigt det är — bara på att ingen ska få veta det. Är du säker på att jag tiger?»

»Ja.»

»Det fulaste af alltsammans var att du skyllde ifrån dig på en annan. Det människan sår skall hon ock uppskåra. Jag har misstänkt Ingrid och för henne ska du själf tala om det — så att jag

hör. Det skall bli ditt straff — du är för gammal för riset nu. Klockan ska du bära hvarenda dag. Jag ska se efter att den går. Jag vill inte, att du glömmer den här stunden. Nu ha vi båda talat ut. Det är mot Guds bud du felat och honom du har att göra upp med.»

Hon böjde knå framför den smala träsoffan och han gjorde likaså, medan han snyftade fram den bekännelse, den bön om förlåtelse, och det löfte om bättring, hon förestafvade honom.

* *

*

En månad därefter — han var nära tolf år nu — satt han på skolbänken inne i staden.

Karin hade måst bedja Nilsson om anstånd med afbetalningarna och det var den största själföfvervinnelse, hon haft att genomgå.

Nya skjortor, strumpor, skodon, kläder — enkla men herremanslika — hade tagit mera pengar än hon kunnat tänka sig. Kom så därtill böcker och annan skolmateriel.

Holm hade försträckt medlen, följt gossen in till staden och skaffat inackordering hos en änka, som hade trenne egna barn att fostra upp. Hemmet var enkelt, men godt och gladt, så att han trufdes där.

Till en början höll han sig på afstånd från kamraterna, osäker på, hur de skulle bemöta honom, liksom på, hur han borde skicka sig. Likgiltig som han syntes, var han en skarp iakttagare och kom snart under fund med hvilka gossar som hade stör-

sta inflytandet. Såg också att kroppsstyrka spelade en stor roll och gaf makt.

När han sett nog af leken ute på skolgården, för att våga sig med, förvånade han på en gång genom styrka och vighet. Kände att han fick öfvertag och släppte det aldrig.

Hans smidiga väsen och lätthet att taga efter hjälpte honom förbi många stötestenar i umgänges-sättet. Mycket af skick och bruk hade han också lärt hos baronens.

Liksom af instinkt närmade han sig sönerna ur stadens förnämsta familjer och räknade dem snart som sina vänner.

Att han ej kunde komma fram utan kunskap, förstod han mer än väl — och fram skulle han. Åregirigheten dref på och lättheten att fatta hjälpte under, så att han snart blef den främste i sin klass.

För Karin började arbetet nu först på fullt allvar, under ängslan och bekymmer att behållningen skulle räcka till.

Så snart våren kom, steg hon upp med solen och satte sig i väfstolen, som om det varit hennes enda bestyr. Den ena packen brokiga förklädstyger efter den andra blef också färdig, bars ner i boden och såldes fortare än allt annat. Det sporrade och gjorde, att hon knappast unnade sig någon hvila.

På sina egna behof tänkte hon föga, och hade inte Ingrid allt emellanåt kommit med en tallrik varm soppa eller annan smakbit, skulle hon stått sig sämre än hon gjorde.

Flickan blef henne allt kärare. Hemligheten med klockan, som de hade sinsemellan, band dem också vid hvarandra.

När Karin tänkte på gossen och allt han behöfde, hände det, att hon frestades till att gifva

kunderna undermål. Tanken blef dock aldrig handling och i ifvern att godtgöra, gaf hon snarare för mycket än för litet.

»Ärlighet varar längst,» var hennes valspråk.

* * *

När Anton kom hem till sommarferierna, fann han Ingrid bondaktig och höll sig på afstånd.

I boden kom han aldrig. Det var som en tyst öfverenskommelse mellan modern och honom att så skulle vara.

Utanför Skogstorpet låg en liten vanvårdad trädgårdstappa, hvilken Holm på lediga stunder tog sig för att spadvända, beså och plantera. Anton hjälpte till och Karin glädde sig öfver hvad de hade för händer. Hur trött hon var om aftonen, gick hon dit in, och hur brådt hon än hade om morgonen, måste hon fram till den lilla grinden för att se efter, hur de nysatta plantorna befunno sig efter natthvilan.

Hon började tro att debet och kredit skulle gå ihop och kände sig lyckligare än hon gjort sedan de första åren af sitt äktenskap. Tankarna gingo också ofta till mannen, med minne endast af det goda de haft tillsammans.

Sommardagarna runno bort. Anton var åter i skolan och Karin helt uppe i sitt arbete.

Endast om söndagarna lefde hon sitt eget lif. Vandringen till kyrkan och sammanträffandet med menigheten ute på kyrkbacken var en högtid. Hon var känd och omtyckt nu och visste det.

Det urgamla templet med de nötta golfplanerna och maskstungna, murknade bänkraderna,

där luften kändes kall och unken, äfven om sommaren, var henne kärt och hade något af helg öfver sig. Aldrig tröttnade hon heller att betrakta de egendomliga målningarna i det låghvälfda taket, där änglar och apostlar sutto på brungula, divanliknande moln och skillnaden mellan utvalda och fördömda markerades genom bara eller skoklädda fötter.

Under gudstjänsten var hon idel öra — eller försökte vara det. Att sitta overksam hade blifvit henne en omöjlighet och det hände, att hon ertappade sig med att nicka till på väg att somna. Stundom kretsade också tankarna omkring gossen, boden och räkskaperna. Då förskräcktes hon öfver sig själf och bad brinnande böner, var andäktig en stund och föll omärkligt in i den gamla tankegången.

Hur som helst voro dessa stunder i Herrans hus henne en tröst och det hände, att en enda kort bön där styrkte henne för den kommande arbetsveckan.

En vandring ner till forsen och bruket var ett annat nöje och så besöken på Änggården, där Nilson aldrig tröttnade att förevisa ladugården och dess produkter, eller sätta henne in i gårdens skötsel och afkastning.

Fram mot kvällen kom Holm. Det sades ej mycket dem emellan och det, som talades gällde mest gossen; men bara att ha någon i stugan och slippa sitta ensam var en glädje.

»Det är något jag länge tänkt be Holm om,» sade hon en söndagsafton, då samtalet tynade af.

Han såg upp med något vackert och varmt i ögonen.

»Jag skrifver så illa, det kan knappast läsas,»
återtog hon. »Är jag för gammal att lära?»

»Visst inte! Vi ska börja i denna stund.»

»Gossen kommer väl att vara hemifrån för det mesta och jag vill inte han ska' behöfva skämmas för mor sins bref.»

Från den dagen satt Karin hvarje söndagseftermiddag, och ofta om hvardagskvällarna, och skref sida på sida efter förskriften eller Holms dikta-
tamen.

Hon skulle lära sig stafva också, så vidt möjligt.

* *
* *

Sommaren därpå läste Anton och Ingrid fram sig för prästen.

Karin tog det mycket högtidligt och lefde igenom något af hvad hon själf erfarit under sin lästid. Också på Ingrid gjorde det djupt intryck.

Anton stod långt före de andra läsbarne i kunskaper och uppfattning. Var också prestens gunstling och stolt däröfver.

Vid konfirmationen och nattvardsgången var det honom en ren ansträngning att kunna gråta högt som de andra barnen, och när det var öfver, erfor han en känsla af tillfredsställelse.

Barndomstiden låg bakom honom. Nu skulle lifvet börja.

Han stod i sina svarta kläder, rank och vacker, utanför stugudörren uppe vid Skogstorpet, och såg ut öfver nejden.

Karin kom ut jnifrån — i högtidsdräkt hon också — och han gick emot henne.

»Tack, mor! Tack för allt,» sade han med tårar i ögonen.

I det famntagat gifvo båda det bästa de gömde inom sig.

* * *

När han kom hem till julen, var Karin liksom skygg för honom och hade en obestämd känsla af att stugan — hur fin hon än gjort den — var för simpel för honom.

Han var en fullkomlig herrekarl nu. Inte att skilja från småbaronerna, som vuxit upp de också och endast voro hemma under ferierna.

När hon borstade hans kläder, som hon betalt med sitt arbete, tog hon så varligt i dem som kunde de gå sönder vid beröringen, och på hans böcker såg hon med oskrymtad vördnad.

Han höll sig mest inomhus och hon förstod, att tiden blef honom lång.

På kälke åkte han aldrig och undvek Ingrid; men var ofta nere på isen, där han väckte allmän beundran för sin skicklighet att gå på skridskor — än baklänges och på ett ben, än i cirklar med långa hopp.

Om söndagarna var Karin och så godt som hela byn där nere och sågo på.

En gång kom också baronens och då åkte han som aldrig förr, gjorde saltomortal och hopp, så att modern bäfvade, for af som en pil, eller svingade rundt, smidigt och säkert.

Baronen kom fram till henne. De hade inte talats vid på flere år.

»Den gossen skulle hvem som helst kunna vara stolt öfver, fru Svenson.»

»Ja! Herren vare lofvad, men — det är ju bara början.»

»Det är den, som är svårast.»

»Vi ska' hoppas det,» svarade hon, medan hennes ögon, till hälften oroliga, till hälften beundrande, följde Anton, som tagit lilla Irma vid händerna och varligt drog henne med sig öfver det grönhvita istäcket.

* *

* *

Sommarferierna närmade sig och Karin, som längtade efter gossen, frågade sig med allt större oro, hur han skulle kunna trifvas hemma så länge.

Den stora klädkammaren på andra sidan förstugusvalen var urröjd och tapetserad, fönstret utvidgadt, dragkista, bord och stolar köpta. Här skulle han ha ett rum alldeles för sig själf.

Gardinerna och sängtäcket — hvit botten med brokiga ränder — hade hon själf väft. När allt var färdigt, tyckte hon sig ej ha sett något vackrare och föreställde sig hans glädje och undran.

Samma dag han väntades, satte hon in stora fång af syrener och pioner från trädgårdstäppan, bredde en liten hvit duk på bordet och öppnade fönstret, så att sol, doft och frisk luft skulle slå honom till mötes.

»Det är ändå något att komma till,» tänkte hon med en blick på forsen, insjön och skogsranden rundt om, som för henne var sammanfattningen af allt vackert i världen.

Hon väntade honom till middagen, men han kom inte.

Eftermiddagen gick också utan att han hördes

af. Hon började bli trött på att speja utåt landsvägen.

Postbudet, som kom regelbundet två gånger i veckan, aflämnade för bekvämlighetens skull de flesta breffven nere i handelsboden, där de sedan vid efterfrågan utlämnades, och när hon hörde kärnan skramla, sprang hon ut i tanke att det var den väntade.

I detsamma blåste postiljonen i sitt horn för att underrätta det lilla samhället om, att han — den efterlängtade — nu var här med hälsningar och bud från fjärran fränder och vänner.

Hur mycket oanadt godt eller ondt kunde ej gömma sig inom dessa små förseglade pappersomslag, som alltid öppnades med nyfikenhet, stundom med ängslan, oftast med förhoppning och glädje.

När Karin betraktade breffven, fann hon ett adresserat till henne själf.

Från Anton. Det såg hon vid första ögonkastet. Den raska, jämna stilen var ej att taga miste på.

Hon stoppade det i fickan. Kvällen föll på och boden skulle snart stängas.

Ute i bislaget läste hon det.

»Älskade moder!

Du får inte bli ledsen, då jag säger, att jag inte kommer hem i sommar, utan far till en kamrat. Det blef inte bestämdt förr än i går, efter examen, då hans pappa bjöd mig, så jag har inte kunnat underrätta förr än nu.

Jag förstår nog, att du gör dig både kostnad och omak för min skull, när jag är hemma. Nu slipper du det.

Huset, jag kommer i, är både fint och rikt. Ett stort gods, där det finns ungdom, godt om hästar

och till och med en liten ångslup för utfärder. Vi ska' inte bara roa oss, utan läsa för en informator också, så det kan inte vara bättre.

Jag skickar en afskrift af mina betyg. Ingen i klassen har fått vackrare. Ett par böcker i granna band fick jag också i premier.

Var nu inte ledsen. Kanske kommer jag hem ett par dagar innan skolan börjar. Många hälsningar till Holm och Ingrid från

Din lydige son
Anton.»

Hon läste brevet om igen, lade bort och tog åter upp det. Vände och synade det på alla håll.

Han hade inte uppgifvit någon adress. Hon visste inte hvar han fanns. Kunde inte skriva honom till. Var han så glömsk och tanklös eller — — —?

När hon setat en stund, gick hon in i den lilla kammaren, tog duken från bordet, lyfte täcket från sängen, plockade knappnålarna ur gardinerna, samt slätade ut och lade omsorgsfullt ned alltsammans i den nya dragkistan.

Syrenerna slokade redan och dem kastade hon ut genom fönstret. Deras doft var kvalmig och plågade henne.

Rummet hade fått ett helt annat utseende. Var icke annat än ett kvaft, obetydligt litet krypin — nu såg hon det.

Skuggorna blefvo djupare och hon satt ännu kvar med brevet i handen, pinad af en tanke, som först nu trängde sig på henne med öfvertygelsens visshet.

Allt hvad hon gjort och gjorde för sonen skulle endast skilja dem åt.

* * *

På Qvarnsångs bruk försvunno dagarna som en glad dröm. Anton hade aldrig haft så roligt, eller känt sig så i sitt rätta element.

Hurtig, vacker och uppmärksam, blef han omtyckt af alla — främst af de äldre. Det var han, som bar »hennes nåds» schal under promenaden och placerade pallen under hennes fötter, han, som sprang brukspatronens ärenden, räckte honom den nystoppade pipan, och gissade sig till hans önsningar. Han också, som snart nog simmade, red och körde bättre än någon af de andra ynglingarne. När de lågo i sin djupaste morgonsömn, var han oftast nere i stallet, där han gjort sig lika omtyckt som i salongen, och fick enskild undervisning under längre eller kortare kör- och riddurer. Hvila och sömn tycktes han knappast behöfva.

På de många utflykterna till de närliggande godsen roade sig ungdomen ofta med dans. Blodet brände i hans ådror och steg honom åt kinderna, när han stod och såg på, utan att kunna deltaga i nöjet.

Liksom på skämt föreslog han dansöfningar i hemmet, han gästade, och under lek och ras fick han sin undervisning. Hur allvarsamt han tog det, visste ingen, lika litet som att han öfvade sig bitida och sent i sin kammare.

Det dröjde inte länge förr än han var den förste dansören också.

Huset var ständigt fullt af främmande, affärsmän i synnerhet. Anton höll sig gärna i deras närhet, lyssnade till deras ord med synbar vördnad och beundran samt kastade in ett ord då och då, som visade, att han förstod.

Hans rediga hufvud och kvicka svar väckte snart uppmärksamhet, liksom hans snabba uppfattning

och lätthet att sätta sig in i bruksrörelsen och af-färslifvet i allmänhet.

Brukspatronen fick i sitt hufvud att det kunde bli något af den gossen och att det var en plikt att göra något för hans framtid.

Mot slutet af sommaren fick Karin ännu ett bref.

»Kära mamma!

Jag borde skrivit långt förut, men tiden räcker inte till. Det har varit gränslöst roligt, men nyttigt också. Jag har gjort bekantskap med flere storgubbar, som jag kan få nytta af i framtiden.

Hennes nåd är som en mor för mig och brukspatron litar jag på som en far, därför ska mamma inte bli ledsen, då jag säger, att jag följt hans råd och inte kan bli hvarken präst eller skollärare, som jag nog förstår mamma hälst ville.

Jag har inte lust för något annat än köpmansyrket och tänker att det är dig, mor, jag brås på — du är ju som född till det. Det är också bästa sättet att snart komma till oberoende och slippa ligga dig till last.

Brukspatron har styrt om alltsammans, anmält mitt utträdande ur latinläroverket och fått in mig som frielev på handelsskolan. Vi borde väl under rättat dig först, men du kan ju inte riktigt förstå det och vill framför allt mitt bästa, det vet jag. En hederlig köpman skall jag bli — Lika hederlig som du själf, mor! Det var inte förgäfves du var så sträng den där gången — — — —

Ännu en sak har jag att berätta. Något du kanske inte tycker riktigt om — till en början åtminstone.

Jag har ändrat namn. Det gjorde jag redan i våras, innan jag for hit.

De flesta skolpojkar, som heta Andersson, Petersson, Svensson eller dylikt — som tjugotals andra heta — taga sig andra namn för att kunna särskiljas från hvarandra. Det är så vanligt. Lärarne själfva äro angelägna om det. Jag kallar mig Stjernskog. Det påminner något om Skogstorpet, tycker jag — därför valde jag det.

När mamma nu skrifer — och det blir snart, hoppas jag — är adressen:

»Studeranden herr Anton Stjernskog.

Adress brukspatron Haneman,

Qvarnsång.»

Karin började bref på bref till honom, men fick det aldrig färdigt.

Att han valt en annan lefnadsbana än hon tänkt sig, gaf henne mycket att fundera på; men när folk, som var klokare än hon, rådt honom därtill och hans egen håg pekade åt samma håll, ville hon inte med ett ord rygga hans beslut.

»Anton Stjernskog.»

Hon tuggade om namnet dag efter dag och ändock blef det henne lika främmande.

»Hvad skulle Svenson sagt, om han lefvat,» frågade hon sig.

Det var mot honom orätten egentligen begåtts — hans namn, gossen skämdes för att bära.

Den döde kom henne närmare och fick något af martyrgloria öfver sig.

Vid honom hade hon varit bunden med olösliga band. Sonen däremot gled ifrån henne dag för dag, utan att hon kunde göra något för att hålla honom kvar.

* * *

»Några julferier kan jag knappast unna mig, så öfverhopad af arbete som jag är,» skref han, »men på ett par dagar skall jag ändå komma hem för att träffa dig, mor.»

Han var nästan lika lång som hon nu och grof i målet, men förvuxen, mager och gänlig.

»Du arbetar för mycket,» sade hon med en ängslig blick på de rödkantade ögonen och bleka kinderna.

Det kom färg i dem nu.

Hon förstod och rodnade hon också. Han var man nu — inte barn eller yngling längre och...

»Jag har till hälften löfte om plats. En riktig framtidsplats, därför får jag ta i,» svarade han ifrigt.

Till hans packning hörde ett skjutgevär, som hon betraktade med en viss vördnad och nyfikenhet.

»Jag har lånat det af en kamrat. Är det inte vackert?»

»Ar du jägare nu också?»

»Nybörjare bara,» skrattade han.

»Måtte du inte göra dig illa.»

»Jag är väl inte något barn heller!»

Nej, det var han inte, det förstod hon mer än väl.

Första tiden vistades han i skogen så godt som hela dagarna och hemförde än en knippa kramsfågel, än ett par ekorrar.

»Att du nåns ta lifvet af dem, förstår jag inte,» sade hon förebrående.

»Det ä' di gjorda för.»

»Det kan jag inte tro.»

Hans jaktifver slappades snart. Snön lade sig också allt tyngre öfver skog och mark.

En förmiddag, då tiden blef honom lång, gick han öfver till Änggården.

Nilsson var ute på skogshygge, pigan i ladugården och Ingrid i köket, där hon just fått allt fejadt och blankt.

Solljuset strömmade in genom de smårutade fönstren, katten spann i spiseln och från ladugården hördes kornas belättna råmande öfver de utdelade foderransonerna.

Han hade bössan öfver axeln, ehuru han hvarken varit eller tänkte gå på jakt, och såg ståtlig ut i den svarta pelsmössan och korta kavajen.

»Är Nilsson inte hemma?» frågade han och räckte fram handen.

Han hade nyss sett honom gå till skogs.

»Jag har länge tänkt hälsa på.»

Hon visste inte, hvad hon skulle svara. Flyttade upp de nyskurade kopparlocken på spiselkran- sen och tog af arbetsförklädet.

»Ska vi gå in i kammaren? Pappa kommer väl snart.»

Liksom för att förvissa sig därom tittade hon ut genom fönstret bortåt skogsmarken, där grannarna kastade blå skuggor öfver snön.

Båda voro förlägna och visste inte, huru de hade det sinsemellan.

Han tänkte på, hur stor och vacker hon blifvit, ögonen sammetslena och ändå lifliga, midjan smärt och böjlig, håret vågigt och glänsande.

• »Var så god och stig in,» sade hon och öppnade dörren till kammaren, som var stor och med sina nya, moderna godtköpsmöbler gjorde anspråk på en viss herremansstil.

Väggarna pryddes af taflor i oljetryck, borden

af virkade dukar och byrån af vaser med torkadt gräs och eterneller.

Välskötta krukväxter vid fönstren gånvo trefnad och skönhet.

»Var så god och sitt,» sade hon med en handrörelse mot soffan. »Jag ska gå efter litet vin.»

Han förstod, att det var henne en lättnad att komma ut.

Det dröjde en stund; så kom hon in med karaff och glas på en bricka.

»Var så god. Jag tycker pappa skulle vara här nu.»

»Vi två kan väl sitta här och prata ändå — som förr,» sade han och såg henne in i ögonen.

»Herr — herr Stjernskog kan inte ha nöje af det nu mera.»

»Hvarför skulle jag inte det ha?» sade han med plötslig värme.

»Ah! Det är så olika.»

Hennes ögon togo liksom mått af honom, där han satt välklädd och förfinad.

»Minns inte Ingrid, hvad vi aftalat sinsemellan?»

»Dumheter,» sade hon, blossande röd.

»Ingrid har glömt, kan jag märka — men det har inte jag.»

I detta ögonblick inbillade han sig, att hon aldrig varit ur hans tankar.

»Ska det inte vara?» frågade hon och slog i vinet.

»Om Ingrid dricker mig till? Skål!»

»Skål då!»

»Du kallade mig för herr Stjernskog nyss,» återtog han med en obestämd känsla af blygsel öfver det antagna namnet. »Säg Anton. Vill du det?» —

Karin väntade dagligen, att han skulle resa, men han stannade ferierna ut och såg allt friskare och gladare ut.

Det var ingen dag, han inte gick öfver till Änggården och om aftnarna var Ingrid på Skogstorpet.

Karins blickar gingo spörjande mellan de båda unga. Var det allvar? Det såg så ut — från hennes sida åtminstone.

Bättre hustru kunde han inte få, men...?

Det var modern omöjligt att tänka sig honom i små förhållanden, eller Ingrid i större, mera förfinade. Nå ja, det var långt dit. Först skulle han skaffa sig ett lefvebröd och sedan — — —

»I sommar kommer jag igen och sätter ringen på ditt finger, Ingrid,» sade han, då han kysste henne ute i bislaget, där de sade hvarandra ett sista farväl. »Till dess är det en hemlighet oss emellan.»

* * *

Vintermånaderna gingo långsamt förbi, mörkret drog sig småningom tillbaka, snön smälte undan, sjön gick öppen och skogsmyrarnas öfverflödande vatten sökte sig i tusende rännilar dit ner.

På backsluttningar och dikeskanter blommade hästhof och maskrosor, medan lärkan drillade dagen igenom i den ljusskimrande rymden. Det gick så fort alltsammans under solens brännande blickar. Först var det gullvifvornas tur, så häggens och konvaljernas — men med dem kom också sommaren på fullt allvar.

Nere i boden stod Karin innanför disken från morgon till afton, och uppe på Änggården, där

vinterväfvarna lågo på bleke och lyste hvita i solskenet, hade Ingrid händerna fulla af arbete; men hvad den ena eller andra tog sig för, alltid blef det tid öfver för tankar, längtan, väntan och förhoppning.

Det var afton och dagsarbetet slut, då Karin gick gångstigen framåt Änggården.

Myggen dansade i det döende solljuset och korna, som kommit fram för att mjölkas, drogo sig en efter en tillbaka inåt skogen med tjuren i spetsen.

Ingrid hade just satt in mjölken i källaren och kom med nyckeln i handen, barhufvad och småsjungande.

Karin försökte le mot henne, men kunde ej.

»Jag har fått ett bref,» sade hon.

Ingrid förstod genast.

»Han kommer inte,» svarade hon tonlöst.

»Nej, han gör inte det. Vill du höra hvad han skrifver?»

De gingo in i trädgården och satte sig på gungbrädet under de utblommade äppelträden.

Karin drog upp brefvet ur fickan och höll det i handen, utan att se däri.

»Han har fått den där platsen, han talade om. En riktig framtidsplats, säger han, och den måste tillträdas genast. Det är i Göteborg. — När han nu kommer hit, vet han inte.»

Båda sutto tysta, utan att se på hvarandra.

»Han kan reda sig själf nu — behöfver inte längre mitt arbete och min hjälp,» återtog modern och rösten skälfde.

Det kändes så förfärande bittert att inte längre vara nödvändig för honom. »Hvad tjänar det då

till att jag sträfvar? Det är lika godt sluta med alltsammans,» tänkte hon i sin modlöshet.

Ingrid satt tyst. Det blef med ens klart för henne, att det som varit henne en hjärtesak, varit honom ett tidsfördrif, en förströelse i landtlifvets enformighet.

»Det är för att inte behöfva träffa mig, han reser utan att taga afsked af sin mor,» sade hon sig.

»Han kunde ju inte göra på annat sätt,» återtog Karin, liksom anande att han behöfde en försvarare. »Det kostade nog på att inte få träffa mig — oss.»

En undertryckt snyftning var svaret.

»Vi få hålla tillsammans, vi två,» sade Karin, då hon gick, »hålla modet uppe och tro på vår Herre. Det är ändå han, som styr alltsammans.»

Det stod ännu något mera i brevet, men det behöll modern för sig själf.

Sonen hade gjort skulder och bad om 350 kronor till deras betäckande.

»Det skall aldrig hända mer,» lofvade han. »Nu, när jag vet på styfvern hvad jag har att röra mig med, skall jag veta rätta mig därefter. Inte skall mamma bli ledsen heller. Det är ju ingen stor summa. De flesta af kamraterna äro skyldiga långt mera. Det brådskar inte alls med betalningen; men jag vill göra rätt för mig, innan jag far, eller ha mmmas löfte att ge som säkerhet.»

»Jag skall betala,» skref hon, »och det så fort som möjligt. Jag får ingen ro hvarken natt eller dag förr än det är gjordt, men jag vill veta hvad jag ger ut mina pengar för. Skicka hit räkningarna. När jag får dem i mina händer, skola de likvideras.»

Anton blef förargad. Så hade han inte tänkt sig saken. Det var inte behagligt att framvisa räk-

ningarna och låta modern få en inblick i hans lif. Han lät en tid gå om. Fick ständiga krafmbref och hotelser och sände dem slutligen.

Cigarrer, parfymer, handskar, champagne, sexa för två, hyrvagn, guldbrosch, spetsfichy, med mera.

»Ja, visst skall det betalas, hvad det än är — allt annat får stå tillbaka,» suckade Karin. Räkningarna granskades ännu en gång.

»Ett skjutgevär, femtio kronor. December 3. 18—.»

Hon rynkade ögonbrynen och såg bister ut.

Det kunde inte vara något annat än det, han sade sig ha fått låna af en kamrat.

* * *

Dagarna kommo och gingo.

För Karin voro de hvarandra så godt som alldeles lika. Sträfsamma, långa och enformiga. Det var inte samma lust och ifver i arbetet, sedan det inte hade annat mål än henne själf.

Holm kom allt oftare. Han gick i friaretankar. Karin visste, att han höll af henne och att ord brände hans tunga, som hon helst ville slippa höra. Hade hon inte visat sig så kall och oförstående, hade de länge sedan undsluppit honom.

Han var ensam som hon och behöfde en sköt-sam, bra hustru. Hade hon räckt ut ett finger, skulle han gripit därefter med glädje.

Ibland kom också frestelsen öfver henne. Det var så tomt och ödsligt i stugan, ingen att pyssla om, tänka och ordna för.

Innerst i hjärtat låg dock svaret orubbligen färdigt — om det skulle behöfva gifvas — och det var ett nej.

Anton skulle inte ha någon styffar. Han skulle alltid vara den förste för henne. Ingen skulle tränga sig emellan och lägga beslag på hennes tankar eller känslor. Det var liksom en trolöshet mot den döde också, och fick inte ske.

Ingrid hade blifvit blek och mager; men arbetet upptog också henne och gaf inte mycken ledighet till grubblerier. Det lif, hon förde var allt för sundt för att ej såret i hennes hjärta småningom skulle läkas.

Karin och hon hade slutit sig fastare tillsammans, men om Anton talade de aldrig sins emellan.

Karin skref regelbundet hvar fjortonde dag och grubblade under mellantiden på, hvad hon skulle skriva om härnäst. Allt var sig likt, ingenting fanns, som kunde intressera honom. Det märktes tydligt på hans svar.

Inte talade han heller om hvad som låg honom närmast om hjärtat, och brefven blefvo snart tomma formler utan innehåll.

Karin skref en redig, om ej vacker stil nu mera och förde böcker med en noggrannhet och omsorg, som skulle de lagts fram till revidering. Det tog mycket af hennes tid, ty snabbskrifvare eller räknekonstnär var hon ej, men just den möda den kostade, gjorde sysselsättningen dubbelt kär.

* * *

Anton erhöi i följd af goda betyg och rekommendationer plats på ett af de största kontoren i Göteborg.

I stadens byggnadsstil och fysionomi ligger något respektabelt, korrekt, som gaf verifikation åt

hvad han hört förut om ton och samhällsanda därstädes.

Han förstod att rätta sig härefter och fick något affärsmässigt värdigt i sättet, som gaf intryck af på samma gång rastlös verksamhet och lugn bekymmerslöshet.

»My house is my castle,» gäller i detta efter engelskt mönster inrättade samhälle mer än annorstädes. Att få tillträde till familjelifvet är så godt som omöjligt för en främling utan relationer. Det är ej heller vanligt att penningearistokraterna se sina biträden i sitt hus. Å andra sidan dömas de unga män strängt, som söka ersättning i utelif. Samhället är för litet för att ej den ene skall ha fullt reda på den andre — skvallret vaket också, som alltid.

För att bli ansedd för så korrekt som möjligt skaffade Anton sig inackordering i en ämbetsmannafamilj, som lefvat i goda omständigheter och en gång tillhört societeten, men kommit på obestånd genom sjukdom och hopade olyckor.

Det forna anseendet kastade ännu reflex öfver de små förhållandena och pensionärer felades aldrig. När dessa vid måltiderna samlades kring det stora matsalsbordet, var det muntert nog. Några voro lärare eller lärarinnor vid olika skolor, andra hade kommit från landsorten för att taga eller gifva lektioner, en ung dam var anställd vid teatern, och ett par herrar sutto liksom Anton på kontor.

Att samtalstonen skulle vara fin satte värdinnan sin ära i och förde själf ordet, där hon satt trött och jäktad, pinad af tusende tankar på hur det hela skulle bära sig — allt medan hon log och försökte göra sig behaglig för hvar och en särskildt.

Midt emot Anton satt en blek flicka med ett

täckt ansikte och guldblondt, lockigt hår. Finlemmad, späd och liten till växten, gjorde hon intryck af något luftigt älflikt, svagt och bräckligt.

Då han såg upp från sin tallrik, mötte han hennes ögon, som genast slogos ner, medan en skär rodnad drog öfver kinderna och gjorde henne vackrer. Hon var mycket tyst och svarade lågmält och enstafvigt, när hon tilltalades. I tankarna kallade han henne från första ögonblicket för »fågelungen».

Han hade den unga skådespelerskan till sin bordsgranne, talade lifligt och obesväradt med henne, beundrade och lät sig beundras.

Från den dag han kom in i pensionatet och tog i besittning det dyraste rummet, som just blifvit ledigt, förstod han gifva sig air af att sitta inne med stor begåfning och stora framtidsmöjligheter. Här funnos män och kvinnor med långt större kunskaper än han, men det han visste, kunde han föra till torgs och det han inte visste, hjälpte hans snabba uppfattning honom att gissa sig till, eller skylta öfver.

Han var glad utan att vara bullersam, hittade på än den ena än den andra förströelsen, bjöd en gång på supé öfver lag i Trädgårdsföreningen och var snart allas favorit.

»Fågelungen» såg på honom i smyg, som förut, och rodnade. Rodnade ännu mer, då han tilltalade henne och blef så förvirrad, att hon fick tårar i ögonen. »Hon är dum och tråkig,» tänkte han och vände sig på nytt till skådespelerskan, som var hennes fullkomliga motsats, mörklagd, med briljanta ögon och rapp tunga.

Tala med hvem som helst, hade han dock en underlig förnimmelse af att tvänne skygga, blå ögon följde hvarje hans rörelse, och stundom kunde

han hålla inne midt i en mening för att söka fånga blicken därur.

Elin, så hette hon, hade nyss kommit till staden för att ge musiklektioner. Hade ännu endast ett fåtal elever och svårt att betala sin inackordering. Nöjde sig också med ett skrubbligt gårdsrum och broderade för betalning hvarje ledigt ögonblick.

När Anton kom eller gick, såg han henne böjd öfver arbetet inne vid fönstret i samlingsrummet. I hennes eget lilla krypin var ej dager nog. Det låg något mjukt och på samma gång trött öfver henne, som rörde honom. När hon slog upp ögonen fullt — han hade sett det ett par gånger — skymtade något vemodigt, längtande och på samma gång varmt däruti.

Hon stod alldeles ensam i lifvet och hade endast sin talang och arbetsflit att bygga på.

Om aftnarna i skymningen, då hon var säker att ingen hörde på, brukade hon spela själfullt och vemodigt — eller sjöng hon rent och klangfullt med half stämman små visstumpar eller melodier, till hvilka hon satte ord för tillfället.

Anton kom en gång hem för att kläda om sig till en supé, han blifvit bjuden på, stannade i tamburen — som stötte intill matsalen, där pianot stod — lyssnade och blef rent af gripnen. Han var hvarken musikalisk eller sentimental; men det klagande, själfulla föredraget i förening med stämmans skära skönhet väckte till lif det bästa inom honom.

Aldrig förr än nu hade han känt den starkes rätt och plikt att skydda den svaga. »Stackars liten fågelunge,» hviskade han. »Hon behöfver skydd och värme och det skall jag gifva henne.»

Blomman, som försmäktat i sol och torka, reser ej fortare sin stängel, eller lyfter sitt hufvud under

den förfriskande regnskuren än Elin blomstrade upp i kärlekens solsken.

Han älskade henne och hade sagt henne det. Att hon älskat honom från första ögonblicket, hade han anat — det hade väl också väckt genkärlek. Nu trodde han sig emellertid ha haft henne kär lika länge och de gnabbades smått därom.

Det var som hade hon vuxit, blifvit en tum högre. Eller var det endast att skyggheten var borta, att hon såg honom och alla andra frimodigt i ögonen, att de strålade, munnen log och rörelserna blifvit lifliga och sprittande.

Han kallade henne nu ömsevis Titania och »fågelingen».

När hon spelade, radade sig tonerna som pärlor under de fina fingrarna, klingade helt annorlunda än förut med jublande, starka ackord eller veka stämningar.

Han satt bredvid, föga road af musiken, men så mycket mer af att se händernas lek öfver tangenterna. Stundom lyfte han upp den vänstra — den, som bar hans ring — och kysste den eller den fina handleden, som han ej tröttnade att beundra. Hon sjöng med fulltonig, silfverklingande stämma nu mera, utan rädsla eller tanke på att någon hörde på. Det halfva, rädda, osäkra, som vidlådt henne var bortblåst af lifsglädjens solvarma vind.

Om bröllop kunde inte bli tal förr än han fick löneförhöjning. Det skulle bli snart nog, trodde han.

Ibland kände han en brinnande längtan att taga henne i sin famn och bära henne fjäderlätt, som hon var, till ett enkelt litet näste, där de skulle lefva, de två, helt och hållet för hvarandra, skilda från den öfriga världen.

Hon brukade möta honom, då han kom från kontoret, och då gjorde de långa promenader i Slottsskogen, eller utåt Örgrytevägen, där de kunde vara mera ostörda och ingen såg, om samtalet då och då afbröts genom en kyss.

Han var ytterst angelägen, att hon skulle vara elegant, och det gaf anledning till små tvister mellan dem, att hon ej ville taga emot de dyrbara presenter, han gaf henne.

»Spar hellre till vårt bo,» bad hon. »Jag kommer i alla fall inte att tillhöra societeten.»

»Vi få väl se,» svarade han, halft skämtsamt. »Jag tänker sannerligen inte bli bokhållare i alla mina dagar.»

Hemma i pensionatet sutto de alltid för sig själfva, i de mörkaste vråarna, och när Elin kom ut i ljusskenet, syntes det mer än en gång, att hon gråtit. Ett ord, ett tonfall, den minsta småsak var också nog att locka fram hennes tårar.

Han fann det rörande älskligt, kysste bort dem och hviskade i hennes öra: »Stor, när du småler, är din makt — du är allsmäktig, när du gråter.»

I den första, hetaste kärleksberusningen skref han till modern ett bref, fullt af jublande lycka och längtan efter ett eget hem.

»Hur enkelt som helst, blir det ett slott, när hon bor där. Åh, mor,» hette det till sist, »du måste vara med om min lycka, du, som jag har att tacka för allt. Du skall se min fågelunge och älska henne. Jag blir varm om hjärtat, när jag tänker mig er tillsammans.»

Karin skref ett långt svar. Papperet kunde inte rymma tusendelen af hvad hon tänkte, kände och hoppades.

Nu om någonsin stod hon sonen nära.

»Kom snart med din fågelunge,» bad hon. »Jag längtar efter er båda.»

Det blef lif i hennes arbete nu. Hvarje slant, som kom in, förvandlades redan i tankarna till möbler och husgeråd för ett litet fridfullt lyckligt bo, i hvilket hon också skulle hafva liksom en del.

* * *

Då vintern kom, skref Anton in sig i skridsko-klubben.

Att älska och idka sport hörde till god ton inom samhället och i skridskoåkning var han så godt som säker på att inte hafva sin öfverman.

Fästmän var med, och till en början nöjde han sig med att hafva henne till beundrarinna. Kunde dock ej vara blind för att andra ögon också följde honom och började fika efter deras bifall.

Elin skulle lära sig åka, men var så rädd, att hon aldrig tordes släppa hans arm, eller försöka stå för sig själf. Han skämdes för de många åskådarna och blef otålig.

Inom kort var han bekant med alla klubbmedlemmarna, herrar och damer, och eftersökt också.

Fästmän stod blek och förfrusen och såg efter honom, där han ilade bort öfver isen, smärt, lång och välbildad — härlig att se på, det tyckte flere än hon. Ibland kom han fram till henne och sade några vänliga, uppmuntrande ord, eller förde henne, halft med våld, utåt isbanan. Stundom glömde han henne också för någon flicka, som orädd, glad och säker jagade framåt med sin hand i hans.

När musiken tystnade och det var tid att gå hem, fick han en obehaglig förkänsla af hvad som

skulle komma. Scener, tårar, förklaringar och slutlig försoning.

Han hade beräknat, att de bekantskaper, han gjorde på isen, skulle leda till inträde i ett eller annat af de rika köpmanshusen, och det var så. Hade han varit obunden, skulle han blifvit sedd öfver allt. En förlofvad man står inte särdeles högt i kurs inom sällskapslifvet. Detta kände han också med en viss bitterhet.

Allt som vintern framskred blef han dock mer och mer bortbjuden. Alltid till Elins förtviflan. En och annan gång stannade han äfven hemma för hennes skull, men var förströdd och ur humör — hade synbarligen gjort en uppoffring.

Frampå våren var skridskobal på Börsen. En af säsongens finaste baler och Elin hans dam — som sig borde.

Han hade skänkt dräkten och hon hade tagit emot den med glädje. Det var ju endast för hans skull hon gick med. Hon var förtjusande i blekgrön crepekjortel, öfverdragen med tyll och spetsar, mörkgrönt sammetslif och skära rosor på håret och i spetsgarneringarna.

När han förde henne vid armen in i den ljustrålände, praktfulla balsalen, var han stolt öfver henne, och när de dansade första valsen, tyckte hon sig flyga rakt in i himlen.

Han presenterade den ena kavaljeren efter den andra och snart hade hon ingen dans ledig.

Allt som natten led, blef hon blekare och tystare. Glädjeelden i hennes ögon, som gjort henne så intagande, slocknade och i och med det samma kom det något vissnadt öfver henne.

Hvem hon dansade eller talade med, såg och hörde hon endast fästmannen och kunde inte finna

sig i att han roade sig af hjärtans grund och var helt upptagen af sin dam.

När han skulle föra henne till supén, sökte han henne länge förgäfvos och fann henne i toalett-rummet, upplöst i tårar.

Hon baddade ögonen och skylldes på hufvudvärk, men glädjen var störd.

På hemfärden inne i vagnen, kom det till en scen emellan dem.

»Du bryr dig om alla andra mer än mig,» klagade hon. »Jag såg hur förtroligt du talade vid fröken Borg och hur hon hängde vid din arm och —» Hon blef lidelsefullt häftig. »Jag kan inte se dig hålla en annan kvinna om lifvet eller le mot henne. Jag kan inte!»

»Då är bäst du stannar hemma, ty alldeles afsvärja världen för din skull — det kan jag inte.»

»Jag skall göra det — Jag skall inte plåga dig, eller vara i vägen.»

Hon grät och han satt som förstenad, utan att röras däraf.

De sågo snedt på hvarandra ett par dagar och ledde däraf. Närmade sig småningom, ingingo försoning och voro kärleksfullare än någonsin. Frukade dock innerst att ånyo komma i tvist, och blefvo omedvetet förbehållsamma och osanna.

Våren kom med ömsevis sol och mulen himmel, storm och stiltje, alldeles som deras samlif.

Under sommaren reste han uppåt Norrland, för firmans räkning, och hon till en familj inåt landet för att mot fritt vivre gifva piano- och sånglektioner under ferierna.

Afskedet var så svårt, att han drog en lättnadens suck, när det var öfver.

Flitig brefväxling höllo känslorna vid lif, och när de träffades på hösten, var han lika glad som hon och lika säker på att ingen af dem kunde lefva utan den andra.

* * *

Ett par af storgubbarne, Anton träffat på Qvarnsångsbruk, återsåg han i Norrland, hvilket ledde till affärsförbindelse med det handelshus, för hvilket han reste. När de mäktiga skogsägarne sedan själfva kommo till Göteborg i och för uppgörandet af de stora timmerleveranserna, spelade han en roll vid uppgörelsen. Följden blef en större löneförhöjning och öppna dörrar till chefens salonger.

För ett år sedan skulle han ansett sig rik, med de inkomster han nu hade, och skyndat att sätta bo. Nu tänkte han ej därpå.

Visst längtade han ännu efter ett eget hem, men ett hem som liknade de praktboningar, hvilka här funnos så godt som i hvarje hus och inte beboddes af bördens och rangens, utan af penningens män — knappast ens af dem, ty de som hade åtta eller tio tusen om året hade det mången gång lika präktigt, som de, hvilka hade tjugo eller fyrtio.

Att bo i ett pensionat, nöja sig med ett rum, behöfva passa på måltidstimmarna blef snart outhärdligt. Hans plats vid bordet stod också oftast tom.

Hade det inte varit för att han fruktade Elins tårar och förtviflan, skulle han länge sedan flyttat och skaffat sig en liten ungarlsvåning, där han kunnat lefva efter eget tycke, utan band och hänsyn.

Den enda stund, Elin var säker om att träffa honom, var vid frukosten, och hon hade afsagt sig

ett par elever bara för att vara hemma vid den tiden.

Var hon glad och vänlig, var han det också; men oftast kom hon ut blek, med rödkantade ögon efter en natt, tillbragt i tårar och väntan. Hon kunde ligga timtals i sin kammare och lyssna efter hans steg i trappan och vridningen i låset till tamburen.

Hvar hade han varit? Med hvem hade han varit?

Samma fråga, hon gjorde sig själf under nattens mörker, upprepade hon sedan med skygg ifver vid frukostbordet.

Ibland fick hon svar — ibland inte. Ibland skämtade han bort hennes farhågor, ibland blef han ond.

»Att hustrur plåga sina män med spioneri och svartsjuka, det har jag hört,» sade han kärft, »men att fästmän göra det, visste jag inte.»

Det kom en ung engelska till pensionatet. Inte vacker, men liflig och fri i sitt väsen, och det roade honom att tala med henne — mest för språkets skull. Stundom glömde han sig kvar efter middagen, i lifligt samspråk, och Elin, som inte kunde engelska, gick omkring, nervös och otålig samt påminde gång på gång om att han kunde komma för sent till kontoret. Då reste han sig upp förargad och pikade henne för att hon blifvit så samvetsgrann. Hon hade minsann inte alltid varit så noga med, att han skulle passa på kontorstiden.

Han hade lofvat lära miss Piracy svensk dans och var en tid hemma hvarje afton, upptagen och road.

Fästmän, som sörjt öfver att han varit så mycket borta, sörjde nu ännu mer öfver att han stannade hemma.

Hon var så mager och vissnad, att hennes egentliga tjuskraft var borta. Aldrig hade han tid att höra på hennes musik, och ännu mindre att följa henne på några promenader.

Ibland efter frukosten, slängde hon på sig kappan och följde honom en bit, men ingen af dem hade nöje däraf. Vanligen gick hon hem genom bakgatorna, kämpande med gråten.

Han var medlem af ridklubben också och sammanträffade på ridhuset med damer och herrar ur stadens finaste kretsar.

Det ledde till nya bekantskaper, nytt umgänge. Snart glömde litet hvar att han var förlofvad. När han var utom pensionatet, tänkte han också själf allt mera sällan därpå.

Och dock var Elin honom kär!

Det fanns stunder, då han längtade efter henne, behöfde henne, gaf henne förtroenden och talade om en gemensam framtid — det var dessa stunder hon lefde på.

Att han hade så betydligt ökade inkomster, visste hon ej.

Mer än en gång mötte hon honom ridande eller promenerande med unga damer, då han sagt sig ej ha tid med henne. Stundom såg han henne ej, och gjorde han det, hände det att han vände sig bort, eller gjorde sig blind för att slippa hälsa.

Af fruktan för scener kunde han sedan stanna borta hela dagen.

Hon var gränslöst olycklig och han missnöjd med sig själf och långt ifrån lycklig.

När han grubblade som mest på hur någon ändring skulle kunna göras i de pinsamma förhållandena, fick han firmans anbud att resa till London och Paris som dess homme d'affaires.

Det kunde aldrig ha kommit lägligare. Glädjekänslan, som fyllde hans hjärta, visade bäst hur stort trycket, som legat däröfver, varit.

Då han delgaf fästmon den stora nyheten, försökte han lägga sordin på sina känslor; men hon genomsådade honom och blef så blek och kall, att han trodde hon skulle svimma.

Om hon gråtit och klagat, skulle det gripit honom långt mindre.

De få dagar de hade att vara tillsammans tog hon sig ledigt för att reparera hans kläder och hjälpa till med packning och anskaffande af ett och annat. Satt också uppe om nätterna och sydde en resenecessär — »en hustru.»

»Vet du, att den kallas så,» sade hon, då hon räckte honom den.

»Nej — men det skall aldrig glömmas.»

Det gamla goda förhållandet hade kommit tillbaka.

Hon grät aldrig, annat än i enrum, och log emot honom matt och krampaktigt, så att han längtade efter hennes tårar. Det trötta i hennes väsen hade kommit tillbaka, och när han tog en af de fina händerna — han hade aldrig sett vackrare — var den alltid iskall.

Först i afskedsögonblicket svek henne modet och hon höll honom så hårdt omsluten, att han måste slita sig ur hennes armar för att hinna med båten.

»Det är sista gången. Jag vet det! Jag vet det,» snyftade hon.

När han skulle trösta henne, fann han inga rätt öfvertygande ord.

* * *

Tron på sonens lycka var nog att fylla Karins eget lif med glädje och taga bort tomhetskänslan därifrån; men till den egna tillfredsställelsen växte också behovet att lyckliggöra.

Ingrids bleka kinder och sorgsna ögon hade varit en tyst anklagelse mot Anton och hvad han bröt, i ett eller annat, tyckte modern sig liksom skyldig att godtgöra.

Visst hade Ingrid länge sedan återvunnit sin hjärtefrid, men kampen hade lämnat märken efter sig. Hennes väsen var inte så käckt och lefnadslustigt som förut och mot männen var hon kall och tillbakadragen.

Däraf kom det sig att byns rikaste, vackraste flicka, som alla eftersträfvade, inte haft ett enda giftermålsanbud.

Karin hade fått i sitt hufvud, att hon och Holm skulle blifva ett par och började arbeta därför.

Var hon tillsammans med Ingrid, ledde hon omärkligt samtalet på hans förtjänster, ensamhet och längtan efter ett eget hem, och talade hon med honom, var ämnet hennes duglighet, redbara sinne, godhet och vackra utseende.

Han hade sett henne allt sedan hon var barn, utan att lägga vidare märke till hur hon såg ut — Karins resliga gestalt hade liksom stått i vägen och skymt för.

Nu såg han henne sådan hon var i ungdomlig, lockande fägring, värd att vinna och behålla, och såg med det samma också Karin i en helt annan dager. Figuren kraftfull och rak ännu, men ungdomsfriskheten borta, mjukheten och behaget likaså.

Hade han delat hem med henne, skulle hon blifvit enastyrande. Det var liksom hade ett tryck

kastats af honom och han blifvit ung på nytt, frimodig och hoppfull som aldrig förr.

Ingrid hade inte stort tänkt på hurudan han varit — sådan han var tyckte hon om honom.

Tiden föreföll Karin stundom lång nog — skild från sonen som hon lefde — men handeln gick bra och sparpenningen för »fågelnästet», som hon i tankarna kallade hans blifvande bostad, växte till.

Bruksbyggnaderna förföllo däremot alltmer och järnverket gick med tvifvelaktig vinst, lika mycket till följd af dålig administration som tryckande konjunkturer.

Det hade länge talats om att baronen skulle afgå som disponent, ty missnöjet hade sträckt sig från arbetsfolket till arbetsgifvarne; men ännu var han kvar på sin inbringande post, hvilken han nu mera skötte så godt som på afstånd.

Villan stod nämligen tom om vintrarna, då familjen vistades i Stockholm, och beboddes endast under sjelfva sommarmånaderna.

* * *

Karin hade lyckats i sina planer. Nere i skolhuset styrde Ingrid som ung husmor, och när Holm pluggade med barnen, hade han en lycklig känsla af hennes närhet.

Karin hade varit frikostig också med skänker af hemväfda gardiner, dukar och täcken, samt visste med sig, att de nygifva egentligen hade henne att tacka för sin lycka och det gaf glädje; men på samma gång en känsla af tomhet.

Hon ville inte för allt i världen haft det annorlunda; men människohjärtat är ett sådant underligt, mångskiftande ting. Innerst sitter alltid en

liten törntagg — sammansatt af minne, saknad, afund och längtan — som smärtar vid minsta be-
röring.

Hon kunde varit i Ingrid's ställe — genomlefft lifvets sötebrödsdagar ännu en gång. De hade hvarandra nu, dessa två, som stått henne nära. Nu först var hon rätt ensam.

Att Anton var så långt borta i främmande län-
der, om hvilka hon visste så litet, ökade tomhets-
känslan.

Då och då — med långa mellanrum — kom ett
bref från honom.

»Här ute är en helt annan syn på tingen. Där
hemma är allt så smått och futtigt. Nu känner
jag, att framtiden ligger i mina egna händer,» skref
han från London.

Om Elin talade han ej.

I Paris uppehöll han sig den mesta tiden och
därifrån skref han bland annat:

»Jag hinner med både att roa mig och arbeta
och här finns tillfälle till båda delarna. En sådan
stad! Ibland tycker jag mig vilja stanna här lif-
vet igenom, men det är så mycket som håller mig
fast i Sverige. Du mor först och främst. Här för-
svinner man också i mängden. Ingen vet hvem man
är, och det är en obehaglig känsla. När jag kom-
mer hem, tänker jag bli min egen, göra skogsaffä-
rer och bli rika karlen. Jag har lärt mig konsten
här ute, tror jag. Hvad jag också lärt är att inte
ta lifvet så förfärligt tungt, som vi göra där hemma.
Det kan ju finnas allvar och soliditet inombords,
utan att man nödvändigt behöfver skylta där-
med....»

Brefven till Elin voro lika svåra för honom att
skrifva, som för henne att ta emot. När han skref

dem, var han fullt medveten om att orden voro till endast för att dölja hans brist på ömhet, och när hon läste dem, genomskådade hon honom och letade förgäfvos efter gensvar på sina känslor.

Vistelsen utomlands blef långvarigare än han tänkt. Paris höll honom kvar. Därifrån skref han och sade upp sin plats i Göteborg, som han lofvade sig att så vidt möjligt var aldrig återse.

Hemvägen togs öfver Malmö direkt till Stockholm, där han ämnade slå sig ner — till en början åtminstone.

»Affärer framför allt,» skref han till både mor och fästmö. »Ni få inte vänta mig förr än jag etablerat mig och fått allt på det klara.»

* * *

Det var med tungt hjärta han återsåg Sverige, där knutna band, plikter att fylla, hänsyn att taga, trädde fram grå, dimhöljda och kärftva, likt den kust, som bredde sig för hans syn.

När han kom till Stockholm, låg Mälarestaden, som han såg för första gången — han hade rest till Norrland öfver Falun — badande i glittrande solljus. Aldrig hade han sett något vackrare, gladare.

Detta intryck försvann ej, utan stärktes dag för dag. Han trodde sig knappast vara i Sverige. Här gällde penningen mycket, men inte allt. Här gjorde sig älskvärdhet, talang, intelligens, glädtighet, framför allt gällande.

Människorna voro lika litet här som annorstädes helgon, men försökte inte heller ge sig sken därpå. Utelifvet florerade, det är sannt; men oftast på ett gemytligt, storstadsaktigt sätt, såsom uttryck för lefnadslust och lifsglädje.

Han medförde rekommendationsbref från utländska handelshus och satte inte sitt ljus under skäppan. Det dröjde inte heller länge förr än han lät tala om sig. Först genom några lyckade spekulationer, som visade hans öfverlägsna affärsskicklighet — sedan genom sitt utseende.

Vistelsen i Paris hade gifvit honom den världsvana och elegans, som behöfdes för att de yttre företräderna skulle komma till sin rätt. Inom kort var han sedd och mottagen öfver allt inom den högre bourgeoisien.

Njutningslystnad låg i blodet; men han var för klok och beräknande att någonsin öfverskrida den gräns, bakom hvilken andligt eller kroppsligt fördärf lurade och för ärelysten att kunna glömma arbetet för nöjet.

I det Stockholm, som roar sig, spelade han dock en framstående roll. Orkade också mer än andra. Det blod, som rann i hans ådror, var inte blått, men så mycket mera friskt, lifsvarmt och kraftigt.

Kom han hem från en bal eller ett nachspiel långt fram på morgonen, behöfde han bara sofva ett par timmar, eller taga ett bad, för att vara lika kry och arbetsför.

Äldre damer charmerade han med sin artighet. Mer än en mor önskade honom till måg, och mer än en flicka suckade i tysthet för hans skull.

Han utmärkte ingen, men hade ett sätt att tala, dansa, sysselsätta sig med hvar och en särskildt, som ingaf tro på att just hon var föremålet för hans dyrkan.

Att en förlofningsring låg gömd i hans skrifbordslåda, visste ingen.

Han såg ständiga bevis på att han kunde vinna

så godt som hvilken kvinna han ville och grämde sig öfver den black, han bundit kring sin fot.

Lefde han än så länge, skulle han aldrig gifta sig med Elin, det visste han mer än väl, men att bryta var en annan sak. Det hade han hvarken mod eller hjärta till.

Då kom en dag ett rekommenderadt bref från henne, och han förstod genast hvad det innehöll: ringen, som han en gång — lycklig som aldrig förr eller sedan — satte på hennes finger.

Händerna darrade och de små fina bokstäfverna dansade för hans ögon.

I detta ögonblick stod hon för honom sådan han såg henne första tiden af deras bekantskap, då hennes svaghet och hjälplöshet gjorde henne dubbelt dyrbar och kallade fram det bästa inom honom. Så oegennyttigt skulle aldrig någon komma att älska honom. Och hvad mera var — så varmt och rent skulle han aldrig kunna känna för någon annan kvinna.

Den världskloke, behärskade mannen böjde sitt hufvud och grät öfver att hans egen känsla var borta, och aldrig kunde kallas till lif, och öfver henne, som han förlorade — utan att vilja vinna tillbaka.

»Jag vet, att du inte bär min ring och förstår, att jag inte kan göra dig mer än en tjänst nu,» skref hon — »den att skänka dig friheten. Jag är inte så svag som du tror. Kanske förstår du det nu? Du skall inte göra dig några förebråelser, eller tro att jag skall finna lifvet alltför tungt. Det skall jag inte — också för din skull.

Människotankar och människokänslor skifta som vinden, det vet jag, och du rår inte för att du nu känner annorlunda än förr.

Du har älskat mig och det skall jag aldrig glömma. Ett tack därför är mitt sista ord nu och skall blifva mitt sista här i världen — — — —»

Det var den svåraste stund han genomlevvat och den tog liksom med sig några af hans innersta väsens bästa och finaste känslotrådar.

* * *

Karin hade länge misstänkt, att sonens känslor för Elin svalnat, men underrättelsen om den brutna förlofningen kom dock som ett dunderslag.

Det var så många framtidsdrömmar, planer och förhoppningar, som gingo om intet och »fågelungen» hade fått en plats i hennes hjärta.

Båda skrefvo till henne.

Hans bref, en underlig blandning af sorg, själföföbråelser och framskymtande glädje öfver den återvunna friheten. Hennes, urskuldande ord för honom, anklagande för henne själf, och som underlag en smärta, hvilken sken igenom alla bemödanden att dölja den samma.

Karins svar till sonen var strängt, som hade han varit pojken, hon en gång tog i upptuktelse.

»Du flyger för högt, är jag rädd,» skref hon, »och bryr dig inte om hvad du krossar under vägen. Det har ingen välsignelse med sig. Att stjäla hjärtan och kasta bort dem är värre ogärning än allt annat.

Du är för gammal nu att svara för dina gärningar inför mig, men aldrig blir du för gammal att stå till svars inför Gud — kom ihåg det.»

Till Elin skref hon endast helt kort.

»Du har blifvit mig kär, du lilla — som jag tänkt så mycket på — och jag vill se dig. Här

är sommar snart och välsignadt vackert. Kom hit! Det skall göra dig godt till själ och kropp. Jag sänder respengar och hoppas att du inte tar illa opp. Jag är en olärd kvinna och inte så fin som jag ville vara mot en sådan som dig. Kanske förstå vi hvarandra ändå, när vi få talas vid.»

De brokigt randade gardinerna sattes upp, täcket breddes öfver sängen och duken lades på bordet i klädkammaren, där konvaljer doftade.

Holm mötte vid närmaste järnvägsstation, skjutade fram till bruket, och följde den väntade upp till Skogstorpet, där Karin tog emot dem.

»Jag kan inte träffa henne bland främmande människor,» hade hon sagt.

Det första mötet var också ingenting annat än tårar.

De blefvo med ens som mor och dotter, och Karin fann det ljuft, då de fina händerna smögo sig in i hennes, eller det guldlockiga hufvudet lutade sig mot hennes bröst för att söka hjälp och tröst.

»Hon är lik en blomma, som står i källaren och inte får sol och luft,» tänkte hon.

Viljestark och kraftig, som hon själf var, hade hon svårt att förstå så mycken vekhet och ömtålighet, och småningom trängde sig den tanken på henne, att Anton inte var så brottslig som hon tyckt och att det var bäst som skett.

»Hvarför skulle hon komma i hans väg,» frågade hon sig, då hon såg den unga flickan kämpa med en sorg, som var henne öfvermäktig.

Här var en skuld, sonen satt sig i, som hon inte såg sig någon råd till att kunna betala, och det hade dock varit hennes innersta mening.

Elin var dock så lycklig hon kunde vara i det

lilla hemmet, där Anton vuxit upp och allt påminde om honom.

Stadsbarn, som hon var, kom hon här för första gången naturen nära och kunde lika litet som någon annan motstå dess styrkande, helande makt.

Hon hade medfört böcker och sömnad, men det blef ingenting gjordt. Redan tidigt på morgonen var hon inne i skogen, ute på ängarna eller vid sjöstranden. Gick ut med föresats att läsa eller arbeta, men glömde allt för att se på solstrålarnes lek mellan granstammar och grenar, lyssna till fågelkvittret eller vågornas brus mot stranden.

Ibland låg hon också raklång i gräset, grät sig mätt och reste sig upp med en underlig känsla af frid och hopp.

Världen var så stor och skön, hon så liten, men Han, som vårdade sig om minsta kryp på marken, skulle också lätta hennes väg.

Till en början gick hon mest för sig själf, sedan slöt hon sig mer och mer till Ingrid och började intressera sig för kor, kalvvar, får, höns och trädgårdsskötsel.

Den unga hustruns glada, sunda väsen, arbetslust och lefnadsmod återverkade på henne.

Under de första dagarna, då saknad och sorg växte sig större i de nya, främmande och dock så minnesväckande omgifningarna, hade hon sin favoritplats vid forsens brädd, under yfvigt skymmande löfverk, i kyligt mörker. Nu gick hon aldrig dit. Hade från drömmarnas dunkla, vemodsfyllda lunder kommit ut i verklighetens varma solljus.

Den Elin, som lämnade Skogstorpet då löfven började falla, såg också lifvet på helt annat sätt än den, som kom dit midt i sommarfägringen med nyslagna, blödande hjärtesår.

Karin visste inte, hur hon fint nog skulle fram med hvad som låg henne på hjärtat och teg ända till afskedsstunden.

»Jag har arbetat och samlat,» sade hon. »Det skulle varit till er bosättning. Summan är inte så stor, men de härliga tankarna så många fler. Det är kanske ogrannlaga, men det blir mig en sådan sorg, om du inte tar emot.»

Det var en bankbok, som sträcktes fram.

»Det är en mor, som ger,» sade Karin bönfallande.

»Och ett barn, som tar emot,» svarade Elin i hennes famn.

* * *

Tidigt våren därpå, i kvällningen, då Karin stod uppspetad på en stege och ordnade de olika väfbuntarna på hyllorna, hördes raska steg i svalen utanför boden, och när hon vände sig om, stod en herreman i helgrå resdräkt framme vid disken.

Hon stirrade på honom med väfbiten i handen och blef stående.

»Jag tror sannerligen du inte känner igen mig, mor.»

Stämman var klangfull och skrattet lefnadsfriskt.

Hela hennes ansikte lystes upp.

»Minsann är det inte Anton!»

»Han och ingen annan.»

»Hvad blåser det nu för vind?» frågade hon med hans hand i sin.

»Frisk vind, mor! Jag kommer i affärer. Baron von Döhlen är afskedad, som du vet. Bruket ska läggas ner och kan fås för en spottstyfver.»

»Du tänker väl inte köpa't?»

»Se inte så förskräckt ut. Det vore väl inte omöjligt, men jag vill inte stå risken ensam. Det skall bildas ett bolag och sättas upp ångsåg och kvarn.»

»Jag har nog hört glunkas om det,» sade hon modstulet, »men hoppades det inte skulle bli af.»

»Sannerligen trodde jag dig inte om att vara klokare än så, mor. Är det något att hålla på en affär, som inte bär sig, eller på de gamla genomruttna byggnaderna kanske?»

»Det är det inte, men alla förändringar ä' svåra.»

»Gud bevars för stillastående och enformighet.»

»Det hör ungdomen till att tycka så. Vi gamla se helst att allt blir sig likt.»

»Jag är inte ung — tjugufem år — och du hör sannerligen inte till de gamla, mor. Så kraftig och spänstig som du ännu är. Inga gråa hår och inga rynkor! Låt mig se på dig.»

Hon rodnade under hans blickar.

»Det är bättre jag ser på dig,» sade hon och granskade honom från topp till tå.

Han var manligt kraftfull, figuren smidig och elegant, håret mörkt med vacker läggning öfver pannan, dragen regelbundna, ögonen ljusfyllda och skiftande, skägg och mustascher väl vårdade. När han log, lyste tänderna jämna och hvita.

»Nå, hvad tycker du?» frågade han.

»Jag tycker det är så underligt. Det är du — och ändå inte du,» svarade hon med tårar i ögonen.

»Ångrar du hvad du gjort mig till?»

»Jag?! Jag vill inte vara ensam om den äran — och inte om ansvaret heller.»

»Du tar allt så tungt, mor,» sade han misslynt, — »det har du alltid gjort.»

»För mig har lifvet varit bara allvar, men det ska vi inte tänka på nu. Du följer väl med hem och håller tillgodo med som jag har det?»

»Det skulle jag gärna, men jag är inte ensam. Vi äro flere intresserade och ha med oss både ingenjör och landtmätare.»

»Och hvar ska ni ta in?»

»På villan. Det är länge sedan ordnad.»

»Nåja! Det kan ju inte vara på annat sätt. Skogstorpet är ingen passande bostad för dig, nu mera.»

Det kom något af forna tiders bitterhet i stämman.

»Gräm dig nu inte öfver det, mor. Hade det inte varit för att träffa dig, hade jag aldrig följt med hit. Blodet är tjockare än vattnet, ser du, men... Jag har inte oblandadt lyckliga minnen härifrån.»

»Hvarifrån har man väl det? Vet du, hvem du påminste om i första ögonblicket?»

»Far, menar du väl,» svarade han hårdt, »men det tror jag inte. Både mitt utseende och min begåfning har jag från dig.»

»Det var inte far — det var baronen.»

»Nå,» skrattade han. »Det låter höra sig. Han var mitt barndomsideal och det är ingen jag så gärna velat likna.»

»Gud bevara dig från att bli en sådan som han!»

»Nå ja, han är afsigkommen nu, men förnäm i hvarje tum. Jag behöfver ju inte likna honom i allt.»

Hon granskade honom på nytt.

Det var ändock något som erinrade henne om baron von Döhlen. Något i hållningen och den

ytterligt vårdade dräkten. Kanske också i de väl modellerade dragen och den höga pannan.

»Hur länge stannar du?» frågade hon.

»Det beror på. Det är ingen, som känner skogarna häromkring så bra som jag, och där blir det att traska rundt.»

»Ska det köpas skog också?»

»Mamma hörde ju, att här ska bli ångsåg. En sådan bär sig inte utan att det finns egna skogar att ta musten ur.»

»För mig blir Byfors hädanefter aldrig hvad det varit.» suckade hon.

»Mycket bättre i alla afseenden. Du skall bara få se en sådan handel här ska bli, när det kommer nytt arbetsfolk med högre löner. Du kommer att förtjäna dubbelt så mycket.»

»Det går bra som det är.»

»Och så får du ett lönande företag att sätta in dina pengar i.»

»Det kommer jag aldrig att göra.»

»Du får högre ränta. Vi ska tala om det, när företaget kommer i gång. Du har nog stora besparingar redan?»

»Ingenting har jag, du — ingenting.»

»Än det som, som — — —?»

Han hade inte mod att fortsätta.

»Det har jag skänkt bort.»

Deras ögon möttes och han sänkte sina.

»I vinter har här varit arbetslöshet och nöd och jag har borgat ut de mesta varorna,» återtog hon afledande.

»Det kan du väl drifva in, när det blir bättre tider?»

»För bruksarbetarne blir det än värre tider, när

verket lägges ner. Deras afskedande sätter jag på mitt förlustkonto.»

»Du är alldeles för blödig. Den, som idkar handelsrörelse på det sättet blir samnerligen inte rik.»

»Det önskar jag heller inte bli.»

»I det fallet brås jag inte på dig,» inföll han lifligt.» Rikedom är makt.»

»Frestelse och fall också.»

»För stackare, ja! Nå hur ser dina räkenskaper ut? Du för ju böcker?»

Det låg en viss ironi i stämman, som inte undgick henne. Var det något i världen hon var stolt öfver så var det sin bokföring.

Böckerna lades fram och han satte sig ned med dem framför sig.

»Det var mer än jag trodde,» sade han allvarligt.

»Behållningen menar du?»

»Nej, din samvetsgrannhet, mor — den träder fram på hvarje blad. Gud gifve jag kunde likna dig.»

Han stannade en vecka och de träffades dagligen.

Sista aftonen sökte han henne uppe på Skogstorpet.

»Jag kunde inte fara utan att titta in här uppe,» sade han, då han böjde sig för att komma in genom den låga dörren. »Här är sig likt, ser jag.»

»I stugan ja. Här skulle jag inte vilja förändra något.»

Hon öppnade dörren till kammaren, på andra sidan köket, och han trädde in, tveksam och undrande.

»Så fint du gjort det. Bor du här inne nu?»

»Nej. Det gjordes i ordning åt dig en sommar — men så kom du inte. Sedan bodde hon här.»

Han grep hennes hand och kysste den.

»Stannar du hos mig i kväll?»

»En stund. De vänta mig där nere.»

Han gick omkring i stugan, fingrande på allt, och satte sig än här än där.

»Det är förunderligt ändå,» sade han, »hur barn-
domsinttryck och barndomsminnen hänga kvar. Man
tror inte att man minns eller bryr sig om det —
men det gör man.»

»Är affären uppgjord efter önskan nu?» frå-
gade hon.

»Det har gått öfver förväntan. Och så grann
skog sedan! Det är vårt nu nästan allt, hvad du ser.»

»Och det skall huggas ner?»

»Med förstånd, naturligtvis. Det skall bli an-
nat lif här nu. Att tänka sig, att en sådan kraft
som forsen legat så godt som obrukad. Pengar ska
komma i omlopp och ge ränta. Tänk på hvad jag
sagt.»

»Det ska jag göra.»

»Och nu ska du ha stor tack, mor. Det har
gjort mig mera godt än du tror, att komma hit
och träffa dig.»

Hon kunde inte släppa honom från sina ögon,
när han gick backslutningen utför.

När och hur skulle de träffas härnäst?

Vårnatten var mild, öfvervåningen i villan upp-
lyst och några fönster öppna.

Prat och skratt trängde ut därifrån och hon
satt kvar på stenplattan utanför stugudörren till
långt fram på natten, då ljusen slocknat.

Det var mörkt nu och masugnslågorna flam-
made rakt upp i vindstillan.

Snart skulle de vara ett minne endast.

* * *

Baron von Döhlen gaf middag i sin våning vid Blasieholmstorg.

Gästerna voro bjudna klockan sex och ljusen i kronor och kandelabrar tändes på befallning så i sista ögonblicket, att Andreas, betjänten, svetades af ängslan för att någon af de inbjudna kunde komma, medan det ännu var mörkt i rummen.

Tjänstepersonalen var mycket liten och någon tillfällig hjälp togs aldrig. Hvad Andreas angick, var han allt i alla — betjänten, som sirlig och ödmjukt artig bockade vid dörren, åkte med på kuskbocken, väntade på fröken i tamburer och teaterkorridorer, gick husbondens hemliga ärenden och mer än en gång skötte huspigesysslor eller hjälpte till i köket.

Han var liten och fin till växten, snabb i rörelser, kvick i tankar, pålitlig och lika säker som baronen själf i etikettssaker.

Medan han tände i salongen, gick värden ut i matsalen, som ännu så länge knapphändigt upplystes af fotogenlampan på buffeten.

Ingen var därinne mer än Irma, som med den ljusgula sidenklädningen uppfästad kring lifvet, lade sista handen vid dukningen af bordet, på hvars midt en antik kristallplåtå, med skimrande kläppar, tog stor plats, återspeglade de silfveruppsatser, armstakar och sèvrespjäser, som placerats därpå, samt gaf intryck af rikedom.

Det hela tog sig förträffligt ut, var ovanligt och hade den fördelen med sig att lefvande blommor blefvo öfverflödiga.

Det var en känd sak att servisen spelade en stor — mat och viner däremot en försvinnande liten — roll vid baron von Döhlens middagar och supéer.

»Det är väl ingenting som felas?» frågade han dottern, hvilken såg trött ut.

»Nej, ingenting som syns,» svarade hon med ett underligt tonfall.

Det som frapperade hos Irma von Döhlen var de stora, mörka, lidelsefulla ögonen i det bleka ansiktet.

»Kom ner,» sade fadern otåligt. »Klockan har slagit.»

Hon släppte ner klädningen och kastade en blick i spegelglaset öfver buffeten.

Fadern mönstrade henne också.

»Hvarför bär du inte juvelbroschen?»

Hon smålog halft vemodigt, halft satiriskt.

»Tror pappa jag kunde ställa till middag för rakt ingenting? Broschen följde silfverdopskålen, som ju inte behöfs, till pantlånekontoret.»

Hans härjade, gulbleka ansikte blef ännu en skiftning blekare.

»Det skall bli bättre. Jag har redan utvägar,» svarade han och bjöd henne armen.

Gästerna började komma. Rummen voro strålande upplysta och i glansen däraf togo de förnäma, gammaldags, illa medfarna, roccoco- och empiremöblerna sig förunderligt bra ut.

Som värd var baronen öofverträfflig. Den, som dagligen såg de ängsligt glödande ögonen, det oroliga väsendet, som tvang honom att vara i ständig rörelse och skvallrade om en förtärande inre feber, kunde tro honom vara en bortbytt människa, där han stod leende och förbindlig med artiga ord på läpparna.

Friherrinnan var länge sedan död och Irma gjorde les honneurs med en värdighet, som anstod den borna adelsdamen.

Småbaronerna hade inte vuxit upp till något af betydighet.

Den äldste, Arvid, »gick i verken», med små inkomster och stora utgifter och Erik, som valt den militära banan, hade begått något fult streck — ingen visste rätt hvad — och farit till Australien.

Den, för hvilken middagen egentligen arrangerats, var Anton Stjärnskog.

Baronen och han hade träffats här och där på herrmiddagar eller i offentliga lokaler och dragits till hvarandra, liksom genom någon magnetisk kraft.

Genom en tyst öfverenskommelse antydde ingen af dem, med en min eller ett ord, någon föregående bekantskap.

Anton och Irma hade endast sett hvarandra ute eller på teatern, men känt en hemlig längtan att råkas.

När han fick bjudningsbrevet, lyste en stråle af triumf i hans ögon.

Irmas förnämhet imponerade på honom; men då han bockade sig för värdinnan — angelägen att uppträda med nog värdighet i detta hus, där det en gång varit fråga om att han skulle bli betjänt — gick hon fram och räckte honom handen. Hon var ensam bland alla gästerna.

En liflig rodnad färgade för ett ögonblick hennes kinder och i blicken låg något af förtrolighet och igenkännande, som värmde honom. De voro från första stunden som gamla bekanta men vidrörde ej det förflutna.

Han var hennes kavaljer.

När han satt vid det praktfulla bordet och åt på det sinkade, men vapenprydda, porslinet, var hans fäfånga fullt tillfredsställd. Någon bättre gradmätare på hur högt han svingat sig upp på den soci-

ala stegen — än att han satt här som hedersgäst — kunde inte gärna finnas.

Han var en skarp iakttagare, som alltid, och gaf särskildt akt på Andreas' snabbhet, omtänksamhet och vakna blick vid serveringen. »En sådan betjänt vore en riktig skatt — helst för en husbonde, som inte själf är riktigt säker på, hur det skall gå till,» tänkte han.

Vinerna voro dåliga, glasen ytterligt små. Maten väl lagad och grant garnerad; men så knappt tilltagen, att gästerna af undseende med hvarandra togo helt små portioner.

Den låga temperaturen i matsalen hade verkat nedtryckande; men när soppan ätits, ljusen brunnit en stund och några glas vin tömts, blef det lifligare.

Det var något af förfining öfver det hela, som gaf stämning och behag. Något hofmannalikt, älskvärdt också i värdens konversation och sätt, som öfverskyldde bristerna och gaf glans åt det hela.

Vid desserten höjde han sitt glas.

»Då jag lyfter pokalen,» sade han, »är det för att bedja de öfriga gästerna tillsammans med min dotter och mig tömma ett glas för en person, som vi i dag ha äran för första gången se vid vårt bord. En person, hvars begåfning och geni redan skaffat honom en framstående ställning och säkert skall föra honom ännu mycket längre. Att det är herr Anton Stjernskog jag menar, tror jag litet hvar förstår.»

Anton kände sig både smickrad och rörd och svarade med ett glänsande tal, som charmerade baronen och gjorde Irma varm om hjärtat.

Kaffet intogs i rökrummet, där herrarne snart slogo sig ner vid spelborden.

Världens ögon blefvo småningom allt mera sticande oroliga, händerna febrilt rörliga, stämman skarp och retlig. Han satt i otur och förlorade den ena robberten efter den andra.

Det hviskades man och man emellan, att han var hasardspelare och omsatte stora summor vid de utländska badorter, där han uppehöll sig en stor del af året.

Hans affärer, som länge varit i upplösningstillstånd, hade ytterligare försämrats, sedan han »af hälsoskäl,» måst lämna disponentplatsen vid Byfors och den därmed förenade stora årsinkomsten. Det var inte lätt att, skuldsatt öfver öronen och färdig att dragas ner i djupet, bevara skenet och flyta ofvanpå. Ängsliga, ljusskygga tankar och sömnlösa nätter hade också satt sitt märke på det fordom vackra, nu spöklika ansiktet.

Alla varor togos på kredit och trapporna belägrades formligen af större och mindre fordringsägare. Tog krediten slut på det ena stället, blef det att vända sig till ett annat — eller i värsta fall betala genom pantsättning af någon familjeklenod.

På Irmas del föllo otaliga lika pinsamma som förödmjukande detaljer, hvilka stulo hennes ungdomsglädje och gjorde henne ej allenast brådmoget klok, utan småaktig.

För utomstående var hon adelsdamen, som kom på hofvet i brokad och äkta spetsar. För tjänstefolket och leverantörerna matmodern, som inte kunde betala och fick stå till svars därför.

Fadern ville hon skona så mycket som möjligt. Hennes ende förtrogne var Andreas, hvilken också genom sin rådighet hjälpte henne ur mer än en svårighet.

Efter middagen fäste hon upp klädningen och

gick in i matsalen, där ljusen länge sedan voro släckta, för att taga reda på vinskvättar och matrester. Stannade vid Antons tomma stol och förde handen smeksamt öfver den snidade förgyllda karmen. När med Andreas' hjälp det vapenprydda porslinet, bordplatån, sevrèrgrupperna och glasserviser-na voro inom lås och regel, gick hon in till sig, slätade ut klädningen och ställde sig framför spegeln.

Det var ett tankfullt ansikte med spörjande ögon, som trädde fram ur glaset.

Hon hade aldrig förr tänkt stort på, hur hon såg ut — nu gjorde hon det.

Anton, som rökt en cigarr — ur sitt eget fodral — och sett på spelet, i hvilket han nekat deltaga, smög sig oförmärkt in i salongen, hvilkens möblemang och dekorerung slagit an på honom.

Önskan att träffa Irma drog honom också.

Vid närmare skärskådande befunnos sidendrapier, möbeldamast och gobeliner söndriga och urblekta, oljemålningarna dunkla och ramarnas förgyllning mörknad, men öfver det hela låg en prägel af förnämhet, som imponerade.

I en spegel såg han hörnet af ett kabinett och yttersta fällen af en gul sidenklädning.

»Sitter fröken Irma alldeles ensam,» sade han och stannade på tröskeln.

»Ja,» svarade hon, medan ögonen lystes upp af en inre eld.

»Det bästa bjuds och ingen begagnar sig däraf. Stör jag?»

»Nej. Jag kände mig just så nedslagen och — ensam.»

Det lilla rummet var förtjusande med sina gammaldags möbler, miniatyrmålningar och otaliga konstsaker.

Minnet af barndomstiden värmde bådas hjärtan, men ingen ville bryta isen med att tala därom.

»Jag tycker om ett sådant här gammalt genomförmänt hem, som inte kan köpas för pengar, och är så olikt våra granna nutidsvåningar,» sade han beundrande.

»Åh ja,» svarade hon och såg sig likgiltigt omkring. För henne var det dödt, kallt och värdeöst, i medvetandet af att ingen den minsta sak i grunden var hennes egen.

»Berätta något om er själf,» bad hon.

Han rodnade.

»Om edra resor — ert vistande utrikes,» ändrade hon sig smått förlägen.

Det var ingenting han hellre talade om.

I början var han litet tveksam om hvad han skulle omtala, eller tåga med. Sedan kommo orden af sig själfva. Han var underhållande, visste det, och blef det i ännu högre grad.

Ingenting kunde heller vara mera uppmuntrande än hennes varma, lifliga ögon, hvilka liksom sögo till sig orden.

»Hon är inte vacker, men intressant,» tänkte han.

Det intressanta hos henne, liksom hos så mången annan, låg egentligen i att hon var en så god åhörarinna.

Tiden gick, utan att de märkte det.

»Går du med, Stjernskog?» frågade baron Arvid, som stod i dörren, mager och gänglig, det intetsägande ansiktet upphettadt af vin och spel. »Vi ha gjort uppbrott.»

Redan?!

En blick på Irma kom henne att rodna.

Han böjde sig öfver hennes hand och kysste

den lika artigt som någon af de anhöga herrarna, hvilka blickade ned från väggarna, skulle hafva gjort.

Värden var ur humör, därför att gästerna inte ville stanna och gifva honom revanche.

Saken var den, att de hade brådt att komma iväg, innan restauranterna stängdes, för att få en biffstek, eller annan stark kötträtt med ett glas godt öl, och inte behöfva gå hungriga till sängs.

»Hvem känner inte till pappas middagar — fina fina men bara luft,» brukade baron Arvid säga, då han efteråt lät sig bjudas på en lukullisk supé af någon bland gästerna.

Anton blef den siste och när han skulle gå, bad baronen honom dröja ännu en stund.

En flaska konjak af den allra finaste — en öfverlevfa sedan forna tider — slogs upp och dörren till våningen stängdes.

Det blef ett långt samtal, under hvilket värden utvecklade all sin älskvärdhet och diplomati.

När Andreas lyste gästen ned för trappan och tog emot ett guldmünt i drickspengar, var klockan nära två.

Öfver baronens röststrimmiga ansikte låg ett drag af tillfredsställelse. Han var räddad för en tid genom värdepapperet, han höll i sin hand.

Natten var lugn och stjärnklar och Anton såg allt annat än ledsen ut, där han gick ner åt Strandvägen.

Visst skulle han förlora penningarna, han förbundit sig att försträcka sin värd; men att få göra det, var liksom att skrifva kvitto på en gammal förödmjukelsens skuld och kunde inte betalas nog högt.

Det sades om Anton Stjernskog, att han var ett söndagsbarn, som hade lyckan med sig i allt hvad han företog.

Byförsaffären visade sig vara rent af lysande. Folk från när och fjärran täflade om att sätta in sina pengar i företaget, hvilket tog allt större dimensioner genom inköp af nya skogssträckor och utvidgande af sågverket.

Som verkställande direktör styrde han det hela från sitt kontor och kände sig snart som en konung i sitt rike.

Penningarna kommo lätt in och han lät dem också springa — dock alltid med beräkning på en viss valuta.

Vid trettio års ålder ansågs han för en mer än vanligt solid affärsman. —

Det var i början af februari.

Vintern hade inte varit någon vinter — endast dimma, mörker, regn och smuts.

Nu hade det frusit på och snöat starkt under natten.

Solen sken från en molnfri himmel, men hade ej makt att smälta bort snön från trädgrenarna, på hvilka den låg mjuk och bomullslig, följande dem i alla deras konturer och framhäfvande nätverkets fina, harmoniska skönhet.

Det var lof i skolorna på denna vinterns första dag. Här och där voro fönstren öppna för att släppa in den frostklara luften och på balkongerna stode damer med schalar och pälskragar öfver sig och njöto af det strålände vintervädret.

Barn af alla åldrar myllrade öfver gatorna, i kälkbackarna och på isbanorna. Slädarna korsade hvarandra. Skratt, rop och bjällerklang tonade rundt om.

En bredslåde, förspänd med tvänne vallacker, hvilka tycktes eggas af slädnätets svajande tofsar, svängde af från Kungsträdgården utåt Strandvägen och Djurgården.

»Det var Stjernskog. Jo, den kan slå på. Såg du, hvem han körde för?» sade ett par ungherrar sins emellan, i det samma släden ilade förbi.

»Fröken von Döhlen naturligtvis. Det är ju henne han gör sin kur.»

»Där får han inte pengar åtminstone.»

»Det har han själf.»

»Och hon ett namn. Det är också en affär.»

»Flickan är ju inte så oäfvnen!»

»Tja? Inte tror jag han är kär. Den karln har ju en så'n förbannad tur hos fruntimmer.»

»Hon säger nog inte nej — och fadern ännu mindre. Han ser ut som ett af de sju magra nöten.»

»Åhja, han har nog ätit upp brödfödan för mer än en stackare, och inte blifvit fetare för det.»

Under Djurgårdens snöhöljda trädkronor susade släden fram och väckte uppmärksamhet hos alla, som sågo den.

Åkdonet i sin helhet det dyrbaraste, som stod att få. Mannen, som körde, axelbred och hög i sobelbrämrad päls och mössa. Damen bredvid honom blek, med stora lidelsefulla ögon — dräkten idel sammet och pälsverk. Bakom dem, rak och högtidlig, kusken i livré.

Ingen vind rörde sig; men snön föll af egen tyngd ned från grenarna, än som ett lätt puder, än i stora flingor, och fyllde luften med skimrande kristaller.

Båda hade lefvat ett för ytligt, förströdt lif för att veta rätt värdera naturens skönhet, men i denna stund grepos de däraf.

»Så kunde det se ut på Byfors ibland,» sade han och såg sig omkring.

»Där hade jag min lyckligaste tid,» svarade hon sakta.

»Det kan jag inte säga. Själfva minnet är mig en black om foten.»

Hon gaf den tydning åt hans ord, hon själf önskade, och rodnade.

»Det är inte många, som ha reda på min härkomst,» fortsatte han hviskande, »och den spelar ju inte så stor roll, när jag kommit mig upp ändå, men den håller mig tillbaka i — i hvad som ligger mig mest om hjärtat.»

Han snärtade omedvetet till hästarna, som satte i väg och fångade hela hans uppmärksamhet.

»Sedan mamma dog, har jag knappast haft någon glad stund,» återtog hon, hviskande liksom han. »Det är så mycket som pinar.»

Han visste hvad det var.

»Jag skulle önska jag hade rättighet att...»

»En man tar sig rättigheter,» svarade hon och såg upp till honom till hälften blygt, till hälften utmanande.

»Får jag tyda de orden som jag vill?»

»Tyd dem så, att för mig äro våra gemensamma barndomsminnen en dragningskraft mer,» sade hon med tårar i ögonen.

Hon älskade honom svartsjukt och lidelsefullt och hade förgäfvets väntat att han skulle förklara sig.

Han visste att ett halft ord var nog för att vinna henne, och hade varit på sin vakt. Minnet af »Fågelingen» spökade stundom i hans hufvud och var ett godt, som, en gång förloradt, knappast kunde återvinnas.

Gifta sig skulle han dock. Det ingick i hans lefnadsprogram, och Irma förenade i sig mycket af hvad han önskade finna hos en hustru. Börd, världsvana, förmåga att representera och ett väsen, som gick upp i hans eget.

När han såg tårarna i hennes ögon, visste han fullkomligt hvad han ville, och med det samma drog också en varm fläkt genom hans hjärta. Ej kärlek, men något af den ömhet och längtan att beskydda, han kände för kvinnor i allmänhet.

»Kan Irma glömma den fattige barfotagossen för mannen, som... som inte har någon annan önskan än hennes lycka?» frågade han och böjde sig ned mot henne.

»Nej, inte glömma,» svarade hon och såg upp till honom. »Det skulle jag inte kunna. För mig äro gossen och mannen ett. Jag har älskat dem båda.»

Intet svar kunde ha gripit honom som detta. Det ref ner skiljemuren emellan dem och kom hans hjärta att svälla af stolthet, glädje och ömhet.

»Tack,» hviskade han rörd och förde hennes hand till sina läppar.

De sutto tysta båda, medan släden ilade framåt. Bytte endast då och då blickar af hemligt förstånd, eller logo mot hvarandra.

Från en backsluttning på sidan om vägen rutschade kälkar i oafbruten följd, medan barnaskri och skratt ljödo vida omkring.

»Så roligt de ha,» sade hon och såg dit bort med något af längtan och afund i blicken.

Han höll inne hästarna.

»Har du aldrig varit med om något sådant?»

»Jag har varit för förnäm,» svarade hon bittert.

»Minns du, när jag drog dig ut på glanskisen?»

»Ja — och nu drar du mig därifrån.»

»Och skall inte föra dig dit mera.»

Där kom en gosse styrande med en flicka framför sig. Kälken så godt som ingenting annat än ett par hopslagna bräder — Men så roligt de hade!

»Det är som om det vore jag själf,» tänkte han.

I ett nu trädde hans förflutna lif fram med pinsam klarhet. Fadern, som han aldrig älskat, eller visat öfverseende. Modern, som han försummat och lurat, när han kunnat. Ingrid, Elin — och nu?

»Jag skall bli henne en god, trofast make, en vän, ett stöd,» tänkte han och mötte frimodigt Irmas kärleksfulla ögon.

* * *

Förlofningskorten med de förenade namnen, »Anton Stjernskog—Irma von Döhlen», gjorde sin rund och kommenterades.

Baronen gaf en lysande middag på Grand Hotell och fästmannen betalade i tysthet räkningarna — som öfverenskommet var.

Ett par dagar efter förlofningsmiddagen skulle fästmön se, hur fästmannen bodde, hette det, hvarför han inbjudit henne jämte en hel del andra gäster till supé i sin ungarlsvåning vid Strandvägen.

Som värd var också han till sin fördel, och var angelägen att visa henne det.

Rummen voro inte många — förutom toaletterummen, som voro afstängda — kabinet, salong, rökrum och matsal. Hvert och ett möbleradt med en smak, som synbarligen kostat både pengar, omsorg och eftertanke.

Intet fanns, som ej hade sin rätta plats, och

sitt ändamål, eller verkade samstämmigt med det öfriga. Mycket ljus, blommor, taflor, konstverk, dämpade färger, mjuka mattor och draperier, det hela dyrbarare än det vid första påseendet föreföll.

Det var hans stolthet att ha kunnat ordna det så.

Vaktmästaren stod vid tamburdörren; men då Irma kom, gick han själf ut, sköt undan honom och tog af henne pälskappan.

Hon var helt hvitklädd, utan alla smycken, med knappast märkbara rosor på kinderna. Pannan låg — genom det svarta, tunga håret, som föll ned däröfver — ögonen stora, mörka och fuktiga, dragen väl mejslade — men något skarpa — munnen känslig, figuren elegant, fast en smula böjd.

»Aristokrat allt igenom,» tänkte han med en blick på de långa, smala, behandskade händerna.

Hon hade lofvat att komma före någon annan, och när hon gick med honom genom rummen och besåg alltsammans, hade hon en lycklig känsla af att det var deras gemensamma hem.

Han slog armen om hennes lif och förde henne in i kabinettet, fram till en bukett doftande rosor och konvaljer.

»Vill du bära den?» frågade han.

Då hon lyfte upp blommorna, märkte hon ett etui, som gömts därunder.

Deras ögon möttes. Hennes frågande — hans glada och skålmaktiga.

»Det är till dig! Blommorna skulle bara berätta det.»

Hon lyfte upp etuiet.

»Juveler!»

Hennes ansikte fick ett mörkt, sorgset uttryck.

»Det skulle du inte gjort! Ni män tro så gärna,

att juveler för oss kvinnor betyda något i livvets stora ögonblick — men det göra de inte.»

»Jag visste ingenting godt nog för dig.»

»Jag behöfver ingenting — ingenting, mer än dig själf,» sade hon passionerad och slog armarna om hans hals.

En pinsam känsla smög sig öfver honom. Han fick så mycket mer än han gaf — och hade intet mer att gifva.

Han var stolt öfver hennes ömhet, smickrad af att hela världen såg den lysa fram ur hennes ögon; men den plågade honom därför att han själf var kall och måste visa sig varm.

»Tänker du, vi ska' bo här som gifva,» sade hon, när han fört henne omkring i den fästsmykade våningen.

»Nej, det tänker jag inte,» svarade han skratande.

»Jag är så trött på stora våningar och fäster.»

»Skulle du kunna lämna Stockholm?»

»Med glädje. Härifrån har jag mina bittraste minnen.»

»Det passar sig egentligen inte för min verksamhet att bo här uppe. Jag funderar på att flytta tillstad. Det är ingen småstad och så ligger den närmare skogs- och grufdistrikten.»

De egentliga bevekelsegrunderna för flyttningen teg han med.

Han ville inte ha svärfar och svåger så nära, samt komma till ett mindre samhälle, där han kunde göra sig fullt gällande.

»Bo hvar du vill. Jag följer med — nu slipper du mig aldrig,» svarade hon varmt.

Samma afton satt Karin uppe på Skogstorpet och stirrade på kortet, som underrättade om att Irma von Döhlen skulle lägga bort sitt högadliga namn för att utbyta det mot uppkomlingens, hvilket aldrig haft några anor.

Snöstormen hven och pressade yrsnön mot fönsterrutorna. Vinden spelade i skorstenspipan och dref röken från spiselelden inåt rummet, men Karin märkte det ej, där hon satt vid fotogenlampan med sonens bref framför sig.

Det lästes tre gånger om, innan hon lade bort det, och hon satt kvar, glömsk af att vattnet i grötgrytan länge sedan kokat upp.

Om hon var glad eller ledsen, visste hon ej. Kunde inte reda sina känslor.

Tankarna gingo till brevet, han skref, då det gällde »Fågelingen». Eld och lågor. Himmelsstormande längtan och ömhet. Och nu? Så lugnt och sansadt. Något affärsmässigt inmängdt i talet om lycka och framtid.

»Nå ja, han är äldre nu. Det visade sig ju ohållbart det där första förhållandet, som började så hett. Detta blir väl så mycket varaktigare,» resonerade hon.

Ett kabinettskort med de nyförlofvades porträtt hade åtföljt brevet och hon kunde ej se sig mätt därpå.

Han vacker och manlig, hon fin, men olik alla andra kvinnor, hon sett.

»Hon ser ut som en utländska,» tänkte hon, halft missmodigt.

I ett nu utplånades bilden af ett framträdande minne.

Den lilla flickan i den hvita klädningen, som

hon hållit i sina armar några korta minuter, skulle blifva hennes sonhustru. Hur skulle hon kunna annat än älska henne?

* * *

I slutet af maj ämnade baronen fara till en utländsk badort för att, såvidt möjligt, reparera den bristfälliga kroppshyddan, hvilken han sparat lika litet som någonsin penningpungen.

Dessförinnan skulle bröllopet firas. Det var ingenting att vänta på och betydde mindre, om utstyrseln blef litet dyrare genom brådskan att få den färdig.

Baronen knusslade inte. När han slapp punga ut med reda pengar, såg han inga omöjligheter. Allt togs på kredit och butikägarne krusade och bockade, i tanke på den rike mågen, hvilken de antogo stodo bakom som säkerhet.

»Bröllopet kommer att stå frampå våren, troligen i maj,» skref Anton till modern strax efter förlofningen. Sedan dess hade hon ingenting hört.

»Skall jag resa?» frågade hon sig mer än en gång, och längtan att vara med växte sig större, allt medan hon tvekade och sade sig, att hon inte passade i stycke med det hela.

»Hvem står honom närmare än jag?» tänkte hon. »Hvad vore han utan mig? Nå ja! Det beror ju på...»

Hon köpte hem fint svart tyg och lät sy för att vara färdig. Hvad som vidare behöfdes kunde skaffas i Stockholm. Hon visste ju inte, hur det skulle vara.

Gullvifvorna trängdes i backsluttningen. Sjön var glittrande blå och forsen kastade, yr och lefnadslustig, guldstänk vida omkring.

Då kom det ett bref och Karin var alltför ifrig att inte öppna det nere i boden, som hon eljes aldrig brukade.

Ett prydligt tryckt, guldkantadt kort föll ur. Bjudningsbrevet till bröllopet — hon förstod det genast och med det samma visste hon också, att hon skulle fara — att det var henne omöjligt stanna hemma.

Hon läste kortet först.

Kyrkvigsel och frukostmiddag sedan — hemtningstid med mera.

»Fästen efteråt bryr jag mig mindre om,» tänkte hon. »Där passar jag inte, men till kyrkan skall jag. Inför Gud äro vi alla lika.»

Hon vecklade upp brevet och läste.

»Kära, älskade moder!

Det är naturligt, att mina tankar nu mer än någonsin gå till dig, som jag i grunden har att tacka för allt. Att du inte är med på min högtidsdag känner jag bittert nog, men jag förstår ju att du inte kan göra en så lång resa och inte skulle vilja vara med, om jag bad dig än så mycket. Att du är nära oss i tankar och böner, vet jag, och det är godt att tänka.

Jag sänder bjudningskortet i alla fall, så du får se hur det ser ut.

Bröllopet kommer säkert att omnämnas i tidningarna och jag skall skicka dig några exemplar. Vi resa till utlandet, min hustru och jag, strax efter frukostmiddagen och bli borta till slutet af juni.

Den öfriga sommaren ämna vi tillbringa på ean villa i Stockholms skärgård och i höst flytta vi tillstad, där jag redan hyrt våning. Det nya hemmet är så godt som färdigt och står under upp-

sikt af min betjänt Andreas, som min svärfar afstått åt mig — för en dryg summa — hvilken jag skulle fördubblat, om det behöfts.

Att besöka oss där i all stillhet, hoppas jag du inte har något emot. Du får då rå om oss på helt annat sätt än om vi träffats nu.

Jag hade velat skriva långt förr, men du förstår nog, käraste mor, hur mycket jag haft att bestyra, och förlåter

Din kärleksfulle son
Anton.»

»Han väntar inte att jag skall komma,» tänkte hon, rodnande af förtrytelse. »Men han ska inte göra sig för säker. Det händer att jag kommer ändå.»

Hon tog upp kortet och stirrade därpå utan att förstå.

»Tjugonde maj?»

»Store Gud, det är ju nu — i dag — om ett par timmar!»

En hvirfvelvind af vrede, sorg och förödmjukelse svepte in henne, där hon låg framstupa öfver disken, knappast medveten om hvad hon gjorde. Den starka kroppen skakande af själsrörelse, händerna krampaktigt knutna, tungan mumlande ord, som hon inte menade, och ryste för.

Häftigheten af hennes känsloutbrott gjorde det också kortvarigt.

Då hon reste sig upp, var hon förunderligt lugn.

»Det är mitt enda barns bröllopsdag och den firar jag så,» sade hon med bruten stämma. »Han tror mig vara nära i tankar och böner och i stället...»

Hon raspade ihop ett par rader på en pappers-

bit och satte fast den med en spik ute på dörrens posten. Stängde boden för dagen och gick upp titill Skogstorpet.

Luften var varm, doftfylld och frisk. Det var så stort och skönt alltsammans och hennes tankar togo omedvetet intryck däraf.

En stund senare kom hon ut i trädgårdstjärpan med bibeln i handen.

Den nya svarta klädningen var på och öfveværet ansiktet låg ett uttryck af högtidligt allvar.

»Kanske är jag med honom bättre så,» hviskadade hon, då hon satte sig på den lilla bänken undeder stugufönstret.

Åter och åter trängde den tanken fram — »hahaan skäms för sin egen mor, vill inte ha mig med» — och sköts lika ihärdigt tillbaka.

Soldiset stod som en florstunn dimma mot graranskogen och det dallrade liksom klockklang i luftæren.

»Här är också en kyrka,» tänkte hon, då hon böjde sig ned med en ängslande känsla af att herrens förböner behöfdes och att det inte kunde g g gå den väl i längden, som inte höll löftets bud i ärra.

»Hedra din fader och din moder, på det didilig må väl gå och du må länge lefva på jorden.»

* * *

I slutet af oktober, när de nygifta flyttat titill sin präktigt inredda våning istad, skickadade Anton moder en utförlig planritning däröfver jämte en platstidning, innehållande beskrifningen p pp på den fäst, som gifvits för det nya umgänget — statadens honoratiores.

Brefven moder och son emellan blefvo allt færrere.

Han var för upptagen att hinna med annat än dagens frågor och hon för stolt att vilja tränga sig på.

De hade ingenting gemensamt numera. Lefde liksom i hvarsin värld. För att få veta något om den han rörde sig i, prenumererade hon påstadsbladet och läste det ord för ord, ifrig att få se hans namn. Fann det också ofta nog.

Än hade han blifvit medlem i den eller den kommittéen, fått det eller det förtroendeuppdraget, än åter stod han i spetsen för ett välgörenhetsföretag, eller uppträdde som fästtalare.

Hon arbetade som förr. Lefde lika enkelt och sparsamt, fastän hon hade en pinande känsla af att det tjänade till ingenting. Hvem skulle ha hennes pengar? Sonen behöfde dem inte. För honom skulle de endast vara en droppe i hafvet.

Om sommarmorgnarna steg hon upp med solen, öppnade fönstret och satte sig i väfstolen. »Det är mina andaktsstunder,» brukade hon säga.

Tankarna gingo aldrig fortare än då, och aldrig kände hon sig lyckligare.

»En sensommardag kom ett bref med den kära, kända stilen och hennes händer darrade, när hon bröt det.

Det var som hade hennes kärlek legat i träde för en tid och nu spirat upp starkare och frodigare än någonsin.

»Kära älskade moder!

Vi höra ej mycket af hvarandra, men liksom jag vet att jag alltid finns till för dig, känner jag också — när något viktigt händer mig här i lifvet — att ingen i grunden står mig närmare än du.

Jag har en dotter! En varelse af eget kött och blod att skydda och älska! Det skall jag också!

Det lär vara ett vackert barn. För mig är hon det skönaste i världen. Redan första ögonblicket jag såg det rödgula, skrynkliga lilla ansiktet, visste jag, att ingen mänsklig varelse varit, eller skulle bli mig så kär.

Irma hade det svårt, men är nu kry och lycklig hon också, ehuru hon tar det lugnare. Finge hon än så många barn, blir jag henne kärare än någon af dem.

Barndopet blir, när hon kommer upp, och flickan skall heta Anna — rätt och slätt.

Vid sådana här tillfällen känns det bittert att vara så långt ifrån dig, mor...»

En brinnande längtan att se det första barnbarnet steg och föll likt oroliga vågor i Karins hjärta.

»Hade han sagt ett enda ord, hade jag rest i denna stund,» tänkte hon, medan blodet svallade som hetast.

Dagarna gingo och hon lugnade sig.

Nere i skolhuset fanns också en liten flicka och när hon lyfte henne på sina armar, inbillade hon sig att det var sondottern.

»Jag kunde kanske haft en sådan här liten, jag också,» tänkte hon med en skalk i ögat — »Om jag förstått halfkväden visa.»

Holm och Ingrid voro lyckliga med hvarandra, och hon missunnade dem ej. Tänkte också, att hon hade nog af ett barn — kände ibland som vore det för mycket.

Nu visste hon hvad hon arbetade för — sparbanksboken, som gömde namnet Anna inne på första bladet.

Tiden gick. Nilson i Änggården hade dött knall och fall — upptagen med framtidsplaner för gårdens utvidgande — och dottern, som ärft den, hade flyttat dit upp med man och barn.

Holm skötte skolan som förut, hon gårdsbruket och allt det öfriga.

Att ha dem till grannar var Karin en glädje och hon kände sig aldrig ensam nu mera. Stugan var hennes bostad, men inte hennes hem. Det hade hon på Änggården, där barnen trängdes omkring henne — de voro tre nu — och hon hjälpte till med litet af hvarje, samt var outhärlig och lät kalla sig farmor.

Sökte också ibland föreställa sig att det var i sonens hem hon var till nytta och glädje.

Återigen kom ett bref från honom.

»Käraste moder!

Det är ett nytt glädjebudskap jag bringar dig. Irma har födt mig en son, som jag så mycket önskat. Du förstår nog, att jag inte gärna vill se mitt namn dö ut.

Framtidsplaner och förhoppningar stiga upp inom mig och tillika en önskan att blifva Magnus — han skall heta så — en föresyn, ett exempel. Lifvet är inte lätt, mor! Det finns så många stötestenar — det märker man ju längre fram på vägen man kommer.

Irma är svag och repar sig långsamt. Hon tar i allmänhet saker och ting tungt och gör sig inbillade sorger.

Anna fyllde tre år i höstas och är det sötaste barn, man kan se. Jag är rädd, jag aldrig kan älska någon son, som den flickan. Nå ja, kärleken skall

nog räcka till för honom också. Någon gång skall du väl se min tös, i verkligheten. Till dess sänder jag hennes porträtt...»

Karin satt med det i handen.

Ett barnhufvud, omflutet af rikt, ljusst hår och ett fint litet ansikte, ur hvilket ögonen blickade fram stora, kloka och undrande.

Starkare än någonsin rörde sig längtans flodvåg i hennes hjärta.

Hon ville dit bort! Ville se hans barn! Honom själf! Hemmet! Hustrun...!

Nej, hon ville inte. Skulle kanske känna sig besviknen? Bli mottagen som en främling — tor-des inte.

Hon hade fått ännu mer att arbeta för. Det var två sparbanksböcker nu, och i båda sattes in lika mycket.

Arbetet fyllde hennes lif och de många tankarna gjorde det rikt.

Ett glädjeämne hade hon också.

»Fågelingen» var gift och hade skrifvit henne till.

».....Jag har aldrig haft någon bättre vän än dig, mor Karin,» skref hon, »och därför vill jag du skall veta, hur lycklig jag är i mitt lilla hem på landet. Min man påstår, att jag är en duglig husmor. Nog vill jag vara det, och nog är jag intresserad och håller af allt och alla, jag har i min vård.

Säkert skulle både den ene och den andre, som kände flickan, hvilken grät för den minsta småsak, inte finna stor likhet mellan henne och den unga hustrun, som sjunger vid arbetet och snart — snart — får någon att sjunga vaggvisor för.

Edvard är så god, så tålig och förstående och så älskar han musik och tröttnar aldrig på att höra mig spela...»

Det brevet syntes Karin lika dyrbart som kvittot på en stor, fullt afbetald skuld.

* * *

Åren gingo.

Tidningen berättade ej endast om sonens lif utan om olika rörelser ute i världen, och allt som Karin läste, och försökte följa med, utvecklades hennes förståndsgåfvor och åskådningssätt.

Hon och Holm kunde nu tillsammans debattera frågor, som för ej många år sedan voro henne alldeles främmande.

Riksdagsförhandlingarna följdes med särskildt intresse, allt sedan sonen satt i första kammaren och lade sitt ord i vågskålen, när det gällde landets angelägenheter.

Hvad han yttrade var stundom liksom sprunget ur moderns hjärta och gjorde henne stolt och glad.

Bland annat ifrade han för arbetslönernas höjande.

»Det är barndomsminnena, som gå igen, du Holm,» sade hon belåtet och lyfte af glasögonen, hvilka hon nyss lagt sig till och inte hunnit vänja sig vid. »Det är godt, att en, som hört folket till talar deras sak. Ingen annan kan göra det riktigt af hjärtat.»

För nykterhetsrörelsen arbetade han äfven och hon sade sig själf, att det var de sorgliga minnena, som kommo honom att se så klart och yttra sig så skarpt i alla dithörande frågor.

I sin helhet var han stor nationalekonom och ifrare för förenkling i seder och lefnadssätt.

»Nej, hör nu,» sade Karin och lade bort tidningen med en häftighet, som visade att något upp-rört henne.

»Hvad är det?» frågade Holm, hvilken kommit upp till Skogstorpet för att få sin del af de senaste nyheterna.

»Han har väckt en motion om skogshushållning där, och talar så vackert som hade han inte huggit så mycket som en vedpinne i sina dagar.»

Hon skrattade till kort och bittert och visade med handen horisonten rundt.

»Minns du, hur här såg ut för några år sedan? Grönt och vackert hvart man såg.»

»Det har förvandlats i pengar, Karin.»

»Pengar ja! En ska lefva som en lär.»

»Det är inte han ensam, som haft godt af det. En behöfver bara se de nya arbetarebostäderna och tänka på, hur här såg ut för en tio, femton år sedan.»

»Att arbetarna ha det bättre är också det enda, som försonar mig med alla förändringar, men att skogen är så godt som borta — det kan jag inte trösta mig öfver.»

Utänför stugan var mycket sig olikt; men därinne allt som förr — endast att en hel mängd fotografier i enkla ramar stodo på byrån, rundt bibeln och psalmboken.

Här fanns sonen vid femton, tjugufem och fyrtio års ålder. Sonhustrun — »friherrinnan» — som brud och ung moder. Anna och Magnus som helt små och i konfirmationsdräkter.

I öfversta byrålådan — samlade i hög efter år och dato — lågo sonens bref och de nyårsbref,

barnbarnen under sin första uppväxttid pliktskyldigast uppvaktat farmodern med. Mycket papper, stora bokstäfver, föga innehåll — men alltid lika kärt.

På de senare åren hade denna nödtvungna brefskrifning upphört, ty barnen hade — då de själfva började tänka — förklarat sig ingenting ha att säga denna farmor, som de aldrig sett.

Antons sista bref låg öfverst i byrålådan och gaf Karin mycket att fundera på.

»Jag förstår inte hvarför han bråkar med det där,» sade hon och sköt igen lådan med en kraft, som hade hon med detsamma fattat ett oryggligt beslut.

»Nu kommer jag på allvar igen med den frågan jag mer än en gång gjort dig, mor,» skref han. »Hvarför inte sätta in dina pengar i ett affärsföretag, utan tjudra dem i en bank, där du får så godt som ingen ränta?

Jag ger dig tio — ja ända till tjugu procent.

Du borde ha vuxit från gamla fördomar nu — så klok som du är i allt annat.

Folk, som jag inte känner eller intresserar mig det ringaste för, har genom att anförtro mig sina medel fördubblat sitt kapital och det är naturligt, att jag främst af allt vill tillgodose ditt bästa. Du kan af medföljande uppgifter se huru stora chanserna äro och hur obetydlig risken...»

Hennes svar afgick med omgående.

»Du har rätt — det tror jag alldeles säkert — och det är gifvet, att du skall se affärer, liksom allt annat, i stort. Jag däremot, som bibehållit bodrörelsen i nästan oförändradt skick under alla dessa år, och inte varit utanför Byfors, ser saker och ting i smått och håller fast vid det gamla.

Vore du inte min son, skulle jag kanske anförtro dig mina små besparingar — nu gör jag det inte. 'Man ska så vidt möjligt är akta sig för att komma i affärsförbindelse med sina närmaste,' sade min salig far, och hans ord äro kungssord för mig, fast han legat i grafven i snart femtio år nu.»

* * *

Byfors föreföll Karin nästan som ett nytt, främmande ställe, så olikt sig var det mot då hon som nygift såg det för första gången.

Stångjärnshammaren hade tystnat, vällugnarne upphört glöda, och valsverket jämnats med jorden, liksom masugnen.

Litet efterlämnadt, rostigt järngods och några varphögar var det enda, som påminde om det forna järnverket.

Intet spår af kolstybb nu mera — vägarna gulhvita af sågspån.

Forsen hade blifvit en riktig lastdragare, som på sina breda skuldror bar skogarnas rikedomar ner till sjön, där timmerflottor och propsmassor stundom täckte en stor del af vattenytan.

Skogshygget pågick stränderna rundt — mest om vintern, då timret kördes ut på isen och fick ligga där tills den smält, för att flottas vidare ut för andra forsar och sjöar fram till hafvet.

Det, som stannade vid Byfors, hade sitt eget märke och gick innanför timmerlänsarna.

Visst var det lif och rörelse, arbete och välstånd!

Men skogen, skogen!

Karin led af att se den glesna. Hela stora sträc-

kor rundt om nedhuggna ända till roten — ingen tanke på skydd för återväxt. Landskapet ett annat, fattigt och kargt, helt olika mot när den gröna, värmande pälsen låg öfver klippåsarna.

Det sved i hjärtat. Stod inte till att vänja sig vid.

Sågverket gick utan rast eller ro. Sågbladen blixtrade och brädstaplarna växte. En trämassfabrik slukade hvad det ratade. Dit gingo gran-
slanorna och ungsbogen för att kapas, afbarkas, föras in i sliperiet, nötas mellan stenarna, komma ut som en välling och snart nog vara färdig pap-
persmassa.

Kort process alltsammans!

Karin hade sett det en gång och sett nog.

Just där forsen kastade sig i sjön låg järnvägsstationen, hvarifrån träprodukterna sändes ut öfver världen.

Från Skogstorp kunde hon se tåget komma ångande långt borta, närma sig med svindlande fart, störta fram längs sjöstranden med röken tecknad som en ljus, böljande strimma mot de mörka höjdsträckningarna, i hvilka lokomotivets och vagnar-
nas rassel tusenfaldigt ekade.

Så ljöd ånghvisslan — gäll och munter. Liksom postiljonens horn i svunna tider, förkunnande, att nu kommo bref och bud från fjärran vänner — eller kommo de själfva?

Världen var öppen. Det fanns inga afstånd.

Den där ånghvisslan födde längtan — öppnade också möjligheter.

Bron öfver forsen var ny — och af järn. Den var det sista arbete, som utfördes i smedjorna.

Där bykrogen stått, reste sig en ståtlig good-templarlokal och längs gatan, som stensatts, lågo

nätta arbetarebostäder — hvar och en med sin lilla täppa.

Den grånade förfallna brukskyrkan — med de underliga målningarna, det låga taket och den instängda luften var ersatt af ett ljusst, rymligt tempel med mångfärgade fönsterrutor, där Karin kände sig främmande och tankarna mer än någonsin kommo på afvägar.

Hon hade måst följa med sin tid, hon också, genom att utvidga och snygga upp boden allt igenom.

Längre uppåt gatan skyltade två nyöppnade handelslokaler med sina varor, och det gällde att konkurrera.

Det gick också. Hon var den äldsta på platsen, tiderna goda och folkmängden betydligt ökad.

I allt detta nya föreföll »Villan», som det enda gamla och vanvårdade. Trävirket hade mörknat och trädgården råkat i lägervall.

Det hade varit fråga om att rifva den, men så omdanades den — efter många öfverläggningar — helt och hållet till sitt inre, samt beboddes nu af ej mindre än trenne, vid sågverk och träsliperi anställda familjefäder.

Den afstängda bron öfver forsen hade blifvit en genväg för alla och parken söndagstillhåll för arbetarebefolkningen.

»I baronens tid», hette det, när någon talade om mörka, svåra tider.

Han var död för flere år sedan. Hade dött helt plötsligt vid en utländsk badort. För egen hand, hviskades det man och man emellan, men saken tystades ner och ingen kunde gifva rätt besked.

Tidningarna hade talat om hjärtslag; men sväfvande rykten om oerhörda förluster vid gröna bor-

det doko upp allt emellanåt och blefvo småningom till fakta.

Anton hade haft en svår tid med att reda upp svärfaderns affärer och fått sätta till stora summor för att skyla öfver skammen och rädda namnet.

Ännu många år efteråt hade han känning däraf.

Han var bankdirektör nu, med stadigt växande förtroende och inflytande. Karin visste det genom tidningen, men gladde sig ej däröfver.

»Det är för mycket. Det bör inte gå en människa väl alltjämt,» ängslade hon sig. »Jorden blir henne då allt. Himlen intet.»

Själff hade hon blifvit gammal. Ansiktet rynkigt och håret silfvergrått; men figuren ännu kraftfull, väsendet hurtigt och fryntligare än någonsin.

»Jag börjar tröttna på boden,» klagade hon mer än en gång, men kunde aldrig besluta sig för att lämna den ifrån sig.

»Att sitta med händerna i kors vore det samma som döden,» sade hon en annan gång, och gladde sig öfver sin verksamhet.

Barnen på Änggården — de voro inte mindre än fem — hade länge haft sin kälkbacke i liden vid Skogstorpet, och så småningom drogo sig alla bybarnen dit upp.

Karin hade ingenting däremot nu. Kände sig aldrig lyckligare än när hon såg dem tumla om i snön, eller rutscha utför i svindlande fart. Det var rent af en saknad, då solen smälte undan is och snö och barnflocken skingrades.

Posten kom med bantåget numera och aflämnades på järnvägsstationen i stället för i handelsboden.

För hvarje gång Karin såg lokomotivet och den långa raden vagnar, bland hvilka den gulmålade

postkupén tydligt särskildes, undrade hon, om det var något bud till henne också.

Sonen hade skrivit ett par gånger, att han längtade efter henne och önskade hon kunde se, hur han hade det, men att hon var för gammal att resa nu. Han skulle komma i stället — bara tiden ville räcka till?

»Kanske kommer jag, när du minst tror,» skref han, och därpå väntade hon.

* * *

Det var ett långt bref från honom, det längsta hon någonsin fått, hon höll i sina händer och förde upp mot dagern för att kunna läsa.

Ögonen voro ej så skarpa som förr.

Aftonro, maj 18...

»Kära gamla mor.

För ovanlighetens skull har jag en stunds ledighet och längtar att språka med dig. Annars är det affärer, sammanträden, middager, supéer — Jag börjar bli gammal, jag också. Inte till det yttre — det kan ingen säga — men till sinnet. Man nöts här i tiden, du — mera kanske, ju mera man har att stå i och... ansvara för.

Minns du, att jag är femtio år nu snart? Ibland tycker jag det är ofattligt att vi båda inte träffats på så många herrans år; men det händer ofta nog att man — på sitt sätt — står närmare dem man lefver med i minnet, än dem man dagligen har för ögonen.

Irma blir allt mer upptagen af sina husliga bestyr. Nåja, hon har ju mycket att stå i; men lägger det mera vid sig än hon behöfde och tar del i en mängd smådetaljer. Vi ha ju råd att betala och det vore så nog för henne att representera. Vi äro på det hela hvarandra gränslöst olika.

Min lilla Anna håller sig mest till mig, som hon alltid gjort. Jag är kanske partisk, men den flickan är en pärla. Mjuk, hängifven, förtroendefull och rättänkande. Så vek och god hon är, har hon sina bestämda åsikter, om rätt och orätt, som ingen rubbar.

Gud hålle sin hand öfver henne!

Hon har en friare. Det vill säga, han har endast vändt sig till mig ännu. En bra karl och ett godt parti. Pengar spela en stor roll här i världen och jag skulle inte vilja se henne fattig.

Hvem vet hvad jag kan lämna efter mig en gång!

Hennes hjärta är fritt och jag skulle bra mycket misstaga mig, om hon inte ser med mina ögon och rättar sig efter mig äfven i detta fall.

Tvång kommer naturligtvis inte i fråga. Pojkar äro mycket svårare att uppfostra än flickor och Magnus gör mig rätt ofta bekymmer. Han har sina fukter för sig — alldeles som jag i min barndom. Stackars mor, jag var nog inte så lätt att sköta — det förstår jag nu.

Olyckan är, att jag är så upptagen. Det går ut öfver familjen, är jag rädd. Jag har ingen tid för de mina.

Irma, stackare, har lidit af det och Magnus begagnar sig däraf och får för mycken frihet. Nåja, det är ju ingenting att tala om eller oroa sig för,

men det är farligt nog att växa upp i ett rikt hem, där det går flott till.

Under sommaren har jag engagerat en kandidat Laurén, som skall vara utmärkt i alla afseenden, och sägs ha framtid för sig. Jag hoppas mycket af hans inflytande.

Som du vet, mor, ha vi om somrarna flackat omkring vid badorter, vistats utrikes, eller hyrt en sommarbostad, hvar det bäst passat sig.

Jag har ledsnat på det där och köpte mig för ungefär fem år sedan några tunnland jord utanför staden. Naturlig park det mesta, härligt läge vid en liten sjö och en fjärdingsväg till närmaste järnvägsstation.

Trädgården anlades genast och lämnar riklig afkastning.

Villan blef ju inte färdig så snart, men nu ha vi bott här i två somrar.

Jag känner mig som en friare, lyckligare man ute på mitt lilla Aftonro, dit jag framdeles tänker dra mig tillbaka i all enkelhet och hoppas finna den ro, som ligger i själfva namnet.

Lifvet må ha varit aldrig så ljust och godt, det tröttar ändå i längden, och stunder finnas, då man låter tankarna stå stilla eller gå tillbaka och gör sig frågor, som komma igen — inte låta afvisa sig.

Forsen där hemma står ibland för mig i drömmen och jag tycker mig vara ett spån, som rifves med. Vill hålla mig uppe — stanna — men inte kan. Är man väl i farten, bär det utför — utför — och att arbeta sig uppför igen, — det kan ingen

Du känner till affärslifvet — i mindre skala, naturligtvis — och vet hvad efterkraf vill säga. Jag tänker ibland, att hela lifvet är ett enda stort

efterkraf, som den ena dagen ställer på den andra. Det skall betalas en gång — — — Hur många af oss bli inte »fallit» då, mor? — — —

När jag läser igenom brevet, och ser hur mycket nonsens jag skrivit, är jag färdig att rifva sönder det — Men nu får det vara som det är. Man får sorgliga tankar ibland, i ensamheten — det händer litet hvar.

Jag ser Anna på gräsplanan utanför. Solen skiner på hennes hår och ljusa klädning — fönstret står öppet och hon vinkar till mig — Vill att jag skall komma ut och se på de nyutslagna hyacinterna. Det är större glädje att se på henne själf!

Du kan lita på att jag snart kommer till Byfors, mor. Nästa vår om inte förr. Anna står framme vid fönstret nu, med en bukett hvitsippor i handen, och ber hälsa farmor, genom

Din Anton.»

* * *

Det var mycket i det brevet, som gaf att tänka på och dock svann alltsammans för det enda ordet »Aftonro».

»Ett vackert namn för ett litet sommarställe och säger så mycket,» tänkte hon.

I inbillningen såg hon alltsammans. Sonen i sitt skrifrum, Anna ute på gräsplanen, blomstergrupperna, de nysatta fruktträden och den landtliga byggnaden.

»Aftonro.»

Det var tid för henne själf att få det nu — nära sjuttio år, som hon var.

»Har jag det? Kan jag ha det?» frågade hon

sig, och svaret blef. »Nej — inte förr än jag sett honom ännu en gång.»

Längtan kan ligga slumrande i ett människohjärta, likt sädeskornet i vintervilan, och väckas upp som detta af sol, vårliga vindar och friskande regnfloder. Taga växt, spira — upptaga hvarje tumsbredd mark — inte lämna rum för något annat.

Våren gick, sommaren kom och snart fanns inte mer än dessa tankar i Karins hjärna.

»Jag vill dit! måste dit! Han kommer nog inte — och det kan jag inte vänta på. Jag kunde dö utan att få träffa honom, eller se mina barnbarn. Han har så länge talat om att jag var gammal — långt innan jag var det — nu är jag det och har ingen tid att spilla — — — Han fyller femtio år i augusti — — —» hon smålog vid tanken på att han frågat, om hon mindes det.

»På själfva födelsedagen skall jag komma, som en öfverraskning. Inte nämna ett ord i förväg —»

Att söka upp honom i enkelheten på landet, var något helt annat än att träffas i praktvåningen i staden, hvilken hon tyckte sig känna genom planritningen och tidningsnotiserna om olika fäster, som hållits därstädes.

Det var mycket, som skulle styras om innan hon kunde gifva sig af. Någon, som skötte boden under hennes frånvaro, och litet i klädväg åt henne själf.

»Di ska inte behöfva skämmas för mig,» tänkte hon.

Aldrig hade tiden syntts henne så lång och det närvarande så intresselöst. Själfva landskapet blef ett annat. Bergen stängde för. Bortom dem fanns

allt, hon hade kärt, dit ville hon, och dit gingo tankar och längtan i förväg.

Tåget, som brusade förbi, tog henne med sig liksom på förhand. Hon satt där redan i inbillningen och ilade mot det aflägsna målet.

Så kom äntligen resdagen.

Hon hade varit uppe i dagbräckningen och gjort det så fejande fint inne i stugan. Nu var allt färdigt och hon väntade endast på Holm, som lofvat bära handnattsäcken ner till stationen och köpa järnvägsbiljetten.

Det var ett par timmar ännu tills tåget skulle gå; men hon satt i kapp och hatt ute i bislaget, ängslig att komma för sent.

»Kommer han då inte?» frågade hon sig med stigande oro.

Där var han borta vid stättan. Ingrid också. Nu blef hon lugn.

»Redan färdig,» sade Holm och räckte fram handen.

»Det har jag varit länge. Låt oss gå nu!»

»Det är alldeles för tidigt. Vi ha en och en half timme på oss,» inföll Ingrid.

»Det är bättre att vänta där nere. Det är säkrare.»

»Som Karin vill,» skrattade Holm. »Skall tinan också med?»

»Det är matsäcken.»

»Tag paraplyn du, Ingrid.»

Karin reste sig upp. Tog nyckeln ur stugdörren och räckte den åt Holm. Tårarna stodo henne i ögonen.

»Ni tittar väl hit emellanåt? Och sköter om täppan också? Vattnar lite, om det behöfs — löfkojorna stå så granna.»

I afskedets ögonblick var det som hade längtans flamma slocknat, allt bakom bergen bleknat, och den egna torfvan — det egna hemmet — blifvit världens medelpunkt.

»Karin kommer väl snart igen, tänker jag,» sade Holm tröstande.

»Ja. Det är inte godt att veta.»

Hon kände ännu en gång efter, om plånboken låg på sin plats, kastade en blick öfver reseffekterna och såg att intet fattades.

»Det beror på, om de behöfva mig,» återtog hon leende. »En gammal farmor kan vara bra att ha ibland.»

Hon hade inte haft tid att bygga luftslott under sin lifslånga arbetsdag — nu gjorde hon det.

Det kom plötsligt ett annat uttryck i ögonen — något fjärrskådande.

»Jag tror, att han behöfver mig. Jag känner att han gör det,» sade hon och gick utför backsluttningen, utan att se sig om.

SENARE DELEN.

Det var tidigt på morgonen. Daggen bredde en gnistrande fäll öfver de sammetsmjuka gräsmattorna, trädens löfverk hängde vått, skinande blankt och tungt, och insjön, som glittrade fram genom uthuggningarna i parken, låg matt silfverglänsande, utan alla färgskiftningar.

Doften af reseda, rosor, heliotroper och nejlikor var nästan bedöfvande. Dagen lofvade att bli mycket varm.

Villan — »slottet» — som befolkningen rundt om kallade direktör Stjernskogs, i fornnordisk stil uppförda sommarbostad, låg badande i solljus, insvept i tystnad med persiennerna nedfällda och hufvudingångarna stängda. Endast från ekonomiafdelningen, på baksidan af huset, trängde dämpade röster och obestämdt buller, medan skodon och kläder borstades, matvaror hämtades från källare och ångan steg från de blankskurade kopparkastrullerna på den stora fristående köksspiseln.

I kallskänken stodo gelée, a la dauber och allehanda maträtter färdiga. Hyllorna i skafferiet

dignade af finare bakverk och i iskällaren lågo fågel och fisk redo att sättas öfver elden.

I serveringsrummet var den dyrbara servisen med namnchiffret och den enkla bården, som imiterade äkta perlor, redan framtagen. Porslin, glas och kristaller — allt i samma stil.

En af trädgårdsdrängarna hade just aflämnat en korg daggfriska grönsaker — kronärtskockor, blomkål, doftande silleri och persilja, gulröda tomater, sallat och rädisor — som hushållerskan, mam-sell Sophie, sorterade.

Blommor och frukter skulle komma sedan, för att ordnas af »fröken».

»Det är då välsignadt att direktören har sin födelsedag just, när här finns öfverflöd på alla Guds gåfvor,» sade drängen och lyfte den tömda korgen upp på axeln.

»Annars finge det väl skaffas från annat håll,» svarade hushållerskan, som var gammal i huset och lärt sig att finna utvägar.

»Och ett sådant väder se'n,» inföll kammarpigan, där hon kom utför spiraltrappan, från öfvervånin-gen, med sopborste och skyffel i handen.

»Ja, hvem kunde tro det i går. Barometern föll och allt tydde på regn,» svarade drängen, glad att få byta ett par ord med Lisen, som han i tysthet beundrade.

»Direktören har sin tur för sig,» sade hon och knyckte på nacken, »och det förtjänar han att ha. En så'n husbonde finns inte maken till. Frikostig och... Eller hvad säger Karlson?»

»Sämre kan en få,» svarade betjänten, en blek, ung fyr med ostadig blick, som kom bärande på några tomflaskor.

»Ja, vore det inte för hans skull, stannade jag här inte en dag. Friherrinnan är då knusslig nog.»

»Fruntimmer ä' alltid småaktiga.»

»Åh skäms! men hvad tjänar det egentligen till att sila mygg, när en sväljer kameler.»

»Herrskapet tycks inte komma ihåg att vi ha händerna öfverfulla med arbete i dag,» inföll hushållerskan barskt och gjorde ett hastigt slut på konversationen.

Trädgårdsdrängen gick, Lisen och Karlson försvunno hvar och en åt sitt håll och husföreståndarinnan var för ögonblicket enarådande i det stora, luftiga köket med det rutade, inlagda stengolfvet, där allt sken af ordning och renlighet.

»Jag kommer den här vägen, Sophie, för att ingen skall se eller höra mig,» sade en ung flicka och trädde in genom dörren.

»Är fröken Anna redan uppe?»

»Jag skulle ut och plocka blommor åt far.»

Hon bar en mörkblå cheviotklädning med hvit isättning. Hufvudet bart, håret glänsande guldbrunnt, hyn skär som späda rosenblad. Hatten hängde i ett snöre om ena armen. De smala, fina händerna voro bara.

»En sådan härlig dag,» sade hon och ögonen lyste mörka och varma.

»En ansträngande dag också — för lite hvar. Jag tyckte direktören såg så trött ut i går kväll.»

»Han gjorde det,» svarade Anna nedslaget, »men har han bara fått sofva...?»

»Det är just det, han har för mycket att stå i.»

»Det är nog så, men så är han också till nytta och välsignelse för många.»

»En ä' sig själf närmast.»

»Säg inte det — att vara något för andra — för mänskligheten — det är inte många gifvet.»
Sophie vände sig mot spiseln och lyfte locket från buljongskitteln, från hvilken ångan strömmade upp mot taket.

Fröken Anna var den sista i världen hon skulle vilja såra med ett oöfverlagdt ord.

»Här är så fint så ingen människa kan ana, att det skall lagas mat åt mer än hundra personer,» sade Anna med sin hand smeksamt lagd öfver husföreståndarinnans fylliga skuldra.

»Det sätter jag min heder i,» svarade denna, synbarligen smickrad.

När Anna sedan gick förbi köksfönstren, stod hon och såg efter henne.

»Det är en ögonfägnad att se på den tösen,» hviskade hon — — — »men — stackars liten!»

Hennes ansikte hade ett bekymradt uttryck, när hon på fullt allvar tog itu med dagens sysslor, som inte skulle unna henne en minuts ledighet.

Sanden var fuktig af daggen, gräsmattorna alldeles våta och Anna lyfte upp klädningskjorteln, när hon gick fram till de högstammiga rosenbuskarna framför byggnadens fasad.

Fadern hade sina rum åt ena gafveln, där det var mera tyst och lugnt, och kunde inte se henne. Dessutom sof han säkerligen. Var alltid sen om morgnarna, därför att nattsömnen var dålig.

Rosorna hängde tunga, doftande, daggstänkta gula, hvita, blekskära, purpur- och svartröda. Hon stod och lyfte upp den ena efter den andra för att välja de vackraste.

»Får jag hjälpa er, fröken Anna?» frågade en ung man, som närmat sig, utan att hon märkt det.

Hon vände sig om med ett leende.

»Nej! Det är till far.»

Det drog liksom en skugga öfver hans ansikte.

»Jag förstår, men... Du skall inga andra gudar hafva för mig.»

»Kan ni undra på, att jag älskar honom?»

»Nej! Barn älska ju i allmänhet sina föräldrar. Det är ett lagbud.»

»Älska på befallning kan ingen!»

»Och inte låta bli att älska heller, om man aldrig så gärna vill,» tänkte han, där han stod och betraktade henne, medan hon klippte af rosorna och lade dem en efter en i en liten korg, som hon ställt ifrån sig på gräsmattan.

»Hålla korgen kan jag åtminstone få, det är väl intet helgerån,» sade han och lyfte upp den från marken.

Han var af medellängd och kraftigt byggd. Det rika håret bortstruket från pannan, ögonen gömda bakom ett par glasögon, ansiktet skägglöst och ore-gelbundet, men energiskt, munnen vacker och händerna kvinnligt hvita.

»Tack, men kandidaten skulle visst ta sig ett bad,» svarade hon med en blick på handduken, han kastat öfver axeln.

»Det blir alltid tid med det. Jag ville haft Magnus med, men han var omöjlig att väcka som alltid, då han varit i staden till frampå natten. Jag är här till ingen nytta, fröken Anna, och önskar jag aldrig kommit hit.»

Hans ansikte fick ett mörkt, tungt uttryck.

»Säg inte så,» svarade hon varmt, »Magnus har vunnit i alla hänseenden under er ledning och det har ju gått rätt bra med läsningen också. Det är inte meningen, han skall bli läskarl som ni.»

»Nej, men en nyttig människa och det har jag

inte stora förhoppningar om. Han lyder mig inte. Att ha åtagit sig ett uppdrag och inte kunna fullgöra det, är bittert och denna sommar i sin helhet...»

»Har den inte varit god?» frågade hon och blef stående framför honom med en afklippt ros i handen.

»Jo — allt för god. Ett sådant här rikemanslif passar inte för den, som vill något och har framför sig ett sträfsamt, arbetsfyllt lif.»

»Pappa arbetar också.»

»Man kan inte komma dit han står utan arbete, men...»

»Vi ska' aldrig tala om far, vi båda,» sade hon med tårar i ögonen. »Jag hör på själfva stämman att ni inte tycker om honom, och det smärtar mig därför att... därför att jag värderar ert omdöme. Ni anser er sommar förspild, kan jag förstå.»

»Förspild? Nej — det gör jag inte!»

»Det kan ju hända, att Magnus inte haft så stor nytta af sin informator, som han kunnat ha,» fortsatte hon lifligt, »men ni har omedvetet varit mig en läromästare. Kan det inte trösta er?»

»Det är mången gång lyckligare att ingenting veta.»

»Men det är inte rätt. Skall man kunna lefva lifvet, måste man lära känna det — inte bara det vackra utan det mörka, sorgliga.»

»Vid nitton år vet man inte mycket och bör inte veta det. Ibland har jag förebrått mig...»

»Har ni inte sagt allt så vackert, så grannlaga. Om jag inte alltid förstått orden, eller meningen, har jag åtminstone förstått det.»

Hennes kinder hade fått högre färg och handen skalf, när hon klippte af ännu några rosor och lade dem i den framräckta korgen.

»Det är nog nu,» sade hon och gick nedåt gångstigen, som förde inåt parken.

Solstrålarna, som sögo upp daggen på de öppna platserna, trängde här endast fläckvis in mellan grearnas löfverk.

»Jag har haft det alldeles för godt,» återtog hon, och tänkt för litet på dem, som ha det sämre — eller svårt.»

»Ni har ju knappast börjat lifvet.»

»Hvad har jag också att börja med? Intet af mig själf. Jag har vårdats och vaktats som en ömtålig planta — älskats och skyddats. Stängts in bakom förgyllda gallerportar — alldeles som parken här. En gång kommer man ändå utanför — och då?»

Hon gick och såg ned framför sig, försjunken i tankar utan aning om att hans ögon smekande öfverforo hennes fina, böjliga gestalt och vackra hufvud.

Plötsligt kom det ett bittert smärtfyllt uttryck i hans ansikte.

»Måtte lifvet inte bli henne för tungt,» suckade han med krampaktigt knutna händer.

Marken blef alltmer kuperad, medan löfskogen trädde tillbaka för spridda barrträd, mellan hvilka stora, mossiga stenblock lågo i pittoresk oordning. Här och där blänkte en mindre vattenspegel eller spände sig små broar öfver konstgjorda vattenfall.

»Jag har något att säga er,» började hon osäkert.

»Tala rent ut. Ni vet, att jag är er vän.»

»Just därför — jag vill, att ni skall få veta det af mig själf.»

Han tvärstannade och kände, att han bleknade.

»Ni är förlofvad.»

»Det skall eklateras i afton.»

»Med kammarjunkar Borgheimer?»

Hon nickade bekräftande.

»Jag borde tänkt mig det. Han bör vara tillräckligt rik.»

Hans röst ljöd skärande bitter.

»Har ni något emot honom? Det är en bra karl — inte ung, men — — —»

»Får jag göra en fråga?»

»Gärna.»

»Är det af böjelse eller för er fars skull? Har han öfvertalat er?»

Hon dröjde med svaret.

»Öfvertalat mig har han inte. Han öfvertalar aldrig annat än med sin person, tror jag. Man vet hvad han vill och gör det.»

»Äfven om det är en orättfärdighet — ett bedrägeri?»

»Bedrägeri? Pappa? Säg ingenting om honom. Han blir mig ändå kärare än alla andra.»

»Då är kammarjunkaren inte att afundas.»

Han hade fattat tag i en ekgren öfver sitt hufvud och plötsligt knakade den till, bröts och föll till marken.

»Det var skada,» sade hon och lyfte varligt upp den.

»Hvad som en gång brutits kan inte helas,» svarade han hårdt.

»Jag trodde ni skulle sagt mig ett vänligt ord.»

»Nu ångrar jag, att jag varit så grannlaga och inte visat er människorna sådana de äro — den ene så väl som den andre. Ni ser allt med er fars ögon, tänker hans tankar och om så den dag kommer — — —»

»Hvad menar ni?»

»Ingenting. Älskar ni er fästman?»

Hon rodnade ända upp till hårfästet och försökte dölja det med eklöfskvisten, hon höll i handen.

»Den frågan har ingen mer än jag själf — eller han — rättighet att göra,» svarade hon stolt.

»Det är sant! — Förlåt!»

»Jag håller tillräckligt af honom för att lefva nöjd och göra honom lycklig, hoppas jag.»

»Nog också för att han skall vara ert allt, om hvad ni älskar och tror mest på skulle svika?»

»Det ligger ofta något under edra ord, som gör mig både ond och ledsen,» sade hon och slog in på en gångstig, som förde tillbaka uppåt villan. »Ni måttar hugg liksom åt en osynlig fiende, eller som ville ni träffa mig midt i hjärteroten, om ni kunde.»

»Om vi människor finge eller torde säga våra tankar rent ut — utan omvägar — skulle mycket ondt kunna afvändas,» svarade han häftigt.

»Vet ni något ondt om min fästman, så tala.»

»Om honom? Nej — det vet jag inte — men ingenting godt heller — och det är lika illa.»

De första takterna af en fästmarsch afbröto tystnaden.

Det lyste till i Annas ögon.

»Det är arbetareföreningens musikkår. Nu måste jag skynda mig.»

Hon räckte fram sin hand och han höll den fast. Solen sken henne rakt i ögonen.

»Ni är så ung ännu,» sade han lidelsefullt. »Vet inte hvad ni gör eller vill. Är solblind. Hvarför inte vänta? Ni undrar på att jag inte lyckönskar er, men det kan jag inte. Den, som vinner er hand vinner inte ert hjärta och har en rival, som...»

»En rival?»

»Er far.»

Musiken tonade allt högre. Springbrunnen utan-

för byggnaden hade börjat spela och vattenpärlorna stego och föllo som ett gnistrande juvelregn.

»Blif så lycklig jag önskar och det är nog,» sade han och släppte hennes hand.

Hon stod stilla och såg efter honom, där han rusade i väg inåt parkens mörkaste gömslen, där granskogen tog vid.

Den hvita badhandduken var det sista hon såg.

Hvarför gick han inte neråt sjön? Ämnade han försumma sitt morgonbad? Det var säkerligen första gången.

* * *

Musiken spelade utanför hufvudingången och direktören, som blifvit väckt ur sin morgonsömn, hvilken han skattade så högt, kastade på sig kläderna för att komma ut och visa sin tacksamhet för ärebetygelsen.

»Får jag gå in?» frågade Anna gamle Andreas, som kom ut från direktörens enskilda våning — hvilken låg på nedra botten.

»Om en liten stund.»

»Hur har pappa sofvit?»

»Sämre än vanligt.»

»Tog han inte sömnmedel?»

»Jo, men det hjälpte inte. Det är nog så, ser fröken, att när man fyller år — helst om en har många på nacken — kommer tankarna som fågel-svärmar och påminner om allt, som varit och allt, som skall komma. Vore det inte för de många tankarnas skull, behöfdes inga sömnmedel här i världen — det är min tro. Kan en bara lägga sig ner liksom i Guds famn, så somnar en nog — det vet jag också.»

Anna stod kvar i vestibulen, som sträckte sig så godt som längs hela byggnaden. Midt under den stora, mångarmade hänqlampan i taket tronade en väldig grupp bladväxter, och i hörnen, liksom invid den breda trappan till öfvervåningen, stodo ljusbärande bronsstoder i kroppsstorlek.

»Det går an att komma nu,» sade Andreas, i det han öppnade på dörren och försvann i ett inre rum.

»Gud gifve dig allt godt, far,» snyftade Anna och kastade sig om hans hals.

»Hvarför gråter du så, barn?» frågade han ängsligt.

»Jag vet inte — det kom öfver mig. Jag var så glad, men...»

»Det skall du vara — det måste du vara. Jag behöfver se ditt glada ansikte.»

Hon såg upp i hans, så vackert ännu men blekt och tårdt med stora påsar och fina skarpa rynkor under ögonen.

»Jag är glad nu,» hviskade hon och log emot honom, medan tårarna föllo, utan att hon kunde hejda dem.

»Hvad är det. Du är dig inte lik?»

I hans stämma låg oro, ömhet och fruktan.

»Det är en viktig dag för mig också... Jag har tänkt alldeles för lite på det.»

»Jag har tänkt så mycket mera, barn.»

»Ja — men i sådant måste man tänka själf.»

»Du vet, att jag vill ditt bästa — eller hur?»

»Om jag vet det.»

»Ditt sorgsna ansikte kommer att förfölja mig hela dagen, är jag rädd,» sade han och såg henne in i ögonen. »Jag har mera, som tynger på mitt sinne, än du anar, och den minsta tillökning är mer än jag kan bära. Ser du — man vet inte, hvad som

kan hända, och om jag skulle gå bort... Det är en sådan tröst att veta din framtid tryggad.»

»Tala inte så.»

Musiken spelade ett potpourri ur Alphyddan, och de sprittande tonerna trängde in genom de öppna fönstren.

»Om jag åtminstone sluppit den här eländiga musiken, som jag nu skall ut och tacka för,» sade han och strök sig öfver pannan. »Det blir en förfärlig dag och jag vet inte, hvad jag ville ge till, om den vore öfver.»

»Hvarför inte fira den i all stillhet, som mamma ville?»

Han ryckte på axlarna och smålog bittert.

»Hvad skulle folk då ha tänkt? Att jag är utfattig kanske? Mina födelsedagar ha alltid firats, och när jag nu fyller femtio år.»

Hon räckte fram sina rosor.

»Daggfriska och ljufva som du själf, barn. Låt oss gå nu.»

Med blommorna i handen och henne vid armen kom han ut på trappan leende och förbindlig, det trötta draget liksom bortstruket, ansiktsuttrycket lifligt, hållningen elegant och spänstig.

* * *

Arbetareföreningens ordförande hade hållit ett tal, åtföljdt af fanfarer, och direktören hade tackat med glaset i handen och dragit en lättnadens suck, när musikanterna, vid tonerna af en krigisk marsch, tagat sina färde.

»Låt oss få frukost så fort som möjligt, Karlson,» sade han otåligt, »och säg till Elfving att köra fram.»

Frukostbordet var dukadt på verandan under palmer och andra bladväxter.

»Hvarför äter vi här och inte i matsalen?»

»Friherrinnan befallde.»

»Släpp åtminstone ner markiserna — det är som i en bakugn. Skall jag äta ensam?»

»Jag skulle säga till friherrinnan; bad hon, hon är nere i vinkällaren.»

»Gör det då — och skynda dig.»

Han gick fram och åter på verandan — visste med sig, att han blef retligare för hvarje ögonblick och förargade sig däröfver.

»Är det för att fira min födelsedag vi äta härute,» frågade han, då Irma blef synlig i dörren.

»Jag trodde, du skulle tycka om det. Det gjorde du förr.»

»Om aftnarna, ja, — när här är skugga.»

Hennes blåsvarta hår hade blifvit grått, dragen tunna och skarpa, figuren lutande. I det magra ansiktet lyste ögonen stora och mörka. När Anna kom ut, smålog fadern emot henne. Hustrun såg det och drog ett djupt, smärtsamt andetag.

»Hvar är Magnus?»

»Är han inte nerkommen?» Irma reste sig till hälften. »Jag har haft så mycket att sköta.»

»Det borde jag tänkt på, far. Jag visste, att han sof, men...»

»Jag kunde nästan ha rättighet fordra — eller hoppas — att min son skulle hedra mig med en lyckönskan. Och kandidaten?»

»Han brukar då passa på måltiderna.»

»Kanske sofver han också?»

»Nej,» svarade Anna, som kände, att hon rodade och blef ännu rödare.

»En komplott förmodligen. Man får inte vara

allt för nyfiken på sådana här högtidsdagar,» återtog fadern blickad.

»Du äter ju ingenting, vännen min,» sade Irma och betraktade med ängslan mannens tomma tallrick och trötta utseende. »Tag litet omelett eller kall kyckling.»

»Det förstör aptiten, att någon räknar matbitarna,» svarade han och sköt stolen från bordet. »Litet mindre uppmärksamhet skulle vara en välgärning.»

Hon vände sig bort med tårar i ögonen.

Hustruns ord — äfven de oskyldigaste — irriterade honom. Han förebrådde sig sin orättvisa och ovänlighet, gjorde tysta föresatser och löften om bättring, men retades på nytt och föll för frestelsen att gifva utlopp åt sina känslor. Hennes ögon, som följde honom öfver allt, frågande, misstänksamma, lidelsefullt ömma och oundkomliga, tröttrade och plågade honom mer än allt annat.

Ekipaget stod för dörren. Akdonet, en bekväm sidenklädd kupé, seldonen silfverbeslagna, hästar-na tvänne guldfuxar, kusken i hög svart hatt och helvit doffelrock:

Direktören for hvarje morgon ner till stationen och därifrån med järnväg till staden samt återkom först till middagen, som intogs klockan fem.

»Jag vill ha vagnen uppslagen,» sade han till Andreas, som kom ut på trappan med en silkesfilt öfver armen och en portfölj i handen.

»Då skulle di allt bli ledsna nere vid grindarna. Där är väl liksom en liten öfverraskning.»

»Så,» svarade direktören på en gång glad och illa till mods. »Sätt dig då upp på kuskbocken och far med en bit.»

Irma stod kvar ute på verandan.

Han sprang dit upp.

»Förlåt,» bad han. »Jag har inte sofvit i natt och är otillräknelig. När jag kommer igen, skall jag vara vid födelsedagshumör.»

»Vi måste äta tidigare än vanligt. Du kommer väl så snart som möjligt.»

»Det borde du veta — det gör jag alltid.»

Stämman hade fått en annan skiftning. Han var på väg att förgå sig på nytt.

»Och så en sak till.» Hon hade synbarligen svårt att komma fram med det. »Du tar väl pengar med dig?»

Han spratt till. »Pengar? Nu igen!»

»Det är vaktmästare och — — —»

»Ja — jag vet.»

Han böjde sig ner och kysste henne med tankarna långt borta, och hon såg upp till honom med glädjestrålade ögon.

Anna hoppade upp på fotsteget, då han redan satt i vagnen. »Du skulle väl ha ett par rosor i knapphålet, far.»

»Ja visst! hur kunde jag glömma det?»

Hon fäste dit dem — en svartröd och en gul — och de smålogo mot hvarandra.

När vagnen svängde vid vägkröken, vände han sig om och hälsade med hatten.

Dotterns ansikte hade fått ett frånvarande, tankfullt uttryck, men hustruns blickar hängde fast vid honom, hungriga efter kärlek.

Vägen gick genom parken förbi fruktträdgården, orangeriet, palmhuset och vinkasterna, mot hvilkas fönster solen glimmade.

Hans ögon slöto sig.

»Vackrare kan det inte vara,» sade Andreas och

vände sig inåt vagnen. »Vår Herre själf vill fira dagen.»

»Nej du!»

Han sjönk tillbaka mot vagnsdynorna, och Andreas förstod, att han inte var hågad för samspråk, som eljest.

Vagnen höll.

»Hvad är det?»

»Förlåt att jag uppehåller, men jag skulle vilja säga ett par ord,» sade kandidat Laurén, som stod vid vagnsdörren med halmhatten i handen.

»Nu? kan det inte uppskjutas, tills jag kommer igen?»

»Jag måste resa med kvällståget.»

»Resa — — —?»

»Ja — och därför — — jag har inga respängar och skulle be att få ut det jag har att fordra.»

»Resa? På fullt allvar! Är det herrns födelsedagsgåfva till mig?»

»Det är inte för nöjes skull.»

»Jag kan se det.»

Hans ögon öfverforo den unge mannen. Ansiktet blekt och förstördt, hår och kläder bossiga af barr och mossa — sannerligen han måtte ha gråtit!

»Det är något ledsamt,» återtog direktören vänligt. »Nå, vi få talas vid, när jag kommer hem. Kanske kan jag hjälpa.»

Parken vid Aftonro skildes från stora landsvägen genom ett gjutet järnstaket och tvenne gallerportar, prydda med förgyllda kulor, ornament och namnchiffer — A. J. S. — inslingrade i hvarandra. Hur ofta ställets ägare i tankarna satt dit både vapen och krona visste ingen.

Nu spände en äreport sin luftiga, färgrika båge

därför, medan gårdsfolkets barn kastade blommor in i vagnen.

Direktören log emot dem, tackade, kysste på fingret, samlade upp de små buketterna och bad barnen inte glömma, att de voro bjudna på traktering uppe vid villan frampå aftonen.

När han lämnat den hurrande skaran bakom sig, drog han ett befriande andetag.

»Stanna!»

Kusken höll in hästarna, som voro ifriga att komma i väg.

»Andreas du, slå upp vagnen. Och så, Elfving, far vi inte till järnvägsstationen i dag, utan kör direkt till staden — vädret är så vackert.»

Andreas hade fått upp vagnskorgen.

»Tag bort de där och kasta dem i diket.»

Andreas samlade upp de små buketterna.

»Laga i alla fall så att ingen ser, att jag inte tagit vara på dem.»

»Det förstår sig.»

»Och nu kör vi. Adjö!»

Direktören öppnade ett af fönstren, drog för de täta gröna sidengardinerna och gömde sig i ena vagnshörnet. Det var ensamhet och hvila, frihet att vara sig själf. Kanske några ögonblicks ro och sömn.

* * *

På direktör Stjernskogs luxuöst inredda privatkontor i — stad var de besökandes antal större än någonsin. Först en deputation af stadsfullmäktige — hvilkas ordförande han var — och banktjänstemän, som framburo en lyckönskingsadress. Där-

efter vänner och bekanta, som tittade in med anledning af dagens betydelse.

Från den blomstersirade pulpeten spredo massor af blommor, som han inte ville visa sig otacksam nog att rycka bort, en pinande doft.

Bref att läsa och besvara, hvilka han fruktade att bryta, lågo framför honom liksom handlingar att genomse och underteckna. För hvarje gång det tog i dörren eller ringde på telefonen, spratt han till som vid en elektrisk stöt.

Strax innan kontoret skulle stängas, kom vaktmästaren in.

»Det är ett fruntimmer, som söker herr direktören.»

»Jag skall fara nu. Säg, att hon får komma igen.»

»Det var bara ett par ord, men angeläget.»

»Angeläget? Nej!»

Han skakade energiskt på hufvudet.

»Hon ser fattig ut och bad så vackert.»

»Nå ja! Låt henne då komma.»

Han vände sig om mot den inträdande, en medelålders kvinna med ett ansikte, som aldrig varit vackert och en dräkt hvilken tydligen sett bättre dagar och, när den var ny och modern, kanske prydt en ung skönhet.

»Äh, se fröken Berg! Det var ett kärt besök! Hvad är det, som förskaffar mig den äran?»

»Det är fråga om litet pengar.»

»Fröken vill ta ut kan jag förstå.»

Stämman blef hård, händerna nervösa och skälfvande.

»Det går inte för sig i dag. Jag har ingenting inne.»

»Nej, tvärt om.»

Hans ansikte ljusnade och han vände sig bort för att dölja det.

»Hvad? Ha vi varit så flitiga. Fröken är verkligen beundransvärd.»

»Jag har ärft en större summa.»

»Åh, jag gratulerar. Jag vet sannerligen ingen, som förtjänar det bättre. En rik arftagerska således!»

»För mig är det en rikedom — tusen kronor.»

»Så! Jaså! Ja, det är ju också pengar!»

»Jag har lika mycket inne förut, som direktören vet.»

»Ja? Ja visst!»

»Och dem har jag sytt mig till — stygn efter stygn. Det skulle allt vara roligt veta, hur många gånger jag dragit nålen upp och ner för att få ihop den summan?»

Han såg i hemlighet på klockan. Hon var talträngd, det visste han; men det var inte annat än att ge sig till tåls — att stöta sig med henne gick inte an.

Det är det underliga, att jag är liksom räddare om de här pengarna, som jag fått utan allt besvär och arbete, fortsatte hon. Det var en morbror se, som aldrig frågat efter mig. Någon tillrädde mig att sätta dem på banken, men...»

»Var så god! Tviflar fröken på mig så för all del. Jag har inte bedt om människors förtroende, det har kommit af sig själft; men ingen har ännu förlorat på mig, det jag vet, och den ränta jag betalar...»

»Det sa' jag också till...»

»Inga namn. Jag vill inte veta, hvilka som äro mina afundsmän.»

»Jag borde ingenting sagt, men jag har så svårt att tiga — det är ett af mina många fel.»

»Förtala inte er själf — i så fall tror jag er inte.»

Hans älskvärda väsen hade länge sedan vunnit hennes hjärta, och ett besök på hans kontor var en ljuspunkt i hennes trista, arbetsfyllda tillvaro. Att bli behandlad som en dam var något så ovanligt. Ungherrarna i husen, där hon satt och sydde, brukade springa på dörren, så fort hon visade sig. Rådde hon kanske för, att hon var gammal, ful och fattig?

»Direktören är väl så god och tar dem?»

»Det vet jag inte. Finns det en skugga af tvifvel, så.»

»Då vore jag inte här.»

Hon räckte fram pengarne, och han tog dem halft tveksamt.

»Betänk sig ännu en gång, fröken.»

»Gör mig nu inte ledsen. Det finns ingen jag aktar så högt.»

»Tack, fröken! Tack! Just för att fröken är en sådan präktig människa värderar jag det ordet, men...» han räckte henne pengarna. »Sätt dem på banken den här gången.»

Hans ansikte fick ett ljust, befriadt uttryck.

»Nej, det gör jag inte — inte på några villkor,» svarade hon och sköt ifrån sig sedelbundten — »för... jag kan ju inte ha dem säkrare?»

Det sköt upp liksom ett tvifvel i hennes ögon, han såg det och kände blodet stiga sig åt hufvudet.

»Säkrare? Det tror jag knappast. Har fröken någon anledning? Var så god! här ä' pengarna.»

»Nej! Nej!» bad hon gråtfärdig.

»Nå — för att göra en tjänst. Är fröken nöjd med den vanliga räntan?»

»Nöjd? Hvar skulle jag väl kunna få någon högre?»

»Jag skulle önska kunna ge ännu mer — åt ett så älskvärdt fruntimmer.»

Hon sträckte i förtjusningen fram sin hand med den många gånger lagade svarta handsken, hvars gråhvita fingertoppar hon hela tiden försökt dölja.

»Tack! Direktören har alltid varit så snäll.»

»Nå, än reversen?»

»Det kan då inte behövas — men för formens skull. Vore det till någon annan så.»

»Affär är affär, är man än så goda vänner.»

Medan han skref, spelade hennes matta, rödkantade ögon öfver rummet, blommorna och honom själf.

»Hvilken lycka,» tänkte hon, »att stå honom nära, få visa sin tillgifvenhet och beundran.»

»Fruentimmer äro sig alltid lika. Gamla och unga — fula och vackra — alltid fala för smicker och granna fraser.» — Det var hans tankar, medan pennan löpte öfver papperet.

»Jag vet, att det är födelsedag,» sade hon blygt, »och hoppas direktören inte tar illa upp, om jag också önskar all Herrans välsignelse.»

»Tack! Det får man inte för mycket af. Jag skall just nu fara hem. Där kommer vagnen fram, ser jag. Det är lite brådt — Vi skulle ha en festlighet.»

»Adjö,» sade hon med en ödmjuk nigning.

Nu först såg han hur trött, rent af utsliten hon såg ut.

»Hör nu, fröken! Skulle ni inte vilja komma

ut till Aftonro i kväll? Det blir fyrverkeri, dans och traktering för folket uppe i parken.»

Hennes ansikte strålade upp, men förmörkades åter. Resan skulle gå till mer, än hon förtjänade på två hela arbetsdagar.

»Jag bjuder naturligtvis!» Han öppnade plånboken och tog fram en kupongbok med järnvägsbiljetter. »Det är tur och retur — var så god.»

Hon stirrade på biljetten.

»Första klass?»

»Ja — jag har nu inte annat,» smålog han godmodigt,» och tycker sannerligen det är frökens rätta plats. Den som arbetar så kan inte hedras nog.»

Hon hade inga ord, för hvad hon tänkte och kände, men han blef glad vid att se på henne.

»Det går ju an att stanna öfver en dag,» frågade hon.

»Fjorton om det skulle så vara.»

»Jag är släkt med trädgårdsmästarns, se, och får nog bo där ett par nätter.»

När hon gått, satt han kvar med sedelbunten i handen, det förbindliga leendet borta, ögonbrynen sammandragna — »För mig är det en droppe i hafvet,» hviskade han — »men för henne! Jag skall sätta dem i säkerhet i morgon dag.»

Han öppnade kassakistan, men låste den med det samma, lade pengarna i ett konvolut och stoppade dem i plånboken.

»Tillräckligt till Irma och kandidaten har jag, men också inte mer,» tänkte han. »Jag kan lika godt bära dem på mig. Bara att veta att jag har dem i fickan ger en känsla af trygghet. Och så! Om jag händelsevis öppnade plånboken? Det inger förtroende.»

Otaliga händer hade under dagens lopp varit i arbete ute vid Aftonro för att få allt färdigt till kvällen. Bord och bänkar voro framsatta, uppe i parken, strax bakom byggnaden, och smörgåsar breddes i oändlighet.

De förnämligare gästerna skulle också äta i det fria, under ett stort tält, och där inne pryddes bordet redan af blommor, skinande damast, guldstickade bordlöpare och kristaller.

Anna hade haft fullt upp att göra med att ordna blommor och lägga upp olika sorters frukter, kandidaten och Magnus med att hänga upp kulörta lyktor rundt om mellan träden.

Så fort mannen rest, återvände Irma till vinkällaren. De hade hvar sin nyckel, och hon släppte aldrig sin ifrån sig. Han däremot sände — till hennes grämelse — än Andreas, än Karlson, dit ner för att hämta upp olika varor.

Här lågo lagrade, i skilda hvalf och afdelningar, lång- och korthalsade, smala och tjocka buteljer med olika etiketter och kapslar. Ungt och gammalt, syrligt eller sött, eldigt eller mousserande vin, konjak, whisky och likörer tillräckligt för en lång räkka år.

»Ett dödt kapital — och värre än det,» tänkte Irma mer än en gång med missmod.

När hon skickat upp korg efter korg, samt afräknat och skrivit upp, hvad som tagits från lagret, gick hon till kök och serveringsrum för att kasta ett öga på litet af hvarje.

Då direktören kom — tidigare än någon väntat — såg hustrun vid första ögonkastet, att han hållit sitt löfte och var i festhumör. Det var, som hade solen trängt in i hvarje vrå af den stora byggnad-

den, så ljust, gladt och lätt att andas blef det för henne och de öfriga.

»Din sjuosofvare,» sade han och klappade Magnus på axeln, då denne kom med lyckönskan och ursäkt på samma gång.

Middag intogs i all hast och utan några högtidligheter — de skulle sparas till aftonen. Tiden var också knapp.

Vid ingången till vestibulen — som pendant till verandan — sträckte sig ett aflångt kabinet, hvars ytterväggar voro helt och hållet af glas. Målningar prydde taket, brokiga sidentyger, taflor och konst saker väggarna. Soffan täcktes af ett konstbroderi, medan där framför bredde sig en lejonhamn med hufvud, gnistrande ögon och väldiga ramar. Snidade bänkar, inlagda bord, brokiga kuddar, Sevrèsurnor i mjukt skiftande färger, böcker och planschverk, förenade sig i att göra det lilla rummet till ett förtjusande helt.

Här inne tyckte direktören om att dricka kaffe med *avec* och röka sin cigarr efter middagen.

Klädd i en mjuk sidenfodrad fantasirock, lutad mot kuddarna, med benen utsträckta, njöt husets herre af tillvaron — slumrade halft till och vaknade för att draga ett bloss, eller ta sig en mun kaffe och smutta af likörglasen.

Uppför vägen, som ledde från inkörsportarna, kom en gammal kvinna med en nattsäck i handen — ögonen häpna och spanande.

»Hvad önskar fruntimret?» frågade Karlson, som kom rusande med en korg portvin.

»Det är väl säkert, att direktör Stjernskog bor här?»

»Säkert? Ja naturligtvis!»

»Visa mig då vägen till hans rum.»

»Så lätt går det inte. Kom igen i morgon eftermiddag mellan fyra och fem.»

Han betraktade henne undrande. Håret silfverhvitt, ögonen mörka och klara, dragen grofva men regelbundna, figuren fyllig och stark. Dräkten? Där stannade han i sina betraktelser.

»Från landet och inte herrskap,» blef slutdomen.

Ett par vaktmästare, som kommo bärande med en stor öfvertäckt korg, väckte hennes uppmärksamhet.

»Ska' här bli främmande?»

»Öfver hundra personer. Landshöfdingens, baron Hjelm, öfversten, kammarjunkaren och...»

Hennes ansikte mulnade.

»Laga då att jag får träffa honom, innan de där storgubbarna komma. Säg, att fru Svenson är här. Karin Svenson.»

»Svenson?» Det låg något oefterhärmligt ringaktande i tonen. »Kanske finns det ett visitkort?»

»Visitkort?» skrattade hon. »Nej, sådana har jag aldrig haft.»

»Det är säkrast att komma igen en annan gång. Nu har jag inte heller tid.»

»Nå så lika godt. Sköt han sitt — jag sköter nog mig. Har jag kommit hit en gång, så går jag inte för så lite.»

Hennes blick var inte mindre ringaktande än hans tonfall nyss.

Direktören spratt upp ur sin halfslummer vid ljudet af röster, sprang upp ur soffan och kastade en förstulen blick i roccospegeln öfver cheminéen. Att det var någon, som sökte honom, hade han klart för sig — men hvem?

»En sådan stackare jag blifvit,» tänkte han, där han stod skälfvande af oro.

Den besökande stannade i dörren till vestibulen och såg sig om, liksom för att taga mått af alltsammans — så fick hon se honom.

Deras ögon möttes.

»Anton lille!»

Han stod häpen, liksom fastvuxen.

»Mamma? Nu, utan att underrätta!»

»Skulle det behöfts? Finns här inte rum för mig, kanske?»

»Kära mor, visst finns det det,» sade han och tog hennes nattsäck.

Det flammade till i hennes ögon.

»Är jag inte välkommen, så går jag genast.»

»Naturligtvis är mamma välkommen, men det var en sådan öfverraskning. Hur skulle jag kunna tänka mig, att du kunde göra en så lång resa. Hur har mamma kommit?»

»Som andra resande — på järnvägar, ångbåt och...»

»Nere från stationen då?»

»På mina ben! Det är ju bara en fjärdingsväg.»

»Tänk, att vara så rask vid nära sjuttio,» sade han afundsamt.

»När man är frisk och inte har något som bekymrar sig.»

Det blef så underligt varmt inom honom vid att se henne stå där så kraftfull och obruten, och när han slöt henne i sina armar, hade han en ögonblicklig känsla af trygghet.

»Du bor ju i ett slott,» sade hon och såg sig omkring.

»Åh, säg inte det.»

»Kungen kan inte ha det bättre. Hade jag vetat, hur här såg ut, hade jag aldrig kommit. Du skref ju så vackert om att du köpt ett litet ställe, där

du ämnade lefva i stillhet på gamla dagar. Är det här det?»

»Nå, ålderdomen har väl inte kommit ännu. Ser jag så ut?»

»Jag har knappast sett på dig ännu,» sade hon och lät ögonen smeksamt öfverfara sonens välbildade gestalt. Han var mycket förändrad, sedan hon såg honom sist. Figuren magrare och på samma gång elegantare, hållningen världsmannens, håret gråsprängdt och tunt öfver hjässan. Det ansträngda draget kring ögonen, som föll bort då han blef liflig, syntes ej för ögonblicket. »Det är som en dröm att du gått i lappade byxor och trasiga skodon,» skrattade hon, medan han ängsligt spejade genom dörren, om någon lyssnare kunde vara i närheten.

»Du måtte ha trott, att jag var en riktig stackare,» återtog hon. »Det var inte annat i dina bref än att du inte hade tid till resor och att jag inte orkade. Visst orkar jag! Ville du inte ha mig hit?»

»Naturligtvis ville jag det,» svarade han förströdt och tryckte på den elektriska ringledningen.

»Kommer jag olägligt?»

»Visst inte, men... Det är bara för mammas egen skull. Här ska bli främmande och jag trodde... Det är femtio år i dag, sedan jag kom till världen...»

»Och det talar du om för mig. Nog minns jag den dagen. Då önskade jag mig döden mer än en gång — så svårt var det — men hvem tänker på det sedan.»

»Hvad befaller direktören?» frågade Andreas, som visade sig på tröskeln.

»Det är väl säkert att vagnarna, som ska' hämta vid stationen, komma tids nog?»

»Herr direktören kan vara alldeles lugn.»

»Tag den här nattsäcken och sätt den... uppe i blå gästrummet.»

»Var det det blå?» frågade trotjänaren med en förstulen blick på gästens enkla dräkt och väsen.

»Gör som jag säger. Fru Svenson stannar här.»

»Skulle herrn vilja taga detta också?» bad hon och lämnade ifrån sig hatt och kapp. »Det är så varmt. Jag är inte van vid sådana här plagg.»

»Hvem kan det vara?» tänkte den gamle, när han vände sig om för att gå.

»Andreas, du,» ropade direktören efter honom. »Har inte aftontidningen kommit ännu? Jag väntar på den.»

»Den kommer om en kvart — som alltid,» svarade gubben med en blick på det förgyllda, gammaldags slaguret.

»Bär ögonblickligen hit den.»

»Skall ske, herr direktör.»

»Jaså, fru Svenson stannar här,» sade Karin, när Andreas var utom hörhåll. »Gör dig inte för säker på det. Kunde du inte sagt min mor stannar här.»

»Det kunde jag väl, men det var ingen tid till förklaringar.»

»Nu går den där gamle mannen och undrar, hvad fru Svenson är för en, och tycker att det blå gästrummet är för fint. Det förargar mig. Det ser ut som om han grånat i tjänsten och fått viktigare förtroenden än så.»

»Det kan väl hända.»

»Hade det varit den där andra slyngeln, som är lik Stenman, skulle jag inte frågat efter det.»

»Var nu inte ledsen, mor, och döm inte efter i

afton. Vi ä' alla lite konfysa och nu hinner jag sannerligen inte prata med dig längre.»

»Hvar ä' barna!»

»Jag vet inte. Vi ska se efter.»

De gingo genom vestibulen uppför den mattbelagda trappan, som på båda sidor pryddes af blad- och slingerväxter, till förhallen i öfvervåningen, där gästrum och festvåning lågo.

Hon blef ängslig till mods. Baronens bostad på Byfors hade varit hennes gradmätare i afseende på lyx och här var långt öfverdådigare.

»Är det dina förfäder?» sade hon och stannade i galleriet, där långa rader af herrar och damer i gammaldags dräkter blickade fram ur förgyllda ramar.

»Det kan ju vara min hustrus,» svarade han, rodnande inför ironien i hennes ord och tonfall.

»Jag trodde, det var Stjernskogar allesammans.»

Lätta steg hördes i trappan och båda vände sig om.

»Far!»

»Är detta Anna?»

Den gamlas ansikte strålade.

»Ja.» Han tvekade ett ögonblick. »Din farmor, barn.»

»Åh, är det farmor!»

De gräto båda i hvarandras armar, utan att veta hvarför. Den gamla kanske öfver minnet af svunna sorger, den unga inför aningen om stundande smärta.

»Tack, barn! tack! Det var ett ärligt välkommen.»

»Vi fira dubbelhögtid i afton,» inföll direktören, »min födelsedag och hennes förlofning.»

»Redan!»

Karin såg ömt forskande in i Annas allvarliga ansikte.

»Du har honom då kär?» frågade hon.

»Det är en präktig karl, tillhörande en af landets främsta familjer,» svarade fadern i dotterns ställe.

»Du har honom då kär,» upprepade Karin.

Anna slog upp ögonen, i hvilka tårarna hängde och såg på fadern.

»Det är ett gammalt tycke,» sade han.

»Är det en präktig karl, så? Förnäm och rik är han väl också?»

»Det är ju intet fel,» inföll direktören raskt.

»Nej, men att jag inte passar här, förstår jag mer än väl.»

»Säg inte så! Det är något så sant öfver dig, farmor.»

»Vi få mycket och fint folk hit i afton och ... mamma har väl något annat att ha på sig?»

»Ja bevars — där hemma! Den här dräkten är min bästa. Kappan och hatten skaffade jag mig för din skull, Anton...»

»Dräkten betyder ju ingenting, men...»

»Och det ska' du säga. Jo, gör den så och namnet med — det börjar jag begripa. — Och du skall inte tro, att jag vill schikanera dig. Jag kom hit för att träffa dig och barna. Dina förnäma bekantskaper struntar jag i. Ingen behöfver veta att jag finns och i morgon reser jag hem till mitt igen. Nu ser jag, att du har det bra på alla sätt och det var bara det jag ville veta.»

»Så lätt kommer farmor inte härifrån.»

»Tack du, men här skulle jag inte trifvas. Magnus vill jag se, innan jag far, och din fästman också

— om det går för sig — han behöfver ju inte veta, hvem jag är.»

»Tala inte så! Farmor får inte tro hvarken honom eller någon af oss vara så småsinnade. Pappa har ju så ofta sagt, att han har sin mor att tacka för allt.»

»Har du sagt det, mitt välsignade barn, hvad bryr jag mig då om allt annat. Hvar finns det där blå rummet? Det kan gärna få bli en arrest.»

»Följ med du, liten, och hjälp farmor till rätta.»

»Blir huset fullt af nattgäster, kanske?»

Hon ruskade ogillande på hufvudet.

»Det är som förgjordt», mumlade han efter henne.

»En präktig gumma i alla fall.»

* * *

Var det något i världen för hvilket direktören ville ha godt om tid, så var det toaletten. Det var honom ett nöje att välja och rata bland de olika dräkterna och skodonen i den stora garderoben innanför sängkammaren, hvilken doldes af ett draperi, eller att framför spegeln profva det ena klädesplagget efter det andra.

Schatullet på toalettbordet dolde ej heller så få hemligheter i form af penslar, tinkturer, puder, hår och skäggpomador, med mera, hvilkas begagnande fordrade smak och urskillning och alltid ägde rum för stängda dörrar.

Gästerna kunde väntas först klockan sju, men redan en timme förut var han så godt som färdig. Håret lagdt i den klädsamma bucklan öfver pannan, blixtrande juvelknappar i skjortbröset, den hvita halsduken oklanderlig.

Det var för tidigt att taga på fracken. Han svepte in sig i en nattrock af mjukt indiskt siden och gick ut i skrifrummet. Där låg tidningen, som han så otåligt väntat, men glömt för sin egen spegelbild. Han ryckte den till sig, letade, fann hvad han sökte och läste med halfhög röst.

»En af samhällets mest framstående män, direktör Anton Stjernskog firar i dag sin femtioårsdag. Den aktning, det förtroende och de sympatier, han gjort sig förtjänt af, ha tagit sig uttryck i en lika allmän som hjärtlig hyllning.»

Hans ansikte fick färg och ögonen glans. »Det gör godt det där! Betyder det samma som ny kredit och en laddning puder i ögonen på Ström och andra brackor», tänkte han och läste vidare. »Redan innehafvare af flere in- och utländska ordnar, har det försports att den samhällsnyttige mannen som ytterligare bevis på sin konungs bevågenhet, kommer att hugnas med stora guldmedaljen för medborgerlig förtjänst och våga vi påstå, att den knapast prydt ett värdigare bröst.»

Tidningen sjönk ned i hans knä, som hade den varit honom för tung.

»Allt beror på, om jag kan hålla mig uppe ännu en tid och komma öfver den här krisen», stönade han med ångestsvetten i pannan.

Han tog upp tidningen och läste vidare.

»Det vinnande väsendet, förenadt med en gifmildhet och frikostighet, som äro omöjliga annat än för den, som har rika källor att ösa ur.»

»Rika källor att ösa ur», upprepade han, medveten om hur svårt det på sista tiden varit att klara de rent af nödvändiga, dagliga utgifterna.

Han stod vid afgrundens rand och förstod att mer än en anade det, samt hade endast sin egen

förmåga att lita på. Den hade hjälpt honom många gånger förut, men... Det gällde endast att vinna tid och bevara skenet. Ögonen föllo på det massiva skrifbordet med de många lådorna, i hvilka han förvarade en del böcker och papper... »om?»

En knackning på dörren afbröt hans tankegång.

»Det är Magnus. Får jag komma in.»

»Ja visst.»

Stämman var ungdomsfrisk och glad.

Sonen var mörklagd som modern och starkt byggd som fadern. Såg bra ut och hade något friskt och käckt öfver sig. Det var ingen brist på hvarken själs- eller kroppskrafter, felet var endast att de aldrig anlidades. Det öfverdådiga lefnadsmodet, som skulle reglerats af arbetet, sökte sig utlopp i upptåg, galenskaper och orgier, hvaraf märken syntes i de glåmiga ögonen och ihåliga kinderna.

»Jag har fått en idé, pappa» sade han, medan han gick omkring i rummet, fingrande på än ett, än ett annat.

»Till hvems fromma?»

»Min egen naturligtvis. Det är din födelsedag!»

»Nå, än sedan?»

»Skulle du inte vilja ge mig en present?»

»Man brukar få och inte ge den dagen.»

Magnus tog tidningen från bordet och läste högt och patetiskt. »Inte nog med att fattighjonen bespisats, följande välgörenhetsinrättningar ha äfven blifvit ihågkomna. Asylen för pauvres honteux med 500 och hemmet för vanartiga barn med 300 kronor.»

»Ar det inte att ge det?»

»Jo visserligen.»

»Att komma i tidningen, det tycker jag skulle vara bussigt.»

»Det beror på...?»

»Ja, inte vill jag skylta där som en skälm.»

»Du kommer ifrån ditt ämne», sade fadern skarpt.

»Jag tycker att när pappa gifvit så mycket till människor, som du inte bryr dig mer om än...»

»Det är förpliktelser till samhället, som äro tunga nog — det må Gud veta.»

»Richesse oblige, ja. Så är det med mig också. Det är dyrt att vara din son, pappa.»

»Dyrare att vara din far, tänker jag. Det kommer den ena räkningen efter den andra och dina fickpengar räcka inte till.»

»Det hjälps genom att ge mig mer.»

»Det tror jag inte. Har man litet, så nöjer man sig med det — får man mera så... Akta dig för skulder, det kan bli en lavin, som växer dig öfver hufvudet.»

»Inga moralkakor, pappa. Låt det vara mammas sak. Gif mig en hundralapp!»

»Det är inte godt om sådana, du, och jag har just tänkt säga ifrån, att vi måste lefva sparsammare.»
Sonen skrattade öfvergifvet.

»Festligheterna i dag äro väl början? Vi va' några glada själar som drack din skål redan i går afton. Det är pappas fel att jag kommit på balans.»

»Balans?»

Fadern ryckte till och bleknade.

»Se så, knussla inte på en sådan dag.»

Plånboken låg redo att stoppas i fracken och Magnus räckte fram den. Ett nej från faderns läppar var nästan otänkbart, i hans ögon lästes redan ett halft medgifvande, då dörren till det angränsande biblioteket öppnades af Irma, som ännu var i hvardagsdräkt och såg trött och utsläpad ut.

Magnus vände sig om med en outtalad svordom på läpparna.

»Är du inte klädd än?» frågade direktören missnöjd.

»Det hinner jag väl alltid med. Det är viktigare att inte allt för mycket stjäls bort. Parken är full af folk. Jag kom öfver två pojkar, som smögo sig bort med en butelj konjak.»

»Jag skulle unnat dem glädjen att få behålla den,» utbrast Magnus.

»Jag också,» instämde fadern.

»Uppmuntra tjufveri och dryckenskap! Karlson, unge karln, håller på att bli en supare bara för att det inte fins någon riktig kontroll öfver spirituosan.»

»Kontroll,» skrattade direktören. »Det är bara ett ord.»

»Jag kommer för att få de där pengarna jag talade om, Anton.»

»Du fick ju tre hundra i förgår. Det är som kasta i en brunn.»

»Det tycker jag också.»

»Femtio räcker väl?»

»Mindre än hundra är aldrig värdt att tala om. Du har snart lika ondt om mynt som pappa hade, fruktar jag.»

Hennes ord träffade en sårbar punkt.

»Hundra sa du — bara jag har så mycket på mig.»

»Det fins ju en hel massa pengar,» inföll Magnus, som lutade sig öfver fadern och tittade i plånboken.

»I det här kovoludet, ja! Tusen kronor — men de äro inte mina. Jag har fått dem till insättning. Se där, Irma.»

»Än jag då.»

»En annan gång. Jag har inte.»

»Pappa kan väl ta af de där så länge, och ersätta i morgon.»

»Hur kan du föreslå något sådant,» sade modern förebrående.

»Hvad skulle det betyda.»

»Det gör jag inte. I sådana fall är jag ytterst noga,» svarade direktören med värdighet. »Kom till mig i morgon förmiddag på kontoret, få vi se.»

»Tack, hederspascha,» jublade sonen och rusade ut i vestibulen, där han mötte Karlson, som afprovvat portvinet och fått färg i kinderna.

»Ett par buteljer champagne upp på mitt rum du. — Pomery sec och — en flaska konjak också — af pappas bästa.»

»Det törs jag inte.»

»Gör som jag säger!»

En tvåkrona gled ned i betjäntens hand och ingaf mod.

»Om ett ögonblick,» sade han bugande.

»Att du är så noga med andras medel är min tröst, då ängslan faller på,» återtog Irma, då sonen gått.

»Alla andra tro på mig, men inte du,» svarade mannen hårdt.

»Jo! Jo! Visst tror jag! Hur skulle jag annars kunna lefva,» utbrast hon med det lössläppta, hemliga tviflets lidelsefullhet — »men du bör besinna, hvad jag genomgått i min ungdom. Jag kan aldrig glömma, hur det gick far. Du är lika nervös och...»

»Inga jämförelser, om jag får be.»

Han kastade en blick på hennes ovärdade dräkt, som kom henne att se ännu äldre ut än vanligt.

»Gå nu och kläd dig,» bad han med något smeksam i rösten. »Sammetsklädningen och juvelgarnityret — det du fick som fästmö.

»Det var då,» sade hon tonlöst.

»Och så vill jag be dig att vara särskildt uppmärksam mot doktor Ström och rådman Ask. Ingen kan vara älskvärdare än du — när du bara vill.»

»Det är nog den du finner älskvärdare. Hon är i parken — bland allt folket.»

Stämman skalf, ögonen brunno hotfulla och han vände sig bort för att slippa möta dem.

»Hon? Hvilken hon? Hvad menar du? Jag är trött på dina insinuationer.»

»Jag skulle kunna bära och förlåta allt, tror jag... om...»

»Hvarför skulle du få något att förlåta,» afbröt han häftigt. »Din svartsjuka kommer dig att se spöken på ljusa dagen... Vet du att min mor är här,» frågade han afledande.

»Ja — men jag har inte haft tid hälsa på henne. Det var ju roligt emellertid!»

Det låg något pröfvande, tviflande i stämman.

»Ja, ja — naturligtvis. Bara hon inte kommit just i dag. Skynda dig nu, och kom ihåg det där med doktorn och rådmannen.»

»Fins det något i världen du ber mig om, som jag inte gör?»

* *

 *

Fracken var på och direktören betänkt att göra ett slag i parken för att se till anordningarna, då Andreas anmälde att kandidat Laurén bad att få säga farväl.

Minnet af hur förstörd den unge mannen stått framför honom på morgonen trädde fram, då han

steg inom dörren, och med det samma en känsla af obehag.

»Tänker herrn verkligen resa?» frågade han.

»Ja.»

»Från alla festligheterna?»

»Det kan tyckas ofattligt,» kom svaret ej så litet ironiskt.

»Jag trodde, att herrn rönt så mycken vänlighet här i huset, att...»

»Det är jag tacksam för; men jag har också skyldigheter mot mig själf och måste framför allt sköta mina egna studier. Det går inte här. Jag skulle vilja säga ett par ord angående Magnus, innan jag far. Skicka honom bort och låt honom slita ondt.»

»Medan jag lefver bon — det går inte.»

Karlson kom in med tvenne bref på en silfverbricka och drog sig genast tillbaka.

»Ursäkta,» bad direktören och bröt dem, ett efter ett, medan kandidaten tog tidningen och ögnade i den.

Prasslandet af papper var det enda, som bröt tystnaden.

Det tog tid, innan direktören läst igenom de få rader brefven innehöllo, och då han gjort det, hade hans ansikte ett skräckslaget, härjadt utseende.

»Återbud från landshöfdingens, doktor Ströms och rådman Ask — och utan uppgifven anledning,» flämtade han, där han gick fram och åter på golfvet, fullt medveten om hvad dessa återbud betydde.

»Herr direktören har ju läst tidningen,» frågade kandidaten upprörd.

»Ja — det vill säga — en del!»

»Jag förstår.» Det kom en sarkastisk glimt i

de kloka ögonen. »Det här är något annat. Konsul Virak...»

»Han är ju både död och begravnen.»

»Ja — grafkullen är knappast igenskottad, kran-sarna ligga gröna och alla de vackra inskriptio-nerna läsbara. På ett af banden står —»tack för god vakt» — och nu står här i tidningen, att han förskingrat 200,000 kronor — kanske mer — just för samma bolag, som lagt dit den där kranen.»

»Hvad säger herrn? Låt mig se!»

Direktören ryckte till sig tidningen, försökte läsa, men kunde ej och sjönk ned på närmaste stol, skälfvande och bruten.

»En sådan älskvärd, hyggelig människa,» sade kandidaten försonande.

»Vacker hygglighet,» brusade direktören upp. »Tänk på alla som förlorat genom honom — den... den skurken.»

»Ar det inte att döma väl hårdt.»

»Kandidaten vill väl inte ta honom i försvar?»

»Det är inte meningen, men det kan ju finnas förmildrande omständigheter. Jag kan tänka mig...»

»Det kan inte jag.»

»Jag tänker att med litet hufvud och inbillnings-förmåga kan hvilken hederlig karl som helst före-ställa sig, hur sådana oegentligheter uppstå.»

»Oegentligheter? Säg stöld!»

»Visserligen — men... Det är ett styggt ord, herr direktör. Jag är säker, att konsul Virak aldrig hade en tanke på att stjäla, fastän...»

»Kandidaten skulle passa till advokat.»

»Kanske.»

»För en bättre sak då, hoppas jag!»

»Försnillningarna ha pågått i många år och det är ett rent under att de kunnat döljas.»

»Jag kände honom helt obetydligt, han har aldrig varit af mitt folk,» svarade direktören på en gång glömsk af, hur han en gång fikade efter att komma den aflidne nära, och sökte hans sällskap. »Men han hade ett briljant hufvud, den mannen... Jag förmodar han behöft anlita det.»

»Att tänka sig i hvilken ångest han lefvat!»

Direktören hade en ängslande känsla af att kandidaten misstänkte honom och att han måste försvara sig.

»Ångest? Kanske? Troligen!»

»Det var inte mer än rätt åt honom,» återtog han häftigt. »Jag kan inte fatta en sådan slapp moral. Ju mera förtroende, dess större förpliktelser och ansvar. Hvarje sådan där sorglig upptäckt återverkar också på det hela, väcker misstankar och minskar förtroendet. Jag kan inte förlåta honom.»

»Hvad är det också för en kontroll här i landet?»

»Ja, det må kandidaten gärna fråga. Den ärlige fruktar inte kontrollen — utan tvärtom. Därför kan jag säga rent ut, att här är mycket som brister.

Det får alltför ofta vara nog att slutsiffrorna stämma, eller också låta revisorerna sig påverkas af den personliga bekantskapen, ett älskvärdt väsen, eller fruktan att företaga något, som kan tydas som misstroende. Är det något, som behöfver skylas öfver, händer det också att revideringsarbetet afbrytes genom en splendid frukost eller middag. Efter en festmåltid dansa siffrorna för ögonen — det vet hvar och... Jag skall min själ påpeka ett och annat — det har jag länge tänkt.»

En järnvägshvissla skar rymden.

»Åh, extratåget. Nu ha vi dem snart här.»

»Farväl, herr direktör!»

»Stanna hos oss — Det skulle vara mig en glädje,» bad direktören, då han lämnade det bestämda arfvodet för sommararbetet.

»Jag kan inte.»

»Jag fick nu aldrig veta hvad det var för led-
samt som händt er.»

»Det är ingenting att tala om. Tack för den
här tiden.»

»Tack själf och glöm inte att helsa på oss, om
herrn kommer till de här trakterna.»

* *
* *

Från altanen utanför stora salongen i öfvervå-
ningen, där gästerna skulle tagas emot, var en vid-
sträckt överblick af det omgifvande landskapet,
hvilket eljes doldes af parkens lummiga trädkronor.

Här hade Anna sin älsklingsplats och här an-
träffades hon oftast, antingen framför staffliet eller
med en bok i handen. Hennes intressen voro många.
Hon var aldrig sysslolös och fann lifvet så rikt
och skönt, att tiden ej räckte till för hvad hon
ville lära, uträtta och upplefva. Om aftonen lade
hon sig med en känsla af att det var synd att sofva
bort så mycken tid och om morgonen vaknade hon
glad öfver att det var en ny dag, hon gick till
mötes.

På baler och stora fester tog hon sig minst
ut. Där blef hon tyst — visste aldrig rätt hvad
hon skulle säga.

Aftonro var hennes paradiset och där var hon
mera hemmastadd än någon annan — hade små-
ningom liksom tagit det i besittning. Gjort upp-

täcktsfärder till de ensligaste gångstigar och snår, bestigit bergshöjderna rundtom, företagit roddturer till insjöns aflägsnaste punkter, gjort sig hemmastadd i köksträdgård och växthus, samt blifvit vän med folket i torparstugorna.

Så vidt det var möjligt försummade hon ej att se solnedgången från altanen och när hon klädt sig till födelsedagsfesten, gick hon dit ut.

Skogshöjderna skiftade i violett och purpur. Solen stod eldröd bakom ett disigt töcken.

Hon lutade sig öfver balustraden, mot hvilken hennes helhvita sidendräkt bröt sig, och försjönk i tankar.

Kandidaten fann henne därute, som han hoppats.

»Fröken Anna!»

Hon vände sig häftigt. Ögonen fuktiga och blanka.

»Jag har varit hos er far och sagt farväl.»

»Farväl?»

»Har han inte berättat? Jag hade hoppats det. Jag reser med kurirtåget.»

»Reser? Nu?»

»Först till staden och sedan till mitt hem.»

Hon stirrade på honom med en känsla af att hjärtat upphörde slå.

De hade varit tillsammans hela sommaren — som man är det på landet — utan etikett och tvång. Gjort långa fotvandringar, åk- och roddturer. Samtalat om allt mellan himmel och jord och hon hade aldrig tänkt på när eller hur det skulle taga slut.

»Ni hade ju glädt er åt den här festen,» stammade hon.

»Jag visste inte, att det var en dubbelhögtid.»

Solljuset spelade gnistrande mot fönsterrutorna. Hon skuggade ögonen med handen.

»Är det därför?» frågade hon så sakta, att det ljöd som en hviskning.

Han hade föresatt sig att inte röja sin hemlighet — inte öka hennes framtidsbörda — men när hon stod framför honom i sin ungdomliga fägring och älsklighet, mindes han intet annat än att han skulle förlora henne. Aldrig mera få se hennes ljufva ansikte.

»Ja,» bröt han ut, »jag är inte nog stark, god och modig att kunna vara med i kväll och se...»

Han slog händerna för ögonen liksom för att utestänga en hemsk syn.

Hon vände sig ifrån honom, medan tankar och känslor, som slumrat inom henne, på en gång vaknade med så pinsam, ängslande styrka, att det blef till en fysisk plåga.

»Ni skulle talat förr — eller tegat,» sade hon hårdt.

»Hvad är väl jag för att jag skulle vågat tala? Kunde jag äta er fars bröd och stjäla hans dyraste skatt? Jag borde rest för länge sedan — samma dag jag kom — ty redan då...»

»Ni har varit feg,» inföll hon. »Hvarför har ni varit det? Hvarför? Nu är det för sent. Jag har inte rättighet att höra på.»

»Ännu kan det vara tid,» bad han.

»Jag har gifvit mitt löfte. Farväl!»

Hennes ansikte lyste som förklaradt.

»Tack!» hviskade hon och såg upp i hans varma, sorgfyllda ögon.

När han var borta, sjönk hon ned öfver balustraden och knäppte samman de iskalla, skälvande händerna — lycklig och olycklig som aldrig förr.

Om några ögonblick skulle gästerna komma. Hon sprang utför trappan direkt in till fadern, som

kastat en sista blick i spegeln och stod färdig att begifva sig till öfvervåningen.

»Far!»

Han förskräcktes öfver hemes upprörda utseende.

»Låt mig få stanna hos dig för alltid,» bad hon och smög sig intill honom.

»Lilla toka! Var det ingenting annat?»

»Kan det inte ändras?»

»Ändras? Hvilket? Det är ju afgjordt.»

»Far!»

Det lät som ett klagoskri och skar honom i hjärtat.

»Du vet bäst, om jag varit en god far eller om jag nekat dig något — och äfven nu. Hade du bara sagt ifrån i tid.»

»Så länge jag inte bär hans ring...»

»Det är omöjligt — Ville jag än så gärna. Du vet inte, hvad du begär, eller hvad följden skulle bli.»

Hon blef rädd för det ångestfulla uttrycket i hans ansikte.

»Jag är inte af börd som din fästman,» återtog han lugnare, »men jag har också min stolthet och mina principer. Ett löfte är ett löfte och jag sätter inte min heder lägre än han sin adelsmannära.»

»Det gör du rätt i, far,» sade hon stolt, »och för min skull skall du inte behöfva förödmjuka dig.»

»När det gäller din lycka, kan jag betala också det priset.»

»Därför att jag vet det, begär jag det inte.»

»Men om du anser dig tvingad?»

»Förebrå dig ingenting. Jag är din dotter och vill också stå vid mitt ord.»

Hon vände sig mot dörren, rädd att han skulle se, hur det kämpade och ryckte i hennes anletsdrag.

»Vänta,» bad han och räckte fram ett rödt saffiansetui. »Min flicka skall ha detta i dag som ett minne af sin fars kärlek.»

»Juveler!»

Stenarna gnistrade emot henne med en hård, kall, ängslande glans, men hon hade inte hjärta att såra honom.

»Det är för mycket. Hur skall jag kunna tacka,» sade hon osäkert.

»Genom att se glad ut.»

»Genom att vara det», svarade hon, sväljde gråten och log emot honom.

Hundarna nere vid grindstugan började skälla. Ett säkert tecken till att vagnarna närmade sig. Det ringde på telefonen.

»Gå upp du, far, och låt mig ta besked.»

»Nej», svarade han och sköt undan henne. »Skynda dig i stället och se efter, att mamma är färdig. Nå, har du inte gått,» ljöd det otåligt.

Hon gick med en ängslig blick på hans upphettade ansikte.

»Hallå!»

Hans händer skälfde och det surrade för öronen som ett brusande virrvar, i hvilket orden drunknade.

Så fick han klart för sig att det var ordföranden i... stads jernvägsaktiebolag, där han själf var verkställande direktör, som talade, och så kommo orden ett för ett.

»Revisionen nyss gjord. Bäst komma in till staden genast. Oro i lägret.»

Han grep om stolskarmen för att hålla sig uppe, medan ett spasmodiskt leende gled öfver ansiktet, som trodde han sig stå inför mångas ögon. Så drog han tungt efter andan under försök att behärska stämman och talade forceradt, muntert.

»Min dotter förlofvar sig i afton med kammarjunkar Borgheimer — du känner ju honom? Godt parti! Den nya slakten kommer hit för första gången. Det måtte väl kunna uppskjutas tills i morgon. Tack! Ja! Jaså, det skall inte mankeras.»

Han gjorde en oerhörd ansträngning och skratade till.» Jaså det är oro i lägret — men jag är alldeles lugn. Säg vederbörande det. Kommer du på middag till Major Wulf i morgon, ska vi ha oss en glad dag. Inte bjuden? Jaså! Jag beklagar att din hustrus illamående hindrade dig att komma hit i afton. Jag har inte mer än en dotter att gifta bort och är känd för en viss förmåga att arrangera.»

Det var slut med hans själfbehärskning.

»Gästerna äro här. Adjö tills i morgon,» utstötte han, ringde af och sjönk ned på stolen.

Oegentligheten! Upptäckt! Ruin! Vanära! Det ena skulle dra det andra med sig. Banken — tänk om? Där stod han sig sämst,

Han öppnade ett skåp, tog en konjaksbutelj, tömde hvad som fans kvar i ett glas och drack ur det.

»Jag vill inte gå under — spela spelet till slut, med alla medel — det är min lösen,» sade han med uppflammande energi.

Vagnshjul knastrade mot sanden. Gästerna kommo. Gick han genom vestibulen, kunde han möta dem. Tog han vägen genom biblioteket uppför spiraltrappan, skulle han hinna långt före dem till salongen.

När han kom in i det stora rummet, där böckerna voro radade i dyrbara skåp, studsade han vid att se modern framme vid ett af fönstren.

»Du är väl inte ond för att jag gick hit in,» bad hon ödmjukt, som ett felande barn. »Andreas sa, att jag tordes. Jag ville se gästerna komma.»

Nu fick hon syn på hans gråbleka, förstörda ansikte.

»Hur är det, gossen min, mår du illa?»

»Nej,» kom det otåligt.

Det arbetade i hans ansikte.

»Mor! käre mor,» sade han och lutade sig emot henne.

»Det är alldeles som när du var liten,» svarade hon och smekte hans hår.

»Gud gifve jag ännu vore det.»

»Det var min lyckligaste tid.»

»Min också! Ah, mor,» han slog sina armar omkring henne. »Du är som en bropelare midt i forsen.»

»Hvad är det? Du gör mig ängslig.»

»Ingenting.»

Du är ju krithvit i ansiktet och ser alldeles förstörd ut.

»Gör jag?»

Han rusade upp, skyndade till spegeln i fonden af rummet, ordnade håret och sökte ge ansiktet det vanliga stereotypa uttrycket.

Han vände henne ryggen, men spegeln, som återgaf hans bild, visade också de gnistrande ordens-tecknen.

»Det är grant det där, men att hjärtat där- under är redbart och godt, det är mer,» sade hon och lämnade rummet.

Han stod och stirrade efter henne. Så skyndade han uppför spiraltrappan med lätta, ungdomliga steg och leende läppar.

* * *

Skymningen hade öfvergått i mörker och detta jagats undan till parkens djupaste snår och lönlige gångar af flammande marschaller, kulörta lyktor och bengaliska eldar. Löfverket skiftade i purpur, guld, violett, smaragdgrönt och blått, allt efter som de olika ljusströmmarna föllo däröfver. Hvad som låg mörkt den ena minuten, strålade den andra i den grannaste belysning. Hvert enda blad, hvarje gren, hvart människoansikte, framträdande skarpt och tydligt, liksom mejsladt.

Röken från marschallerna låg som ett fantastiskt töcken mellan trädstammar och buskgrupper, lystes upp, blef till ett gyllene flor och spred en frän lukt af tjära och myrstack. Öfver det hela hängde månen som en stor elektrisk bågglampa. När lätta, ulliga skyar drogo däröfver, såg det ut som om han seglat på firmamentet.

Skratt, prat, tramp af många fötter, orkestermusik, smållande af champagnekorkar, skåltal, hurrarop bildade ett förvirradt sorl i den svala, tysta natten.

Oerhörda kvantiteter öl och smörgåsar inmundigades kring de enkla borden uppe i parken och stora mängder champagne och läckerheter nere i tältet. På båda ställena var stämningen i stigande.

Det bästa återstod: fyrverkeriet, som skulle afbrännas efter supéen.

Det hade hållits många tal. Först för direktören,

som svarat mera glänsande värtaligt än någonsin; men öfvermannats af rörelse och hållit på att komma af sig, när han höjde glaset för de nyförlofvade.

När festmåltiden var öfver och han fört sin dam — öfverstinnan, som ej var så litet döf — till en bekväm stol, hvarifrån hon kunde åse fyrverkeriet, drog han en suck af lättnad. Det värsta var öfver. Det hela snart slut. Redan klockan tolf skulle extratåget afgå — det gafs ingen prutmån.

Han hade varit artigare värd än någonsin. Slagit öfver litet, fruktade han. Känt sig som en dubbelmänniska, där han gick omkring med ett skämtsammt ord, ett leende för alla och innerst bar på en börda af tankar och ängslande fruktan, han måste stänga inne — inte släppa lös ett ögonblick — skulle han inte skrika högt af ångest.

Irma följde honom med ögonen, han kände det. Mer än en gång mötte han också dotterns oroligt spörjande blickar. »Kan jag då inte förstå mig tillräckligt? Inte vara skådespelare nog inför älskande ögon,» frågade han sig.

Anna hade tagit emot de sedvanliga lyckönskningarna med sin arm i fästmannens, besvarat hans artigheter med matta leenden och enstafviga ord. Gått som i en dröm, sett allt som genom ett töcken.

Magnus tänkte på ingenting annat än att roa sig och vara värd för ungdomen. Drack tappert och pratade högljudt. Dumheter och kvickheter om hvarandra, åt hvilka det skrattades lika godt.

Bland de många kvalfulla tankar, som pinade direktören, lyste som en gnista, eller en lysmask mot nattsvart bakgrund, medvetandet, att en människa, en, till hvilken han stod i syndaskuld — hade han dock beredt en glädje.

För att säga gamla, fattiga fröken Berg, som han sett i folkmängden, ett vänligt ord, gjorde han, strax innan fyrverkeriet började, ett slag uppåt parken.

Vid en vägkrök, helt nära en buskgrupp, kom en kvinna fram — hög, smärt, med tätt flor för ansiktet. Lyfte det ett ögonblick, stack en papperslapp i hans hand och försvann. Dock ej hastigare än att ännu ett par ögon hunno iatktaga.

Man och hustru stodo ansikte mot ansikte med hvarandra.

»Det var hon,» flämtade Irma.

»Hvem?»

Papperet försvann omärkligt i frackfickan, Irmas ögon glödde, ansiktet förvreds af smärta.

»Din...»

Hon hejdade sig, tordes inte tala ut. Kanske misstog hon sig? hoppades innerst, att hon gjorde det.

»Du spionerar på mig, förföljer mig, tråkar ut mig,» bröt han ut med en vrede, som var till hälften låtsad. »Nog såg jag ett fruntimmer gå förbi. Det är ju folk i hvar buske. Men inte har jag talat med någon — det borde du själf sett — eller vet hvem det var.»

Hon stod svarslös. Var så viss som att hon lefde på att det var Julia Dammer, den firade före detta skådespelerskan, hon nyss sett och att det var, eller varit, något förhållande mellan henne och mannen. Bedyrade han än så mycket sin oskuld, sade att hon misstagit sig, kom med ett alibi, misstänkte hon ändå att det var dem hon sett en skynt af på ett utvårdshus nära staden, där hon fått det infallet att dricka té en vacker vårafton, — det var nu ett par år sedan.

Ett och annat uppsnappadt ord tjänstefolket emellan hade hållit misstankarna vid lif, men intet hade intill denna dag gifvit dem ökad näring. En instinktlik känsla sade henne också, att Julia inte var den enda, på hvilken hon haft anledning vara svartsjuk.

Den första raketten smattrade, fräste, slocknade och efterträddes af romerska ljus, förnämt kretsannde svärmare, roterande kärfvar och solar.

Han bjöd henne sin arm. Hvar de gingo fram hurrade och hälsade mängden.

Glansnumret var direktörens namnchiffer och därunder talet femtio i strålände diamanter inom ett tempel af olikfärgade ljuslågor.

Parken, byggnaden, människohopen, allt upplystes för ett ögonblick af fantastiska ljusbrytningar. Så smattrade den sista raketten.

Vagnarne körde fram. Ljuspunkterna slocknade. Utan månskenet skulle det varit skrämmande mörker.

* * *

Nattens stillhet bredde sig öfver Aftonro, men i den stora byggnadens ekonomiafdelning var det ännu lif och rörelse. Skulle inte bli mycket sömn den natten. Oändligheten af porslin, glas och silfver att diska, bord och stolar att flytta in från parken, vinbuteljer och matrester att taga vara på, eller duka fram till tjänstepersonalen, som ej haft tid att supera ännu.

Slammer och buller af olika slag, skratt och prat ekade genom huset, nedtystades men höjde sig åter under upphetsningen af nöje, granna färger,

sommarvärme, prakt, vinskvättar och uppsnappade godbitar. Ingen hade lust att lägga band på sina känslor. Själftva mamsell Sophie strålade i medvetandet af de lyckade anrättningarna, blef pratsam, berömd och var angelägen att få allt afprovadt och gilladt äfven i köksregionerna.

Irma hade sagt ett hastigt god natt till mannen ute på trappan, tagit på hvardagsdräkten och gått ned i serveringsrummet.

Han hade kysst henne på handen, tackat för att hon varit en så charmant värdinna och för denna och alla gånger, hon firat hans födelsedag. Det hade legat ömhet och allvar i stämman och blick och hon var ännu varm däraf; men hvad som än upptog hennes tankar — glädje eller sorg — skulle det aldrig fallit henne in att undandraga sig den till plikt gjorda vanan att ej gå till sängs förr än silfret, bästa servisen och kristalluppsatserna voro på sina platser inom låsta dörrar.

Själftva diskningen skedde under hennes uppsikt, till stor förtret för Lisen, som måste hjälpa till, höra glammet utanför och inte få sjunga första stämman som vanligt.

Direktören gick in till sig så fort vagnarna voro ur sikte.

Månskenet strömmade in i arbetsrummet, föll öfver skrifbordet med det dyrbara skriftyget — lyckans gudinna på det rullande hjulet — öfver de många prydnadsföremålen, vapensamlingarna på väggarna, gyllenladersmöblerna, fotografiställen, från hvilka kära ansikten blickade fram — hustrun, Anna, Magnus.

Midt i månljuset låg kvällstidningen ännu kvar. Han tog den, gick fram till fönstret och läste. Inte hvad som skrivits om honom själf. Det var glömdt,

värdelöst, liksom bortstruket, utan om den olycklige — eller lycklige — som fick gå bort, innan försnillingarna upptäcktes och han kom i hvar mans mun.

Han var trött och fick en plötslig längtan efter stillhet, tystnad, ensamhet, tid för eftertanke. Fanns någon möjlighet till räddning — och det måste finnas? — Kom han på grön kvist ännu än gång, skulle han sälja Aftonro, som blifvit honom en förbannelse, ett kräftsår, som mer än allt annat bidragit till hans ruin.

Han mindes, hur han gladt sig som ett barn öfver den egna torfvan. Hur han gjort upp byggnadsplaner — anspråkslösa till en början — som snart vuxit sig allt större och ej gifvit honom någon ro förr än de fullbordats.

Det kom öfver honom en lust att ströfva omkring i parken, känna nattluften på sin panna, försvinna i skogsmörkret, och han grep efter nyckeln till tapetdörren, i väggen, som doldes af ett draperi, endast begagnades af honom själf och på yttersidan gömdes af tätta buskväxter.

Häriegenom hade han smugit sig mer än en gång. Men nu? Nej!

Han hade annat att göra och tryckte två gånger på den elektriska knappen — ett tecken till att det var han som ringde.

Ingen kom.

»Karlsson», ropade han i dörren till vestibulen.

Ingen svarade. Han ringde ännu en gång och Andreas störtade in.

»Herr direktör.»

»Det var Karlsson jag ville tala vid,» kom det retligt.

»Han — han mår inte riktigt bra.»

Andreas var direktörens favorit, mera vän än

tjänare, och när han såg den gamles godmodiga ansikte med de plirande, skälmska ögonen, blef han mildare till sinnes.

»Så? Nu igen! Nå ja, nu säger jag mindre om det. Jag har själf druckit så pass.»

»Det kan då ingen se.»

»Nej, det vill jag hoppas. Jag har sett allt förr mycket af dryckenskapslasten för att duka underr för den frestelsen. Hade jag gått lika klar i alltt annat. Öppna fönstret — här är kväfvande.»

Han drog undan gardinen, ställde sig i fönstret och såg ut.

»Ja, nog dracks det alltid,» återtog Andreas, »men så var det också en ståtlig fest, som det kommer att talas om länge.»

»Ja — och kanske den sista, jag firar.»

»Det vill jag inte tro, men den sista jag är med om. Jag har just tänkt säga ifrån. Jag orkarr inte längre.»

»Kom inte med det där nu igen,» svarade direktören och gick inåt rummet. »Du hör till huset och så länge jag själf... Hjälp mig af med den här.»

Fracken togs af och arbetsrocken på. Andreas, som varit i sin fulla kraft, då han tillträdde tjänsten, var nu en skrynklig, lutande gubbe. Hade nött ut sig i den, arbetat för familjemedlemmarna, tänkt för och med dem, älskat dem. Nu blef det honom för bullersamt och oroligt. Inte var han till riktig nytta heller. Ville inte äta nådebröd, hade sina besparingar och en plan att realisera, innan det blef för sent.

»Herr direktören tar på den där rocken, det skall väl inte bli arbete nu heller,» frågade han.

»Jo. Jag måste sitta uppe ett par timmar. Lagga

att det blir tyst i huset så fort som möjligt och se efter, att det är släckt öfver allt.»

»Skall ske, herr direktör.»

»Låt fracken ligga! Det var konjak jag ville ha. Du får skaffa hit den, då Karlsson är afstängd från tjänstgöring. Förstår du, hvad det betyder?»

Det skulle vara skämt, det förstod Andreas mer än väl; men skrattet, som åtföljde orden, var så skärande bittert, att han blef rädd.

»Herr direktören skulle gå och lägga sig.»

»Sedan. Skaffa hit konjaken — men af den allra finaste.»

När han blef ensam, gick han fram och åter på golvet, slag efter slag, medan tankarna fladdrade hit och dit, omöjliga att hålla styr på. Så erinrade han sig något, gick fram till fracken och flyttade mekaniskt öfver plånboken i rocken, han bar på sig. Ämnade genomsöka alla frackfickorna, men hejdades af en järnvägshvissla och fick annat att tänka på.

Det var tåget, som gick. De voro långt borta — aflägsnade sig allt mera — gästerna, han krusat och bugat för. Hvilken lättnad!

»Jag har rättighet att vara stolt öfver mig själf i afton,» tänkte han. »Hvad jag gjort hade inte många gjort efter.»

Andreas återvände med butelj och glas på en ciselerad silfverbricka.

»Sätt det på skrifbordet och gå se'n och lägg dig.»

»I natt blir väl ingen ro.»

»Låt de unga arbeta. Fröken Anna har väl lagt sig?»

Hon hade inte sagt god natt. Var det glömska eller...? Han kände en brinnande längtan efter dotterns solvarma ögon.

»Hon sitter ute på altanen.»

»Nu? Midt i natten?»

»Hon har svandunskappan på och det är ju så mildt och varmt. En kan väl förstå, hur många glada tankar hon har efter en sådan dag — di håller henne nog vaken.»

»Tankar? Det är åtminstone väl man har dem för sig själf. Tänd arbetslampan. Ljusen också — man kan bli mörkrädd.»

Han började åter sin vandring, medan Andreass gick omkring, tände och ordnade i rummet.

»Magnus sofver väl? Han var allt betydligt lifvad.»

»Han...»

»Säg ut! Är han illa deran?»

»Åh för all del, visst inte,» svarade den gamle, som tagit till sin uppgift att skyla öfver allt som inte var så bra som det borde vara.

Det måste väl fram således.

»Han följde med extratåget till staden.»

»Utan att be mig om lof? Den lymmeln!»

»Han bad mig säga till.»

Gubben hade tänkt som så: att ingen behöfde veta det. Direktören skulle sofva länge på morgonen och unga herrn kunna hinna hem, utan att det blef tal om saken.

»Nåja, något ondt är det ju inte i det,» återtog fadern ursäktande. »Han är ju ung, och hvem vet hur länge han får roa sig som nu.»

»Befaller direktören något mera?»

»Nej! Tack för idag, gamle vän.»

Husbondens arm låg för ett ögonblick om tjät-
narens hals.

»Tack!» svarade denne rörd. »Och blif nu intee ond för att jag ännu en gång säger ifrån, att jagg

inte kan stanna längre. Jag är född på landsbygden, och en liten stuga därute är hvad jag tänker på dag och natt. Om det inte faller sig olägligt, skulle jag gärna vilja ha ut mina besparingar just nu.»

»Dina besparingar?»

Han blef rädd för sin egen stämman — hörde hur underligt främmande den lät.

»Det hastar ju inte precis, om det möter svårigheter,» svarade Andreas undfallande, »men det är ett litet ställe jag spekulerar på, och det skulle kosta på, om det ginge mig ur händerna.»

»Dina besparingar,» återtog direktören behäskadt och gick fram till skrifbordet. »Jaså, ja! Du ska naturligtvis ha ut dem. Det var fan till lampa att brinna dåligt,» fortsatte han och skrufvade på veken, så att lågan stod högt upp.

»Jag skulle hjälpa friherrinnan lite'.»

»Ja gå då! Nej vänta!»

Han gick fram till den tunga, snidade ekkistan, som inneslöt en del nipper och småsaker, och började rifva i den.

»Andreas du! Du har tjänat mig troget och kärligt i många år. Jag skulle vilja ge dig ett litet minne. Se här!»

En konstnärligt arbetad kråsnål, med en äkta pärla, omgifven af rubiner, blixtrade mot den gamle.

»Till mig? Det är alldeles för mycket.»

»För litet.»

Stämman skälfde af undertryckt smärta.

»Jag skall gömma den som en klenod.»

»Gör det — men den kan också förvandlas i pengar. Kom ihåg det.»

Han gick ännu en gång fram till kistan.

»Här har du en ring också.»

»Det kan inte vara meningen,» sade Andreas med uppspärade ögon, »och skulle — skulle herr direktören — tänka annorlunda i morgon så...»

»Du tror, att jag är drucken — men jag vett mycket väl hvad jag gör. Du har fått det med varm hand — god natt nu!»

Andreas böjde sig ned och kysste husbondens hand. Stugan lockade ej längre. Att få tjäna honom in i döden vore mer än allt annat.

* *
* *

Genom ovanlig arbetsförmåga, osvikligt minne, lätthet att sätta sig in i olikartade frågor och ett älskvärdt, vinnande väsen, hade Anton Stjernskog svingat sig upp till en ansedd, högt betrodd man.

Många voro de allmänna kassor, som stod under hans vård och ännu flere de enskilda personer, som lämnat sina besparingar i hans händer, säkra på att få dem bättre förräntade där än annorstädes.

Det var stora summor han rört sig med och så småningom — allt som de egna utgifterna växte — började han blanda ihop mitt och ditt.

Hans lif i Stockholm såsom riksdagsman hade varit lättsinnigt slösande. Spara, försaka, inskränka sig var för öfrigt något, han endast kände till namnet.

Såsom verkställande direktör i ... stads-bankem hade det varit honom lätt att taga upp betydande lån därstädes, för hvilka värdehandlingar lågo som säkerhet. Lågo? Hade legat, ja! Det hade lyckats honom att få låna äfven dessa på ett par dagar —

till granskning. När det förseglade konvolutet sedan återlämnades, innehöll det helt andra värdelösa papper. Han hade skrattat i mjugg, alldeles säker på att det skulle få ligga obrutet i evärdeliga tider. Det skulle inte falla någon in att misstänka honom. Nu var det annorlunda.

Han hade långt mer på sitt samvete — när han såg tillbaka, kunde han inte fatta, hur det kunnat gå så fort utför. Balanserna hade egentligen tillkommit på de sista åren — den ena dragit den andra efter sig.

Han mindes, hur han som barn gjort en liten boll af den lösa, krama snön och låtit den rulla — taga med sig hvad som kom i dess väg — tills den blifvit en stor, oformlig massa.

Det enda, som nu kunde rädda honom, var en ny synd. Han tog nyckelknippan, öppnade nedersta lådan till vänster i skrifbordet och tog fram ett par räkenskapsböcker.

»Om det bara vore gjordt,» tänkte han och gick fram till fönstret. »Hvilket månsken!» En lång strimma bort öfver sjön. Han såg den genom uthuggningen. »Så tyst och fridfullt!»

Han var inte svärmiskt anlagd. Naturen var ej den källa, ur hvilken han hämtat lifvets stärkande, förfriskande dryck; men nu greps han af dess skönhet, fattades af en förstämning, ett medlidande med sig själf, en obestämd längtan efter någon ännu okänd, renare njutning.

Med ens slog det honom, att han stod här i månskenet, tänkte, drömde och spelade sentimental för ingenting annat än att skjuta upp med det svåra, som låg framför honom.

Bäst gripa sig an med detsamma! Han satte sig ned, slog upp en af böckerna och började bläddra

däri, men stördes af en knackning på dörren till vestibulen.

»Hvad nu», ropade han otåligt.

»Anton lille.»

Modern! Hon var ju i hemmet och det hade han glömt. Samvetet slog honom.

»Ligger mamma inte,» frågade han, då han öppnade och släppte henne in.

»Jag såg att det lyste och ville bara säga god natt och tack för allt roligt jag haft.»

»Roligt?»

Hon hade inte stannat länge i det blå rummet. När gästerna, par om par — med musiken i spetsen — gingo ned för trappan till tältet i parken — direktören först, Anna med sin fästman, Irma förd af en herre med en massa ordnar på bröstet — stod hon i dörrspringan och såg på. Gick sedan omkring i det tomma huset och inspekterade — tyckte sig ha liksom rättighet därtill. Skakade mer än en gång betänksamt på hufvudet, men var i det hela ej så litet förtjust.

Sedan hade hon varit i parken, ätit smörgåsar och druckit öl med folket, känt sig som hemma, pratat med en och annan och fått höra, hur omtyckt direktören var af sina underlydande och hur godt de hade det.

Så började fyrverkeriet. Hon hade aldrig sett något sådant och fann det underbart grant. Tänkte på masugnslågorna och gjorde jämförelser. Så vackert var det inte. Eller var det bara hon, som var dum nog att tycka så?

»Jo, visst har jag haft roligt,» svarade hon på hans fråga. »Jag hörde festtalet och när du tackade för det också. Hvar får du sådana ord ifrån? Det

var då väl att jag kom hit och fick se på ståten. Nu ska jag inte störa dig längre.»

»Mamma kan gärna stanna en stund.»

Han kände det som en hugsvalelse att inte vara ensam — få ännu några minuters anstånd.

»Jag har arbete, som måste göras — viktigt arbete.»

»Nu på natten?»

»Jag arbetar helst då, men jag skulle vilja prata litet först — det går kanske lättare sedan.»

Hon såg forskande på honom med sina kloka, goda ögon.

»Du ser trött ut och det är något, du är ledsen för. Du ska inte försöka narra mig. Det såg jag ju, innan främmandet kom.»

Att få säga henne allt, lägga hufvudet i hennes knä, berätta, få bannor och kanske slutligen förlåtelse skulle varit en lisa. Men skammen? Han skulle känt den djupare inför henne än inför någon annan. Hon visste bäst, hur högt han stigit — kunde därför också säkrast mäta fallvidden.

»Det är något förskräckligt, som står att läsa här i tidningen,» sade han och räckte henne den.

»Det är ju aldrig annat,» svarade hon och lade den ifrån sig. »Brydde en sig om det, skulle en inte ha en glad stund.»

»Det är en — en nära vän till mig — det gått illa för. En konsul Virak!»

»Stackare!»

»Han har förskingrat anförtrödda medel — stora summor.»

»Ännu en sådan historia! Hvert har då tro och heder tagit vägen här i världen? Den uslingen!»

»Du är alldeles för hård i din dom, mor.»

»Du vill väl inte ta honom i försvar?»

»Bevare mig därifrån,» sade han häftigt, »men det kan ju finnas förmildrande omständigheter. Jag kan tänka mig...»

»Det kan inte jag. Det är ju stöld.»

»Det är ett styggt ord, mor. Jag är ju också affärsman och kan därför tänka mig, hur sådana oegentligheter uppstå.»

Att tala sin egen sak i en annans namn kändes som en lättnad. Han blef allt ifrigare.

»Käre Anton, gräm dig nu inte öfver det där,» inföll modern lugnande. »Det är ju synd om karln, men som en kokar får en äta — det är inte mer än rätt åt honom.»

»Han är död.»

»Han var väl inte feg nog att skjuta sig en kula för pannan för att undgå sin dom?»

Det upptäcktes lyckligtvis inte förr än efter hans död.»

»Lyckligtvis? Nå — det fins en hämnare där uppe. Var han gift?»

»Han hade hustru och flere barn.»

Hon slog handen i bordet, så att småsakerna på skrifbordet klirrade mot hvarandra.

»Och kunde handla så? Tänkte han inte på dem?»

»Hustru och barn, hustru och barn!»

Han gömde ansiktet i händerna, glömsk af att han inte var ensam.

Hon såg på honom — först undrande — så med en skalk i ögat.

»Du har allt druckit litet för mycket du, Anton lille, därför är du så hjärtnupen och språksam.»

»Det är nog så — då pratar man bredvid mun. Det gör ju ingenting oss emellan?»

»Nej för all del — genera dig inte.»

»Jag vill mamma skall förstå att — att konsul

Virak inte var så brottslig som det ser ut. Ser mamma — inte tänker en sådan man som han på att stjäla — efter det nu skall vara sådana starka ord. Troligtvis råkade han i en tillfällig förlägenhet och pengarna voro så lätta att tillgå. Det är en stor frestelse. Han hade dem kanske för ögonen. Ett litet lån och allt skulle vara hjälpt — led-samheter, bekymmer, förödmjukelser borta.»

Han höll inne, hällde i ett glas konjak och tömde det.

»Du skulle aldrig handlat så,» sade hon, halft frågande, halft segervisst.

»Jag? Nej — naturligtvis inte! En hvar kommer inte i frestelse — lyckligtvis.»

»Nå! han lånade?» frågade hon intresserad.

»Ja, och det ersattes inte. Pengarne behöfdes just då till något annat. Det betydde ju heller inte så mycket, han skulle naturligtvis betala — längre fram. Den tanken låg förstas alltid i bakgrunden. Nya svårigheter uppstodo emellertid och nya utvägar måste sökas. En radering — den första — det skulle också bli den sista — några penndrag — handen darrar — hjärtat klappar.»

Det var honom en verklig njutning att steg för steg gå igenom sin egen skam och pinohistoria.

Så mindes han, hejdade sig och tillade i en helt annan ton: »Kan mamma inte tänka sig det där?»

»Du beskriver ju, så jag ser hela styggelsen framför mig — Nu vill jag inte höra mer.»

Hon reste sig för att gå, men han höll henne kvar.

»Låt mig tala till slut. Revisionsdagen kommer och ingenting upptäckes. Den slappa kontrollen verkar demoraliserande. Rädslan försvinner och med den samvetsförebåelserna. Greppen i kassan bli allt djupare — raderingarna allt flere — man lyckas

och det ger säkerhet. Blir ansedd, får hederstecken, förtroendeposter.»

Återigen hejdade han sig och slog an en annan tonart.

»Konsul Virak — mamma förstår ju att det är om honom jag talar — var njutningslysten och fåfång, och de där egenskaperna växte med framgången. Det är ju också så, att mängden täflar om att sola sig i kometens svans och ropar bravo så länge glansen varar. När den slocknat? Det är hemskt att tänka.»

»Om glansen varit mindre och han lefvat enkelt och sparsamt?»

»Från början ja — sedan var det för sent. Förstår inte mamma, att det skulle väckt misstankar och förstört hans kredit. Han måste tvärtom riktigt slå på stort och låta tala om sig för att slå puder i ögonen på folk.»

»Och för en sådan håller du det här försvarstalet! Begrofs han också som en annan hederlig människa?»

»Jag har aldrig sett så mycket blommor.»

»Han får väl sitt straff ändå, ska vi hoppas.»

»Mamma är obarmhärtig.»

»Nej, rättvis. Den illa gör han illa far. Jag kan inte fatta, att du vill försvara en sådan sak.»

»Det är inte alls fråga om att försvara själfva saken — det skulle jag vara den siste att göra — men Gud själf vill att vi människor ska döma mildt om hvarandra, och han hade sina goda sidor, den mannen. Sin stora gifmildhet först och främst.»

Han tyckte själf att orden skorrade i hans mun.

»Att ge af andras medel är ingen dygd. Det gjorde han väl också för att betala af på syndaskulden och köpa sig några uns samvetsfrid.»

Hon var oåtkomlig, obeveklig i sin rättskänsla — som alltid — det insåg han och erfor därvid en dof, smärftfull förbittring.

»Samvetsfrid» — ordet ringde ännu i hans öron.

Han fyllde konjaksglaset.

»Du skulle inte dricka mera nu,» sade hon och lade sin hand på hans.

Han lät glasets stå, stirrade ut i rymden och knöt fast den afbrutna tanketråden.

»Tänk att kunna hålla sig uppe som den mannen gjort,» fortsatte han. »Rädda, dölja! hvilket geni rent af kräfver det inte! Det är som att hoppa från isstycke till isstycke öfver grumligt vatten.»

Han sted upp, blef liflig, lät orden åtföljas af gester.

»Att stanna är undergång och ett felsteg lika så. Ta lite' här — för att fylla där — finna utvägar — slingra sig fram. Det är eggande som hasardspel.»

»Men Anton då!»

Han hade ett tydligt medvetande om att han borde tegat, men det var som talade någon annan inom honom. Dref på, tvingade fram orden. Hans eget förpinade jag kanske, som så länge måst undertryckas, kufvas, förfalskas.

»Ja, det är otäckt,» svarade han med tillkämpad fattning. »Jag blir alltid upprörd, när jag talar om sådant.»

Stämman inom honom lät sig ej tystas, dref alltjämt på till växlande själf försvar, själfanklagelse och lättande meddelsamhet.

»Det var nog inte bara af uppehålleddrift han — konsul Virak — lät det gå så långt, utan af plikt-känsla,» fortsatte han.

»Pliktkänsla?»

»Ja, — mot alla, som skulle falla med honom — anförtrött honom sina besparingar — visat honom förtroende, och så för familjens skull.»

»Att den oskyldige får lida, med den skyldige borde förhindra mången ond gärning.»

»Ja — men det gör också att det kan bli en plikt rent af att hålla sig uppe genom hvad medel som helst.»

Han hade talat lugnt och docerande, men på en gång bröt hans hemligaste tanke ut likt en instängd låga för ett flammande luftdrag.

»Skall straffet nödvändigt komma, så hellre där uppe än här nere!»

Det var raka motsatsen till hennes tankar, hennes religion. Visst trodde hon på straffet där uppe, trodde blindt — men också att intet lidande på jorden, intet straff där, kunde vara för stort, om det förde till ånger, bättring och evigt lif hos Gud, där hon tänkte sig idel salighet, ljus och renhet.

»Hur kan du tala så hädiskt,» sade hon förfärad. »Hvad är väl lifvet här mot det, som väntar oss i evigheten.»

»Evigheten?»

För honom var den, liksom mycket annat, endast ett ord, hvars betydelse och innebörd han under sitt rastlösa lif ej haft tid att tyda. Den var ju också aflägsen, obestämd — nuet däremot levande verklighet.

»Tänk att bli gripen — ställas inför skranket — se hundratals ögon fästade på sig och däribland vänner och bekantas! Fångelse. Vanfrenjd! Straffarbete! hellre allt annat», utbrast han med den länge kufvade, plötsligt befriade lidelsens hela kraft.

Hon såg på honom — på konjaksbuteljen — oviss och frågande.

»Det är med starka varor, som med allt annat», sade hon betänksamt. »Ju mer en får, ju mera vill en ha — Ett besynnerligt ölsinne, du har.»

Så — hon tog det på det viset, han var färdig att le åt hennes godtrogenhet.

»Gå och lägg dig,» återtog hon.

»Kanske.»

»Arbeta hellre i morgon.»

»Jag skall göra det.»

»Att jag inte kan sofva efter det här, det känner jag. Det ger att tänka på.»

Det kom med ens för henne, hur hon låg vaken en natt för många år sedan och resonerade med sig själf — vägde för och emot — skuld och oskuld — hoppades — ville tro och inte kunde.

»God natt,» sade hon, räckte ut sin hand och såg på honom, som ville hon rannsaka hans själs innersta.

* * *

Med ensamheten kom ångern öfver att hafva blottat sig, eller gifvit anledning till misstankar. Skulle modern efter detta ha full tillit till honom — äfven om han kunde klara sig? Att göra det, blef så mycket angelägnare.

Konjaksbuteljen sköts undan. Inte en droppe fick förtäras förr än — Voro dörrarne reglade? han kände efter ännu en gång, satte sig vid skrifbordet, slog upp böckerna, följde med vänstra pekfingeret sifferkolumnerna och lät den sylhvassa pennknifven här och där raspa mot papperet.

Allt emellanåt fick han en skrämmande känsla af att han inte var ensam, att mörkret i vråarna blef lefvande, lade sig öfver honom, svepte in honom.

Arbetet granskades. Först med blotta ögonen, sedan med förstöringsglas. Syntes det? Nej, inte för den som ingenting visste.

Han kände sig lugnad, lade ner böckerna och tog upp ett par växelblanketter.

Nu gällde det!

Han stödde hufvudet i handen och grubblade. Visste inte hvilka namn han vågade använda. Fick fatt i ett, kastade bort det, valde ett annat och förkastade äfven det. Lät hela raden af affärsvännar och bekanta defilera. De hade sett upp till honom, beundrat, smickrat. Skulle kanske snart nog döma lika hårdt och hänsynslöst obarmhärtigt, som han dömde konsul Virak under försöket att maskera sig själf.

Grosshandlar Höök? Till honom stod han på intet vis i någon hjärtats förbindelse. Det var ett fint namn — riktigt fint — han visste inte något bättre. I detta ögonblick var namnet också allt, människan som stod där bakom, intet.

Han tog en växelblankett, skref acceptantens och endossentens namn och visste att han lyckats. Det var ett stilprof och med det samma en bräcklig plankan lagd öfver ett gapande svalg. Kom han öfver, var det räddning — brast den, var undergången gifven.

Nu hade han rättighet styrka sig med ett glas konjak. När han drack ur det, tänkte han på fadern — tänkte med förståelse och medlidande. Jo jo! Det kunde nog hända litet hvar, som fick en sorgens och förtviflans börda att bära!

»Om jag inte lyckas? om det vore förgäfves?

Om jag ökat mitt skuldregister för rakt ingenting,» frågade han sig med stigande förfäran.

Så fanns det ännu en utväg!

Han gick bort till ett väggfast skåp, tog fram ett konstnärligt snidadt schatull och öppnade det.

»Ett obetydligt tryck och allt vore slut,» hviskade han, lyfte upp den ena af de båda rikt inlagda pistolerna och provvade den försöksvis, först mot tinningen, sedan mot hjärtat. Blef rädd att den kunde brinna af och lade den med ytterlig försiktighet på det mörkblå sammetshyendet.

»Det har inte kommit så långt — och får inte komma så långt,» sade han beslutsamt. »Hvarför skall jag låta skrämma mig.»

En vridning på låset till biblioteket kom honom att frysa af rädsla. Papper och växelblanketter kastades ner i skrifbordslådan.

»Hvem där?»

»Bara jag, pappa!»

»Anna!»

Han drog ett djupt, befriande andetag.

»Jag ville säga god natt. Andreas sa, att du satt uppe.»

Glädjen lyste ur hans ögon, då han drog undan regeln och öppnade dörren.

Hon var i festdräkt, en hvit svandunskantad atlaskrage öfver axlarna och ett par blekröda, halvvisnade rosor i håret.

En enda blick på henne kom honom att slå ned ögonen. Det var ett helgerån att låta henne andas i detta samma rum, där... Så ren och skär som hon var. Hans hjärta krympte samman af smärta.

Hon hade setat på altanen, stirrat ut öfver det månglänsande, drömlika landskapet och samlat sommarens minnen till ett helt — till en upplevelse.

Hon hade låtit dagarna gå, hvar och en som något afslutadt, utan sammanhang med hvad som varit förut, eller skulle komma efteråt. Varit lycklig, känt kraft, förmåga, lust att lifva lifvet rikt och fullt och göra en personlig insats däruti. Hvar för lifsintensiteten stegrats, hade hon ej frågat sig — ej vetat eller förstått.

Nu — när hon såg tillbaka — bildade de gångna dagarna en enda kedja af dyrbara pärlor, hvilka hon kunde skilja i sär — hvar och en för sig — spegla sig i, förstå hvarje skiftning af.

Så hade han sagt då eller då — nu förstod hon meningen — Så hade hon själf känt — hvar för blef henne också klart.

Hon hade haft lyckan så godt som i sin hand, utan att veta, och om hon vetat?

Faderns bild ställde sig emellan och sköt undan den, som först helt nyss kommit in i hennes medvetande. Fadern hade hitintills varit hennes enda stora kärlek, och nu visste hon inte, hvem hon älskade mest, honom eller... Famlade i mörkret, skymtade ett stort ljus, men såg det genom ett töcken.

»Jag fick en sådan längtan att tala med dig, far, när jag satt där uppe på altanen,» sade hon smeksamt. »Du kan inte tänka dig, hur vackert det var.»

»Jag har sett det härifrån.»

»Och en sådan hvila efter allt det här larmet.. Det är förunderligt, hvilken ro och frid som kan ligga öfver naturen och det, medan vi själfva...»

»Just det.»

»Jag har setat och tänkt.»

»På din fästman,» sade han med ett misslyckadt försök till skämt.

»På honom också — men mest på dig, far.»

»På mig?»

»Jag gaf akt på dig under festen.»

»Det skulle du inte gjort — det plågar mig. Uppfyllde jag inte mina plikter som värd till det yttersta?»

»Jo, — men jag tror inte att tankarna alltid voro med och ditt ansikte fick ibland ett så ängsligt uttryck. Det kom för mig så bittert nyss...»

»Hvad då?» frågade han, skrämmd af de möjligheter, som kunde ligga under hennes ord.

»Att det är du, som gifvit — bara gifvit — och att vi inte tänkt stort på att ge något tillbaka.»

»Än den kärlek och det förtroende, ni skänkt mig,» svarade han vekt. »Vet du, om det varit förtjänt?»

»Åh, far! När jag tänker på hvilken lycklig barndom och ungdom jag haft — och det genom ditt arbete? Jag vet aldrig, om jag tackat dig för det en gång. Nu — när jag snart skall lämna hemmet — stiger det fram så många tankar och frågor. Jag tror, att barn i allmänhet ta emot allting af sina föräldrar som en gifven sak, utan att hvarken tacka eller tänka på hvilken uppoffring det kostat. Så har jag gjort och det vill jag be dig om förlåtelse för.»

Hennes ord brände som glödande järn.

»Förlåtelse! Barn! Tala inte så — förlåtelse?»

»Hvarför tar du det så häftigt, far?»

»Om det vore jag som behöfde förlåtelse, vore...? Om du skulle få höra något ondt om mig — om alla skulle döma — vända sig bort — förakta...?»

»Du är sjuk far — eller?»

Hennes blick föll på konjaksbuteljen och han såg det.

»Du också,» sade han bittert. »Jag önskar jag vore drucken,» han tvekade, höll inne, men kunde inte stå emot begäret att yppa hvad han hade på hjärtat.» Skulle du ha mod att försvara mig? Skulle du kunna tänka på hvad jag varit — inte bara på hvad jag är?»

»Du skrämmer mig — jag förstår inte...»

»Låt mig veta, att det fins en enda människa — ett enda hjärta...»

»Hur skulle jag kunna tänka annat än godt om dig, far,» sade hon och smög sig intill honom.

»Men om jag vore en annan än du tror?»

Det brutna, oharmoniska, skygga i hans väsen slog henne med undran och räddhåga. »Äfven då,» svarade hon sakta och räckte fram sin hand, som han kramade så hårdt, att det gjorde ondt.

»Se inte så förskrämd ut,» bad han och slog an en skämtsam ton. »Här ha vi spelat en riktigt upprörande scen. Du har inte så orätt i att jag druckit litet för mycket — som värd ser du.»

»Det förstod jag genast,» sade hon lugnad.

»Du har inte heller sett glad ut i afton, barn.»

»Vi ha spionerat på hvarandra, tycks det,» inföll hon med ett tvunget leende.

»Det var mig omöjligt att glömma din önskan att det kunnat ändras, och jag förebrådde mig...»

Det lidande, förgrämda uttrycket i hans ansikte sopade undan alla andra känslor än den ömhet och det medlidande, han ingaf henne.

»Tänk inte på det nu mera, låt inte det oroa dig. Hur många är det som få sitt lif ställdt efter egen önskan. Det kan ju bli bra ändå.»

Det undergifna, resignerade i ord och tonfall plågade honom.

»Om något skulle inträffa, som omintetgör hennes förlofning, blir det åtminstone ingen sorgeskälla,» tänkte han med plötslig tillfredsställelse.

Hennes blick föll på pistolerna.

»Hvarför har pappa dem framme?»

»Det är dyrbara pjäser — den ena hade rostat, och...»

»De äro väl inte laddade?»

»Nej...? Visst inte!»

Hon grep efter den ena pistolen.

»Låt bli,» ropade han och hejdade henne.

»När den inte är laddad.»

»Det kunde sitta ett skott kvar. En sådan tingest i en fin liten hand — det är styggt att se.»

Hon böjde sig öfver vapnen.

»Sådana inläggningar! Allt hvad du har, pappa, är första klass — som du själf.»

Hennes fingrar gled o beundrade öfver pistolkolfvarna.

»Det är farliga leksaker,» sade han och förde undan den varma, rosiga handen.

»Leksaker,» svarade hon med en rysning och lade igen schatullet. »När man ser en sådan där pjäs, kommer man att tänka på bara synd, skam och krossade hjärtan.»

»På sorg också, barn, som kan få ett ögonblickligt slut.»

»För att kastas på andra hjärtan.»

Hon tog schatullet från bordet.

»Hvad ämnar du göra?»

»Pappa tycker väl att jag är bra barnslig, men det har kommit en sådan ångest öfver mig. Jag kan inte gå härifrån, inte tänka på att sova, om du har de där framme. Du har druckit för mycket — neka inte —» kom det skälmaktigt.

»Jag har ju tvärtom erkänt.»

»Antingen tar jag dem med mig, eller låser du in dem.»

»Du tror väl inte,» frågade han spändt.

Hon tvekade ett ögonblick under inflytandet af de sista timmarnas obestämda, dimmiga tvifvel — så bröt minnet af lifslång kärlek och tilltro igenom.

»Och det kan du fråga,» svarade hon af fullt hjärta.

»Gör med dem hvad du vill,» utbrast han, värmd af hennes innerlighet.

Hon satte ifrån sig schatullet. »Där har du dem.» Hon öppnade det. »Och se där! Behåll dem gärna, far!»

Det hängifna, stolta, barnsligt förtroendefulla i hennes väsen hade aldrig trädt fram tydligare än nu. Han slöt henne intill sig. »Om någon ville kröka ett hår på ditt hufvud,» hviskade han med tårar i ögonen. Så släppte han henne häftigt, som hade hennes närhet bränt honom.

Det rasslade mot rutan. Han gick fram till den öppna fönsterhalfvan och lutade sig ut. När han stängt fönstret och vände sig om, var hans ansikte gråblekt.

»Hvad är det?» frågade hon

»En kall, fuktig dimma skymmer nu sjön och alltsammans.»

»Jag såg den komma — det blef så dystert.»

»Gå nu och lägg dig,» bad han brådskande.

»Du också.»

»Genast — Det är orätt af mig att ha hållit dig uppe så länge.»

»Jag är inte det ringaste sömrig.»

»Så är jag det så mycket mera,» svarade han gäspande. »God natt, min flicka. Sof godt.»

Han sköt henne ut genom dörren till vestibulen, reglade den och stod kvar, lyssnande efter hennes bortdöende steg.

* * *

Det låg ett hårdt, kallt uttryck öfver direktörens ansikte, när han drog undan sammetsportiererna, som dolde tapetdörren och öppnade den för en beslöjad, smärt, halfelegant kvinna.

»Hur vågar du dig hit?» frågade han med tydligt missnöje.

»Därför att jag måste träffa dig, och inte visste något annat sätt. Du gör dig osynlig nu för tiden, svarar inte heller på bref. Jag har gått härutänför, bakom granhäcken, mer än en timme, innan jag vågade mig fram till fönstret.»

Hon kastade af hatt och slöja och visade ett ansikte, där färgerna bleknat, men dragen bibehållit sin sköna form och ögonen sin dunkla glans.

»Du var i parken också under festligheterna,» sade han anklagande.

»Liksom hundratals andra.»

»Min hustru såg dig och du vet, att hon misstänker. Hvad är det du vill?»

»Ha svar på hvad jag skref om.»

»Jag har inte fått något bref.» Så erinrade han sig. »Jaså, pappersslappen du stack till mig. Det hade jag glömt! Inte vet jag heller hvart den tog vägen.»

Han sökte igenom frackfickorna men fann ingenting.

»Det gör mindre för min skull än för din — eller din hustrus,» hånkastade hon.

»Jag har haft så mycket viktigare att tänka på.»

»Tiderna förändras.»

»Och vi med dem.»

»Ni männer, ja. För att locka till er en kvinna försmås inga medel, finns inte nog vackra ord — men när hon är vunnen? — Mins du, när jag lät öfvertala mig till ett första möte? hur du öfverhopade mig med kyssar och tacksägelser.»

»Med guld också,» tänkte han.

»Du grät af glädje. Då var jag en ärbar kvinna!»

»Håll dig till ditt ärende. Jag är inte vid lynne att prata strunt.»

»Ditt humör har inte varit det bästa på sista tiden. Det måste ha sina orsaker — det hviskas också...»

»Hvad har du hört?» frågade han nervöst.

»Så mycket, att jag blifvit rädd.»

»Ah! Sauve qui peut! Det är därför du kommit hit.»

»Går du under, gör jag det också.»

»Nå ja.»

»Du har då ingen känsla för mig längre?»

Han ordnade ett och annat på skrifbordet och gaf intet svar.

»Och ändå fanns det en tid, då du hviskade i mitt öra, att jag i dina ögon stod högre än alla andra kvinnor — var kyskare, renare — just därför att jag hade mod att gifva mig helt, utan tanke på världens dom och moralens bud. Mins du det?»

»En förbindelse som vår börjar alltid med stora känslor och ännu större ord och slutar... Ja! hvad var det du ville?»

»Du har lofvat mig ett bestämdt årligt underhåll och det tycks du ha glömt. Jag måste ju lefva, och du har lärt mig, hur man lefver.»

»Hur man lefver!»

Han stod och stirrade framför sig, som i ett tomt, bottenlöst svalg.

»När jag tänker tillbaka,» sade han hårdt, »tycker jag, det varit bättre vara en dagakarll och äta svartbröd, en gatsopare, ett fattighjon, än att stå, där jag nu står.»

»Du tycker så nu, när det kniper,» svarade hon hånfullt, »men om du finge lefva om ditt lif, ginge det nog på samma sätt. Den som vill svinga sig upp på samhällsstegen, efterlikna de som stå högre, inte stå efter, inte ha det sämre — utan tvärt om öfverglänsa — får inte vara så noga om medlen.»

Hennes ord träffade honom. Visst kunde han försvara sig med att han inte var ensam i detta — att själfva tidsandan gick i samma riktning — men det skulle inte göra hans sak bättre. Hvad hon tänkte, gjorde också nu mera det samma.

Han hade älskat henne glödande häftigt så länge hon var att eröfra. Sedan hade han tröttnat och velat slita bandet, som med andra före henne — men det hade sig inte så lätt.

Hans ögon hade allt emellanåt begärligt hängt vid konjaksbuteljen. Där fanns stål för slappa nerver, glömska för tunga tankar. Han hällde i ett glas.

»Gif mig litet också,» bad hon. »Jag har gått ute i dimman och blifvit både frusen och våt.»

Han hämtade ett glas från karafinbrickan.

»Skål!» sade hon och höjde det.

Han tömde sitt utan att se på henne, lyfte på buteljen och granskade etiketten med njutningslystna blickar.

»Sådan vara! Jag har ännu sex buteljer kvar. — Det skulle gräma mig, om andra finge dricka ur dem.»

Hon fick syn på pistolerna.

»Du ämnar väl inte?» frågade hon förfärad.

»Åh nej!»

Hon var inte säker på hvad han tänkte och grep efter schatullet.

»Rör det inte!»

»Jag aktar mig nog.»

Ett leende krusade hans läppar.

»Det vet jag. Det var inte heller därför.»

»Hvarför har du dem framme? Så illa är det väl inte?»

»För mindre har mången skjutit sig en kula för pannan. Jag tänkte att om det kom till det yttersta — om jag inte kunde finna utvägar — eller något inträffade. Jag har blifvit skuggrädd på de sista timmarna.» Han skrattade till bittert och skärande. »Men jag är ingen van skytt, har aldrig tänkt på att öfva mig sen jag sköt kramsfågel hemma i skogarne. Kulan kunde ta galen riktning? Jag kunde lemlästa mig. Det gör kanske mycket ondt? Är gräsliga plågor?... Och så om döden inte följde? Man har inte mycket att välja på, när man som jag sålt hela sin välfärd för en grynvälling.»

Med henne kunde han tala ut — behöfde inte vara hänsynsfull och grannlaga — det lättade.

»Låt mig ta dem i förvar,» bad hon och sträckte sig efter vapnen.

»Det är öfverflödigt. Jag kan inte svika hennes förtroende.»

»Hvems? Säg snarare att du inte har mod.»

»Kanske också det.»

»Låt oss fly tillsammans!»

»Tillsammans?»

Det var ett elakt skratt, som åtföljde ordet.

»Fly? Det har jag också tänkt på; men om man äfven kom undan — det gör inte en på hundra — är det inte lätt att gå ifrån alltsammans för en man i min ställning och nöja sig med mindre än intet, när man fått det bästa af allt» — Hans blick föll på pistolerna. »De där skulle ha hjälpt mig ur alla svårigheter — men nu är också den utvägen stängd. Hon gjorde dem oskadliga.»

Stämman ljöd vekare och ömmare än Julia någonsin hört den.

»Hvilken hon? Din hustru, din...?»

»Nämn inte hennes namn.»

Det blef några ögonblicks tystnad.

»Har du läst hvad som står här i tidningen angående mig?» frågade han med något affärsmässigt i rösten.

»Ja.»

»Du får kanske snart läsa något annat. Höra alla fördöma, säga att det är välförtjänt. Landshöfdingen, öfversten, borgmästarn — alla jag känt och värderat — Jag kan inte bära det,» han gömde ansiktet i händerna. »Min gamla mor talade om evigt straff. Det blir tids nog att tänka på. Om det så vore min dödstrid, hänger min själ fast vid jorden och dem, som stå mig nära.»

En känsla af den gamla ömheten öfverföll henne.

»Rör mig inte,» sade han och sköt undan handen, hon lagt på hans axel. »Min dotter! min dotter! En sådan tillit! Det är det ljufvaste, men också det bittraste af allt. Jag vill inte kröka ett hår på hennes unga, oskyldiga hufvud och jag vältrar kanske en börda af skam, sorg, förödmjukelse och fat-

tigdom öfver det, som skall böja henne till jorden. Min stackars hustru, som försökt tro på mig, trots allt. Som gjort allt jag bedt henne om! Min son, som ärft mitt namn och skulle lärt af mig . . .»

Han rusade upp under trycket af den börda, han bar och knöt händerna liksom för att skaka af den.

»Om jag kunde? Om jag kunde radera ut en bit af mitt eget lif,» klagade han, »om där finnes en enda ren, fläckfri sida.» Han sjönk tillsammans öfver skrifbordet. — »Detta är syndens efterkraf, som ingen undgår.»

Orden träffade och gisslade äfven henne.

Hur olika han var sitt forna öfvermodiga, lefnadsfriska jag — och hur förändrad hon själf blifvit.

Så togo tankarna en annan riktning, påminnande om hvarför hon kommit och att hon ej kunde dröja.

»Anton!»

»Har du inte gått,» frågade han och vände sitt spöklika ansikte emot henne. »Jag måste försöka sofva för att duga till något i morgon.»

»Mins du inte hvarför jag kom?»

»I samma ärende som alla andra, förmodar jag — Jag har inga pengar.»

»Du måste ha. Kan du låta mig lida nöd?»

»Nöd?»

»Jag är ansatt af fordringsegare på alla håll. Hyran är inte betald — det vet du själf — och jag hotas med vräkning. Jag bad om tusen kronor — det är inte ett öre för mycket. Om du inte ger mig — hvart skall det då bära. Du vill väl inte, jag skall sjunka ännu djupare? Jag kan inte förtjäna mitt bröd nu mera som jag gjorde, innan du kom i min väg.»

Känslan af skuld äfven mot henne grep honom.

»Stackars Julia!»

»Det är mitt fel också», svarade hon med ett behof att sona öfver.

»Jag önskar jag hade några pengar,» sade han och tog, halft tvingad af skuldmedvetandet, fram plånboken.

»Den är ju späckad.»

»Om det bara vore mina egna!»

Deras ögon möttes — hans skygga, hennes skarpa — genomskådande. Hvad de sade var lätt att förstå. »Det är inte första gången du tar af andras medel — lite mer eller mindre?»

»Jag kan inte,» svarade han på hennes outtalade tanke. »Då hade jag åtminstone hopp om att kunna göra rätt för mig.»

»Dü kastar mig på sopbacken.»

Han vred sig i förtviflan.

»Tag då! Tag själf! Där finns hvad du behöfver,» stönade han och vände sig bort, liksom gjorde det honom mindre felaktig, att han inte räckte henne pengarna eller såg dem taga orätt väg.

Hon tog sedlarna ur konvolutet.

Han hade gjort samma sak mer än en gång, utan samvetsförebärrelser; men när han stoppade på sig den tomma plånboken, kände han att det var skändlighet — vanära — och att intet, som kunde komma, var värre än detta.

Också hon hade en känsla af obehag, tordes inte möta hans ögon och önskade sig långt borta.

Vagnshjul gnisslade mot sanden på uppkörsvägen.

»Hvad är det?» frågade han sig förfärad.

Hon ryckte till sig slöja och hatt.

»Släpp mig ut,» bad hon.

»Det måste vara en af vagnarna, som fördröjt sig nere vid stationen,» sade han lugnande.

En skarp ringning ljöd genom huset.

Hon försvann som en skugga.

Han sköt till dörren efter henne och drog för portièrerna, sprang till skrifbordet, vred om nyckeln i den öppna lådan och tänkte stoppa på sig nyckelknippan. Besinnade sig och lade den på skrifttyget.

En sakta knackning på dörren isade hans blod.

»Det är ett par herrar, som ber att få tala med direktören,» sade Andreas med en bön om förlåtelse i själfva stämman.

»Nu? Jag håller på att kläda af mig,» svarade han genom dörren. Fick i hast af sig rocken, kastade den på soffan och knäppte upp västen. »Bed dem vara så goda och vänta tills i morgon.»

Han stod andlöst lyssnande. Hörde Andreas formelt artiga, »direktören ber herrarne vara goda komma igen i morgon,» och det tvärhuggna svaret: »Det går inte för sig — vi ha i uppdrag att tala vid direktören nu genast.»

Han rusade till tapetdörren, som han lämnat olåst. Det var inte omöjligt att komma undan. Så hejdade han sig. Pengar! Pengar! Inte ett öre att komma med!

Blicken for pröfvande öfver pistolerna — för sent!

Det var en främmande röst, med artigheter som en pålagd fernissa och bestämdhet till underlag, som nu talade.

»Direktören får ursäkta, att vi komma så sent och olägligt, men...»

»Här har varit en större fest. Jag har inte sofvit en blund ännu. Skulle det inte gå an att vänta ett par timmar?»

Det for igenom honom en blytlik tanke på att något skulle kunna företagas under denna rastetid.

»Tyvärr låter det sig inte göra. Var god och öppna... annars...» en vridning på låset tydliggjorde meningen.

Direktören öppnade utan ett ögonblicks betänkanke, och när han gjort det, var hans väsen det vanliga förbindliga, världsmannalika.

Det var allvar nu! Situationens verklighet grep honom och med den kom kamplusten, begäret att hålla sig uppe, inte blotta sig för lagens utskickade.

Andreas var den förste, som rusade in, förskrämd och halfklädd.

»Gå och lägg dig. Jag släpper själf ut herrarna.»

Vanan att lyda betvang tjänaren äfven nu.

»Som herr direktören befaller.»

Två män i oklanderliga civila dräkter stego inom dörren och han mötte dem, säker och imponerande i sättet, vårdslost elegant i hållningen.

»Direktören får ursäkta, att vi komma så sent och så olägligt, men det har gjorts vissa upptäckter i banken — förnillningar, tror jag,» sade den ene polistjänstemannen, medan den andre oförmärkt spejade i hvarje vrå af rummet.

Banken!

Så var då allt hopp ute!

»Polismästaren har gifvit oss order att anmoda herr direktören att nu genast följa oss till staden till förhör, som han ämnar anställa i saken.»

»Det är lika ledsamt som otroligt,» svarade direktören, medan en inre frossa skakade hans lemmar, »och måtte bero på något misstag. Men är det något i olag, kan herrarne väl förstå, att det inte är jag, utan någon af mina underlydande.»

»Naturligtvis,» svarade båda polismännen under djupa bugningar.

»Att min närvaro emellertid är nödvändig för sakernas utredande, förstår jag mer än väl, och är jag naturligtvis villig att följa med, när jag fått på mig en rock. Mitt toaletterum är här innanför.»

Han gick till sängkammardörren, vände sig om och såg att lagens ombudsmän voro honom i hämlarna.

»Herrarna torde kanske vilja vara af den godheten att stanna härute — bara ett ögonblick.»

»Det är mycket ledsamt, men vi ha order att inte lämna herr direktören förr än efter polisförhöret.»

»Jaså!»

Han lyckades behärska sin röst, men inom honom jäste förbittringen.

»Det gör oss ondt att inkommodera. Det är naturligtvis ett misstag, men vi måste lyda order.»

Den antagna smilande artigheten, som inte räckte till att dölja misstro och tvifvel, retade och roade honom på samma gång. Det var en komedi, som spelades — en florettfäktning med mask för ansiktet. »Jag skall inte stå efter i höflighet och skådespelaretalang,» tänkte han.

»Får jag ta afsked af de mina?»

»Naturligtvis.»

Han tryckte på den elektriska knappen och Andreas störtade in. Hade synbarligen stått utanför och väntat.

»Du gick inte och lade dig. Det är första gången, du varit olydig,» sade husbonden vekt. »Bed min hustru och dotter komma hit — så fort som möjligt. Det är kanske den sista tjänst du gör mig.»

»Ja, herr direktör.»

Andreas kände sig så underligt svag i benen och var krokigare än vanligt, när han, halfkväfd af gråt och misslyckade försök att visa sig lugn, gick att utföra sitt uppdrag.

Direktören rätade på sig. Nu skulle det värsta komma. Något trotsigt, hälften mod, hälften viljekraft, reste sig inom honom. Sedan — i ensamheten — skulle han få godt om tid att ge utbrott åt sina känslor. Nu, om någonsin, behöfde han själfbehärskning och förställningskonst.

Han gick till garderoben, drog undan draperiet och tog fram en rock — så lugnt som om han inte hade något annat att tänka på. Såg sig om med ett ironiskt leende på läpparna. Visste förut att han var bespejad.

»Det är en garderob — och det finns ingen utgång. Var goda och se efter.»

Stämman var hänfullt artig.

»Jag skulle välja ut en varm rock,» fortsatte han och valde bland kläderna.

»Vi ha täckvagn.»

»Jag får tacka för uppmärksamheten. Jag kunde annars fått nöjet kуска för herrarna i något af mina ekipage.»

Han hade fått fram en mjuk, mörkblå kavaj och tog den på sig. Gick fram till spegeln och gaf sig god tid att ordna håret. Stoppade på sig kam, näsduk och andra småsaker.

»Det är sant,» sade han och gick raskt fram till skrifbordet. Visste att polismännen voro färdiga att rusa efter och kunde ej afhålla sig att småle däråt. Det var ett nöje att göra dem smått skamflata.

»Får jag lof att bjuda,» sade han på sitt chevaleriska sätt och räckte fram en låda cigarrer,

han hämtat från bordet. »Jag vågar säga, att de äro finfina.»

Polistjänstemännen bugade tveksamt.

»Intet krus. Var så goda. En till!»

Han ställde ifrån sig lådan, fyllde ett cigarrfodral och stoppade det på sig.

»Är det kanske inte tillåtet?»

»För all del.»

Hans ansikte blef en skiftning blekare vid ljudet af steg i trappan.

Nu gällde det!

Hustrun, som nyss gått till hvila, öfvertrött af dagens ansträngningar, hade rafsat på sig några klädesplagg och svept en mjuk, veckrik morgonrock däröfver.

En enda blick på Andreas' förskrämda ansikte hade varit nog att förvandla den beklämmande fruktan, hon länge burit på, till full, förkrossande visshet om att olyckan stod för dörren.

Upprörd af samtalet med fadern, hade Anna kommit in i sina luftiga sommarrum, tagit af den hvita sidenklädningen, hängt undan den, kastat en spetskantad peignoir öfver den broderade musslinskjorteln och krupit upp i soffhörnet, ohågad att gå till sängs, innan hon tänkt nya och gamla tankars kedja till slut — tänkt dem om och om igen.

Andreas' lätta knackning ryckte henne ur en drömvärld, som hade föga med den verkliga att beställa.

Modern och hon möttes i vestibulen.

»Hvad är det?» frågade Irma, medan de mörka, heta ögonen borrhade sig in i mannens.

»Jag måste resa bort.»

Det sades otvunget, frankt — som den naturliggaste sak i världen.

Hon skulle också tagit det så, om hon ej sett de båda främmande männen, som gjorde intryck af skiltvakter.

»Nu? I de där herrarnas sällskap? Anton!»

Det ljudt likt ett nödrop.

»Tag inte vid dig så,» sade han med ett krampaktigt leende. »Det är en affärsresa. Något jag måste hjälpa till att reda ut — en ren bagatell. Jag är tillbaka i morgon bittida — eller till middagen senast.»

Hon stirrade på honom, utan att tro ett ord af hvad han sade.

»Far! låt mig följa dig — Jag är genast färdig,» bad Anna på sitt mjuka, varma sätt.

»Följ!»

Det var som om han nu först fått klart för sig, hvart färden bar.

»Bed dem gå ut så länge,» bad hon med en menande blick på de båda männen.

»Hvarför det,» svarade han med ett ömkligt försök till skämt. »Vi ha ju inga hemligheter och jag måste skynda.»

Rösten stockade sig.

»Vi träffas i morgon,» sade han och kysste henne på pannan — tordes inte se henne i ögonen.

* * *

Karin, som från sitt lugna lif kastats in i detta Babylon, hade inte haft någon tanke på att sofva.

Allt var så nytt, så främmande. Sonen framför allt. När hon skilts från honom och kommit in till sig, hade hon gått fram till fönstret och blifvit stående.

Parkens löfmassor stodo tunga och kompakta mot den bleka natthimlen. Hon stirrade in däri, som i en olöslig gåta, medan tankarna gingo femtio år tillbaka i tiden och fråga efter fråga steg fram, utan att kunna besvaras.

Hvem hade tagit hennes barns öde i sina händer? Var det hon — den förmättna. Var det Herran? Hvart hade det ledt? Hade hon felat? Och i hvad? I kärlek? I vishet?

Ena stunden sade hon sig, att allt var godt. Att det rika, vackra hemmet — hvartill hon ej sett något liknande — stod på fast, solid mark, och den andra ville det falla ihop till en grushög, därför att det inte var byggt på den ende, rätta grunden.

»Stå föräldrar i tid och evighet i ansvar för sina barns väl och ve, vore det tusen gånger bättre aldrig ha födt något barn till världen,» suckade hon.

Annas rum låg alldeles bredvid hennes eget, och när Andreas med darrande stämma framförde sitt budskap, hörde hon det och anade att något ledsamt inträffat. Anton hade sett långt ifrån frisk ut. Kanske hade han insjuknat? Den skarpa ringningen hade skrämt också henne.

Hon smög sig utför trappan, in i biblioteket, det enda rum, i hvilket hon kände sig något hemmastadd och som hon visste stötte intill sonens arbetsrum.

Utän att någon märkte henne, sköt hon upp dörren, ställde sig bakom Irma och såg i ett ögonblick att något allvarligt var på färde.

»Adjö, Irma! Var inte orolig! I morgon är jag hos dig igen,» hörde hon sonen säga, lugnt och behärskad, medan hvarje blodsdroppe vek från hans ansikte och ögonen sjönko in i sina hålor.

Det undgick henne ej heller, att han böjde sig emot hustrun — som för att kyssa henne — och i dess ställe hviskade i hennes öra: »Förstör alla papper i nedersta skrifbordslådan till vänster, annars är jag förlorad —» En menande blick visade, hvar nycklarna lågo.

»Ja,» kom svaret, skyggt och osäkert.

»Nu, mina herrar,» sade han med en trygghet, som ginge han till ett festligt dukadt bord.

»Far! kommer du säkert? Riktigt säkert?» bad Anna och hängde sig fast vid hans arm.

»Jag hoppas det,» svarade han med bortvändt ansikte.

Han gick emot dörren, med dottern vid armen, följd af hustrun, hvilken hysteriska snyftningar öfvergingo till skrik. Då han kom till tröskeln, stannade han och vände sig om för att kasta en sista blick öfver rummet — mötte moderns stränga, outgrundliga ögon — böjde hufvudet och gick.

Hon stod kvar ensam, utan att ha rätt klart för sig hvad som händt.

»Förstör alla papper i nedersta skrifbordslådan till vänster...» upprepade hon som en sömngångerska.

Så slog hon händerna för ansiktet.

»Konsul Virak!»

Det var ett skärande jämmerskri, som skrämde henne själf.

»Hvarför fick jag inte dö i dag för femtio år sedan,» klagade hon, där hon stod, gammal och böjd, som hade i detta nu ännu ett tiotal år sänkt sig öfver hennes hjässa.

Solen sken ånyo öfver daggfriska gräsmattor. En lätt vind krusade insjöns yta och susade i trädens löfverk likt tusen och åter tusen hviskande tungor.

Syrsorna hade länge sedan börjat sin dagslånga sång och sländorna sin dans öfver dammarnas blanka vatten. Fåglarna kvittrade, skatorna skrattade, en tupp gol gällt och utmanande och på klöfvervalarna råmade boskapen.

Midt i naturens vaknade lif låg Aftonro tyst, liksom utdödt, ehuru det var långt fram på morgonen.

Sandgångarna voro okrattade och märkena efter hjulspåren kvar. I parken stodo de utbrunna marschallerna, utefter hvilka tjäran runnit ner och bekat sig, som spöklika stångkvastar. Här och där lågo raketstänger eller lemningar efter afbrända fyrverkeripjeser. Öfver allt var gräset nedtrampadt, på sina ställen afsvedt eller beströdt med papperslappar.

Nere kring tältet stodo korgar med tombuteljer och på den tilltrampade marken lågo korkarna tätt.

Äreportens blommor och löfverk hängde visset med kvalmig, äcklande lukt.

Gårdagens feberaktiga brådska och starkt pulserande lif hade efterträds af dåsig, håglös trötthet.

Genom den stora byggnaden smög tjänstefolket på tå och talade tyst, som vore någon död. Ingen hade fullt klart för sig, hvad som händt; men att det var olycka på färde, hade spridt sig som en löpeld kring huset och därifrån till gårdsfolk och underlydnade.

Man talade två och två eller i klungor — alltid hviskande — ömsevis beklagande eller fördö-

mande, sorgset eller skadegladdt. Var öfverraskad och oförberedd, eller sade sig ha anat och förutsett.

Inomhus såg ännu mera oordnad och förvirradt ut än i park och närmaste omgifningar.

Sent omsider — efter att ha berättat något af hvad hon visste och mycket af hvad hon inte visste, för alla som ville höra på — gick Lisen in i direktörens arbetsrum, där allt stod kvar sådant han lämnat det för några timmar sedan.

Nyfikenheten hade drifvit henne dit; men för att dölja det, sköt hon lättjefullt några stolar till rätta. Tyckte sig höra steg utanför, ryckte till sig fracken och började energiskt bearbeta den med klädesborsten.

Det var Karlson, som kom — liksom hon själf — för att på nära håll se skådeplatsen för nattens sorgliga tilldragelser.

»Har du sofvat af dig ruset nu?» frågade hon försmädligt.

»Champagnen knäckte mig. Det är skada att tåla så litet.»

»Litet,» skrattade hon. »Kunde du som du ville, vore vinkällaren redan tömd.»

Hon slängde fracken öfver soffkarmen.

»Det gör detsamma, den kommer nog inte på i brådbrasket.»

»Ordnarna skulle väl bort? Dom kommer han väl ännu mindre att begagna.»

»Inte lär han få några fler heller.»

Karlson tog af Nordstjärnan, Vasen och Dannebrogen, fästade dem på betjäntrocken och gick fram till spegeln.

»Nu tror du dig vara något stort,» skrattade hon, med händerna i sidorna.

»Eller inbilla andra att jag är det — det är

lika lätt. Är det sant?» frågade han hviskande, som skulle väggarna haft öron.

»Hvad då?»

»Att direktören är tagen?»

Hon nickade bekräftande.

»Och det skedde i natt?»

»Medan du låg döddrucken, ja.»

»Det var skada!»

»Hvilket?»

»Att jag inte fick se det.»

»Åh, roligt var det inte. Friherrinnan fick konvulsioner och fröken Anna grät och ville inte släppa honom. Jag såg det från verandan.»

»Begagnade de handbojor?»

»Du ä' dum. Det var två gentila herrar, och di bocka och va så artiga som hoflakejer.»

»Nå ja, di små skålmarna hänger man och di stora låter man gå.»

»Inte alltid,» skrattade hon.

»Hur är det med friherrinnan?»

»Hon fick chloral och sofver, tror jag.»

»Och fröken Anna?»

»Det vet jag inte, hon har stängt sig inne. Det högfärdsstycket visar aldrig hvad hon känner.»

»Hvad tror du kammarjunkarn säger?»

»Säger? Han slår upp naturligtvis.»

»Men om han klarar sig?»

»Direktören? nej du!»

»Och hos en tocken har en tjänat. Usch då!»

»Ja, det må du säga. Och så gudlöst som här lefvats. Kastats ut pengar till höger och vänster, utan tanke eller mening.»

»Friherrinnan försökte ju hålla igen. Nu kan här behöfva snålas. Det är rätt åt henne.»

»Hvilket elände här skall bli.»

»Ja, det kan en tänka sig. Konkurs naturligtvis.»

»Och våra löner, som stå inne.»

»De gå ut med förmånsrätt — men i alla fall.»

»En har så godt som redt sig med drickspengarna. Jag går min väg redan i dag.»

»Det gör jag också.»

»Hvad är den där fru Svenson för en?»

»En han förstört pengar på, kan du förstå, annars hade han väl inte krusat för henne.»

»Hon ser nog så kavat ut.»

»Har du vetat att han hållit en flicka?»

»Både en och fler, men det blundade jag för, och det gjorde jag inte för inte.»

»Inte jag heller,» svarade Lisen och slog sig ner i soffan.

»Här hade han det nog så bra,» sade Karlson och satte sig i skrifstolen. »Fan till kopparslagare jag har,» fortsatte han, hällde i ett glas konjak, tömde det och smackade med läpparna.» Det fins inte bättre. Unga herrn trodde att det var af den sorten han fick. Nej pass — det har vi inte råd till.»

»Ge mig också ett glas.»

»Det finns tre buteljer kvar,» återtog han. »Det skulle vara sex, men... och dom ska jag försöka ta med mig, när jag går. Det är inte mer än rättvist.»

»Nej! När vi inte fått ut våra löner!»

»Tror du friherrinnan misstänker?»

»Att du stulit konjaken?»

»Så dumt ställer jag mig väl inte. Jag har mina knep med etiketterna. Att han varit henne otrogen, menar jag.»

»Visst misstänker hon, men han ställde sig alltid så klokt och så va han så artig mot alla fruntimmer — inte minst mot mig.»

Hon kastade en blick i spegeln, som återgaf lifliga bruna ögon, burrigt ljusbrunt hår under en kokett hvit mössa, starkt röda kinder och en nätt figur i skär bomullsklädning och stort spetskantadt förkläde.

»Hade jag velat, så —» återtog hon själfkärt, »men jag höll på min värdighet, och hade han än varit dubbelt så älskvärd...»

Karlson småskrattade föraktligt.

»Du va' galen i honom, du, som allt kvinnfolk.»

»Det ska du inte säga,» svarade hon, ifrig att fria sig. »Jag såg väl bäst, hur fåfäng och narraktig han var.»

»Tror du han kommer igen?»

»Inte hit åtminstone.»

»Det är underligt att tänka,» sade betjänten med en ögonblicklig, saknadsfull tanke på, hur bra han haft det och hur öfverseende och god husbonden i grunden varit. »Skada på karl i alla fall,» utbrast han och reste sig upp.

»Vi skulle väl låtsas göra någon nytta,» föreslog Lisen.

»Kanske det,» svarade han och hängde in fracken i garderoben.

»En så'n massa kläder. Hvad ska' det göras med allt det här nu,» undrade han.

»Säljas på konkursauktion förmodligen. Passa du på.»

»Att köpa, menar du?»

»Du har ju att fordra.»

»Det är sant, annars så — för ärlig är jag. Inte vill jag bli en skälm för så litet.»

»Konjaken räknar du inte?»

»Mat och dryck ska en ju ha.»

»Och nu är det slut,» återtog Lisen. »En kan få det bättre men också sämre.»

»Då får en trösta sig med att en tjänar hos hederligt folk. Men hur tror du han får det?»

»Som han förtjänar.»

»Tror du det blir vatten och bröd?»

»Hvem vet? Det skulle just göra godt, så som han festat och aldrig fått det bra nog.»

Karlson gick fram till skrifbordet och fick syn på cigarrerna.

»Det finns inte många kvar,» sade han och stoppade på sig resten. »Han måste ha tagit med sig, den fan. Di ä' extra, kan du tro.»

»Du har väl alltid rökt samma sort som han,» sade hon beundrande.

»Inte alltid. Han kunde vara småsnål emellanåt och låsa in dem.»

Det tog i dörrlåset.

Lisen rusade upp ur soffan och började damma skrifbordet.

Karlson for af som en pil in i garderoben och kom ut med ett fång kläder på armen.

»Jag skulle borsta dem,» sade han, då han mötte Annas genomträngande blick.

Lisen fick fatt i arbetsrocken, som låg kvar på soffan, där direktören kastat den.

»Låt den ligga.»

Anna pekade på butelj och glas.

»Tag bort det där — och gå.»

Anna hade haft sin första sömnlösa natt och där hon stod med hufvudet böjdt, blek och tårlös, liknade hon en blomma, som härjats af nattfrosten.

Längtan och oro hade fört henne ned till faders rum, där hon trodde sig komma honom när-

mare, men just här — där allt påminde om honom — kände hon först rätt den förfärliga tomhet, han lämnat efter sig.

Oredan rundt om plågade henne. Med ömma, varliga händer vidrörde hon hvarje den minsta af hans tillhörigheter, medan hon ordnade rummen så som hon visste han ville ha det och skulle önska att igenfinna allt, när — eller om han kom tillbaka.

Under de hysteriska anfällen hade modern uttalat hjärtskrämmande ord, som dottern inte ville tro, men ännu mindre kunde förjaga ur minne och tankar.

När tviflet vill taga en människosjäl i besittning, kommer det långsamt smygande, tills det med ens hugger i med skarpa klor och inte släpper sitt tag förr än det blifvit själfrådande på tankens och känslans områden.

Så mycket hade moderns ord redan uträttat, att Anna visste, hvad hon främst af allt hade att göra.

Solen sken in i rummet. Hon öppnade fönstret, ställde sig i den varma, gyllene ljusfloden och lät den omsluta de kalla, skälfvande lemmarna.

»Att solen kan lysa i dag,» hviskade hon, medan den skärande kontrasten mellan naturens ljusa skönhet och det mörker, som fallit öfver dem alla, trädde fram i all sin bitterhet.

Hon gick bort från fönstret, rädd för de egna tankarna, öppnade faderns skrifportfölj, tog fram ett pappersark och doppade pennan. När hon gjort det, blef hon sittande med den i handen.

Därför att hon kände, att hvad hon ämnade göra var hennes hjärtas innersta önskan, var hon tvehågsen, om det var rätt eller ej.

Så doppade hon pennan ännu en gång och skref, utan att se upp från papperet.

När brevet var färdigt, läste hon igenom det och lade det i ett kuvert — drog af förlofningsringen, stack in den däruti och förseglade.

Jo, det var rätt! Nu, när det var gjordt, sade hennes lättade, frigjorda hjärta henne, att hon inte kunnat handla annorlunda.

Hon höll brevet i handen. »Tänk om — om...?» Hennes ansikte öfvergöts af en klar, liflig rodnad. »Hvilken omätlig sorg kunde ej ha gömt sig mellan dessa pappersblad? Hur skulle det ha varit att nödgas skrifva detta bref till...»

Så ljudlöst tyst hade modern kommit in i rummet, att hon inte märkt det.

De studsade båda vid hvarandras åsyn.

Var dottern förändrad, var hustrun det ännu mera. Så hjälplöst bruten, skygg och nervöst upphetsad.

»Är du här,» sade hon, medan ögonen hängde vid nyckelknippan på skriftyget. »Jag trodde du sof. Hvem har du skrifvit till?»

»Min fästman — kammarjunkar Borgheimer.»

»Det också! Stackars barn!»

»Det kunde ha varit värre.»

»Men om han inte vill göra slut?»

»Visst vill han det! Den Anna Stjärnskog, som kunde fått en förlofningsring på hvarje finger, är död för alltid.»

»En rik måg hade kanske varit en räddning. Anton trodde väl så!»

»Han gjorde väl det,» sade Anna tonlöst. »Brytningen måste naturligtvis komma från mig,» fortsatte hon. »Kom den från honom, vore det en förödmjukelse för oss båda.»

»Du ser så trött ut, skulle du inte gå och lägga dig lite,» bad modern, som inte hade mer än en tanke — den att mannens sista uppdrag inte var fullgjordt.

Under nattens förtviflan hade hans begäran fallit henne ur minnet; men när hon vaknade från den letargiska dvala, hvaruti chloralen försänkt henne, trädde hans ord fram skarpa och hårda som stålklingsor, lämnande intet val, ingen undanflykt.

En ångestfull känsla af att försummat tiden, och en pinande fruktan för att nycklarna kunde vara borta, smög sig öfver henne, medan hon i all hast kammade det gråsprängda håret och tog på en enkel svart klädning. Om det så gällt hennes lif, skulle hon inte kunnat bära en färgrik, glad dräkt.

Att hon fann dottern före sig i skrifrummet var en missräkning, ty hvad hon hade att göra tälte inga vittnen.

»Mamma», utbröt Anna lidelsefullt »var det sant hvad du sade i natt? hur kunde du säga så om pappa?»

»Hvad sade jag då?»

»Att han inte kommer tillbaka, att... nej, jag kan inte ens tänka det.»

Hon såg på modern, bönfallande om ett tröstens ord, men fick intet.

»Vi äro utfattiga, vanärade — sade du, men det var under yrsel. Inte sant!»

»Gud gifve så vore!»

»Men hvems är då felet?» utbrast dottern häftigt. »Ensamt hans kan det inte vara.»

Hon tänkte på de summor, hennes uppfostran kostat och förebrådde sig bittert, att hon aldrig haft en tanke på att spara.

»Jag kan inte tro honom om något ondt,» fort-

satte hon. »Jag vill inte tro det. Han älskade oss så högt, hur skulle han kunnat? Människorna äro elaka mot honom — men jag skall försvara honom. Det har jag lofvat. Hvad är det att älska i medgång och lycka? Nu gäller det!»

»Ja, nu gäller det,» sade Irma, med en blick på skrifbordet. »Gå! Jag vill vara ensam här inne.»

»Förlåt mig, fru friherrinna,» bad Andreas och stack in sitt gråa hufvud genom dörren, »men det är ett fruntimmer, som ber att få säga några ord.»

»Ett fruntimmer?»

Irmas uppjagade fantasi visade henne genast en smärt, elegant kvinna med ett döljande flor för ansiktet.

»Är hon ung och vacker?»

»Nej, gammal och ful.»

Hon drog en lättnadens suck.

»Bed henne då komma in.»

»Andreas,» sade Anna och lade det nyskrifna brevet i hans hand, »laga att det här kommer säkert fram — och så fort som möjligt.»

Den gamle vägde brevet i sin hand, förstod hvad det innehöll och såg på henne med sorgsna tillgifna ögon.

»Det gör jag med glädje,» sade han förtroendefullt.

Andreas gick och släppte med detsamma in ett torftigt klädt fruntimmer, som stannade vid dörren under fruktlösa försök att bekämpa sin gråt.

Anna gick bort och ställde sig framme vid fönstret, med en förkänsla af någon ny ledsamhet.

Också hon hade tagit fram en svart dräkt, men hängt undan den med en vidskeplig fruktan och tagit på en ljust lilasfärgad sommarklädning, fadern

tyckt om att se henne i. Där hon stod i solskenet, påminde hon om en blekgredelin, själf full pensée.

»Hvad är det? Är det något, jag kan hjälpa?» frågade Irma ängsligt.

»Jag vet inte. Mitt namn är Berg — fröken Berg. Jag var hos direktören i går.»

»I går?»

»Ja, på kontoret. Det är så att jag ärft tusen kronor och gick dit för att få dem placerade.»

»Tusen kronor? Och han tog emot dem?»

»Han nekade först, men så... Och nu —» en snyftning afbröt henne. »Jag var med om festen i går och har legat hos trädgårdsmästarens öfver natten. Det pratas så mycket. Sådana rysliga saker — och jag tänkte... Kanske han tagit pengarna med sig hit eller lämnat dem till fru friherrinnan, så jag kunde få igen dem. Doktorinnan Ström sa' nog, att jag skulle sätta dem på banken, och hade jag lydt henne... men hvem kunde tro? Direktören var alltid så snäll.»

Hon grät högt. Irma satt tårlös med brännheta, stirrande ögon.

»Kanske pengarna äro kvar,» sade hon med en glimt af hopp. »Det var troligen dem jag såg i hans plånbok. Det var just den summan och han sade...»

Hustrun hejdade sig med en bitter känsla af att det mesta af hvad mannen sagt varit ord — bara ord.

»Det gör mig så ondt om herrskapet,» återtog den besökande, »och vore det inte för att det är allt hvad jag har, så... Jag hade tusen kronor inne förut se, och de äro nog också borta.»

Anna vände ryggen åt rummet med en önskan att kunna dölja sig själf och på samma gång slippa se,

»Jag får bedja om förlåtelse. Jag förstår, att här är nog att bära ändå,» fortsatte den främmande i känslan af den smärta, hon förorsakade.

»Han hade pengarna i plånboken i går afton och de kunna inte vara borta,» utbrast Irma hoppfullt.

»En sådan välsignelse som det vore!»

»Bara han inte har nyckeln till penninglådan med sig?»

Den satt i. Irma öppnade, med darrande händer. »Här brukade han ha sina pengar. Åtminstone mindre summor.»

Lådan var tom. Hon sköt igen den med en känsla af dof förtviflan. Så föll henne den tanken in att pengarna kunde vara kvar i plånboken och att han lämnat den hemma, i kärleksfull omtanke för familjens behof.

Hon gick efter fracken och letade igenom fickorna. Nej! Fick fatt i arbetsrocken och kände genast att plånboken låg där.

»Här är den,» sade hon — för ögonblicket glömande alla bekymmer.

Det tomma konvolutet fanns kvar. Detsamma som hon sett — men inga pengar.

»Tom,» upprepade fröken Berg mekaniskt.

Det lilla ordet skar Anna i hjärtat. Hon lämnade sin plats vid fönstret och gick ut ur rummet.

»Kanske har han dem med sig,» tröstade Irma, medan en ljusning spred sig öfver det tärda ansiktet. »Då äro de ju i säkerhet.»

»Vi ska hoppas det,» svarade fröken Berg, som i grunden förlorat allt hopp. »Det här måtte ha fallit ur någon af fickorna,» fortsatte hon, böjde sig ned tog upp en hopskrynkad breflapp och räckte fram den.

»Det smärtar mig mer än jag kan säga,» be-
dyrade Irma, medan hon, utan att stort tänka på
hvad hon gjorde, slätade ut papperslappen. Så stan-
nade hennes blickar vid de skrifna raderna.

»Jag kommer i natt — efter festen för att få
de tusen kronor du lofvat mig eller — om du inte
har dem inne — skriftlig förbindelse därpå.

Din Julia.»

Hustrun sjönk ned på en stol och kastade pap-
peret, som om det bränt henne.

»Drick litet,» bad fröken Berg och skyndade
efter ett glas vatten; men Irma sköt det ifrån sig
liksom hade hon med det samma skjutit undan
hvarje möjlighet till tröst.

»Var det något om pengarna?» frågade den främ-
mande ur stånd att stäffa sin nyfikenhet.

»Pengarna? De äro borta — borta,» skrek Irma
i skärande jämmer.

»Var inte så förtviflad. Herren hjälper väl på
något sätt.»

Anna kom tillbaka med något ifrigt, spändt i
blicken.

»Jag vet inte, hur mycket det är värdt,» sade
hon och räckte fram ett rödt saffiansetui.

Gnistrande stenar blixtrade mot den fattiga
sömmerskan, då hon öppnade det.

»Nej, jag kan inte,» sade hon avfärjande.

»Jag kommer aldrig att begagna dem och jag
har fått dem,» svarade Anna. »Det var hans sista
gåfva.» Rösten fick ett varmt, vekt tonfall. Så slog
det henne, att de kanske inte voro hennes — att
intet af hvad hon kallat sitt nu mera var hennes
tillhörighet. »Eller äro de inte mina? har jag inte

rättighet?» frågade hon med de ångestfyllda ögonen fästade på modern.

»Jo — då du fått dem med varm hand.»

»Jag vet snart inte hvad som är rätt eller orätt,» klagade hon, »men är det något — eller mycket att godtgöra — och kan jag...»

»Det är mig omöjligt att ta emot det här, herrskapet kan behöfva det själfva,» återtog fröken Berg och ställde ifrån sig etuiet.

»Vi komma i alla händelser inte att behålla det. Gör mig inte mera ledsen än jag är.»

»Gud välsigne fröken!»

»Tänk intet ondt om honom,» bad Anna, då juvelerna försvunnit i sömmerskans ficka. »Det var inte hans mening. Han ville inte...»

»Från mig skall aldrig komma ett anklagande ord,» svarade fröken Berg af öfverströmmande hjärta.

Sådan Anna stod där i sin ljusa, luftiga dräkt, mjuk och varm, ögonen blanka af tårar, tyckte hon sig aldrig ha sett något vackrare.

»Adjö och förlåt. Jag skall aldrig glömma frökens ädelmod,» sade hon och gick med en djup nigning för Irma, som satt slö och ihopsjunken, utan att lägga märke därtill.

Anna gick fram till modern. Att se hennes förtviflan var värre än allt annat.

»Tag det inte så tungt. Vi måste hålla modet uppe,» bad hon.

Så fick hon se breflappen på golvet, tog upp och började veckla ut den, men hejdades af modern, som ryckte den till sig.

»Det är inte för dig.»

»Hvad är det?»

»En — en skuldsedel,» skrattade Irma hysteriskt och ref papperet i små bitar.

Anna tordes inte fråga — ville inte veta. Det kändes som om lifvet vore slut och ingen fortsättning möjlig.

»Hur kunde han? hur kunde han?» ropade hon i plötslig förtviflan.

»Det fanns ingenting han inte kunde — ingenting han höll heligt,» svarade hustrun hårdt.

»Men mamma då!»

»Jag trodde honom mer än mina egna ögon. Och så som jag höll af honom. Så blindt som jag åtlydde honom! Det fanns ingenting jag inte var färdig att göra för hans skull — till och med det orätta.» Hon tänkte med förfäran på det löfte, han aftvingat henne. »Må Gud förlåta honom! Jag kan inte.»

»Men mamma då, jag känner inte igen dig! Hur kan du tala så? Hörde du inte, att den gamla fröken — en främling — inte skulle låta ett klandrande ord komma öfver sina läppar och du — hans egen hustru.»

»Tror du inte, att en hustru mången gång har mer att klandra och förlåta än någon annan. För alla andra var han älskvärdheten — ridderligheten. Med mig var det inte så noga — inom stängda dörrar åtminstone — men jag tålte, nöjde mig med småsmulor, därför att jag älskade honom och var rädd att förlora det lilla jag ägde. Nu är jag så fattig.»

»Jag vet inte, hvad fattigdom är,» svarade Anna tankfullt, »och det har jag honom att tacka för — men vi skola arbeta, försaka. Den fattigdomen är inte den tyngsta! Jag kan ge språk- och musik- lektioner och kanske sälja en liten tafla då och då.

Se så, mamma. Försök att ta det lugnare,» upp-
muntrade dottern.

Medan hon talade, ljusnade framtiden för hennes ögon. Fullkomligt okunnig som hon var om livvets skuggsidor och fattigdomens nedtyngande, glädjedödande makt, framträdde de för henne, omspunna af det omedvetnas poesi.

I möjligheten att kunna arbeta för dem, hon älskade, låg ett hitintills oanadt glädjeämne.

Ingenting antydde att modern lyssnat till hennes ord.

»Tänk på hvad han skall lida,» bad hon bevekande.

»Han? Det är inte mer än rättvist.»

»Men, mamma! när du delat glädjen med honom, måste du väl också dela sorgen.»

»Nog har jag fått dela med mig,» kom svaret skärande bittert.

Anna var på väg att lämna rummet, då Andreas kom in med ett visitkort på en bricka.

Hon kastade en blick därpå och blef blossande röd.

»Det är kandidat Laurén, mamma,» sade hon.

»Jag tar inte emot någon,» svarade Irma otåligt.

»Låt det inte gälla honom!»

»Hvarför inte honom, så väl som alla andra?»

»Därför att...»

En blick på dotterns upprörda, glädjestrålade ansikte gaf förklaringen.

»Det borde jag förstått,» tänkte modern med en aggende känsla af, att kärleken till mannen tagit så stor plats i hennes tanke- och känslövärld, att hon ej varit för sina barn, hvad hon kunnat och bort vara.

»Bed kandidaten vara välkommen.»

Anna gick emot honom och räckte fram sina båda händer.

Om allt gått sin orubbade gång, sommaren igenom, hade de kanske skillts med saknad, vänskap och möjlighet att glömma och lefva lifvet utan hvarandra.

Nu hade några timmars lidande och sorg fört dem tillsammans, gjort dem likställda, tagit bort det, som skilde dem åt, och knutit olösliga band.

Hela staden hade varit så godt som i uppror vid underrättelsen om hvad som händt, och ej förr nådde ryktet därom den unge mannens öron, än han ändrade sina resplaner.

Att få vara nära Anna, stödja, tjäna, hjälpa henne, var hans enda tanke. Det var ej längre fråga om att äga, blott att skydda. Ej om att vinna genkärlek, utan om att dela sorg och skam.

När han återsåg henne, glömde han allt han tänkt, allt han ämnat säga — Läste också i hennes ögon samma förgätenhet, samma återsken af en kärlekslycka, som ägde makt att öfverglänsa all världens smärta och nöd.

»Kandidaten kommer från staden,» afbröt Irma lifligt.

»Ja.»

»Hvad vet man? Hvad säger man?»

»Den ene ett, den andre ett annat,» svarade han undvikande.

»När blir polisförhöret?»

»Polisförhöret,» upprepade Anna och gömde ansiktet i händerna.

»Gud gifve jag kunde spara er, fröken Anna, men det är bättre ni får veta det af mig. Det kan ju bli bättre än det ser ut. Har han bara sina papper klara?»

»Papper? Det är på mig det beror,» tänkte hustrun skrämmd och sjönk ned öfver skrifbordet.

»Det är som en dröm,» sade Anna sakta. »I går ännu bar jag siden och juveler och i dag...?»

»I dag,» upprepade han med jubel i själfva stämman.

Magnus kom inrusande med en tidning i handen. Ingen hade tänkt på att sakna honom. Han hade kommit med samma tåg som kandidaten, men gömt sig undan som en missdådare — smugit på omvägar upp från stationen.

»Har mamma sett, hvad här står?» ropade han.

Han var sorglig att se. Hår och dräkt oordnade, ansiktet uppsvälldt af gråt.

»Jag vill inté se,» svarade modern och sköt undan tidningen.

Han räckte den till Anna.

»Inte jag heller,» svarade hon afvärjande.

»Har kandidaten sett?» fortsatte han upphetsad.

»Gif mig tidningen,» sade denne med fasthet,

»Hvad stod där inte i går afton. Och nu?» Han slog upp tidningen och läste.

»Uppseendeväckande häktning — det där läses nu öfver allt — hela landet rundt.»

Anna ryckte till sig tidningen och ref den i bitar.

»Jag mins det ändå — hvart ord. Förskingring! Förfalskning!»

»Det är inte sant,» ropade Anna ångestfullt.

»Kamraterna vände sig bort. De kände inte igen mig, de lymlarna. Och ändå ha de aldrig nekat, när jag bjudit, och krusat, bockat, smickrat och hjälpt till att förstöra mina pengar. Fan anamma dem och honom också, den...»

»Det är om din far du talar,» påminde Anna och lade handen öfver hans mun.

»Han är inte min far längre! Jag vill byta namn — fara långt bort, där ingen känner mig — ingen hört något. Mamma! Mamma, hur kunde han,» snyftade sonen och gömde hufvudet i hennes knä.

»Du har sett så litet af lifvet,» sade hon brutet och förde de smala, blodlösa händerna genom hans mörka hår, som liknade faderns. »Ungdomen dömer så förfärande hårdt — kanske är det bäst så — men mins du i går kväll, när du ville öfvertala honom att lemna dig medel, han fått sig anförtrödda. Så börjar det... hvem vet...?»

»Det skulle ju betalas igen dagen därpå.»

»Skulle ja...»

Han sprang upp från sin knäböjande ställning.

»Och jag, som brukade skryta öfver honom och säga att ingen var som han. Och nu? En sådan skamfläck!»

»Det finns fläckar på samtiden,» inföll kandidaten, »som det är hvars och ens skyldighet att hjälpa till med att aftvä. Vill du vara med om det, Magnus? Ska vi hjälpa till?»

Ungdomlig hänförelse lyste ur hans ögon och tände gnistor äfven i Annas.

»Jag? Jag,» återtog Magnus med växande undran öfver att en sådan uppmaning, ett sådant kraf, kunde ställas på honom, som hitintills aldrig haft tanke för annat än sig själf.

»Hvad duger jag väl till,» sade han modstulet. »Skall det bli något af mig, blir det åtminstone inte här — Härifrån vill jag så fort som möjligt! Inte kommer jag igen heller, förr än jag skaffat mig så mycket pengar och anseende, att jag har råd att visa de lymlarna... Och här gick han och lät sig

beundras.» fortsatte han i stigande häftighet. »I hans ställe skulle jag gjort slut på alltsammans, innan...»

»Skona din mor.»

Det var en stämman med något af malmklang i sig, som yttrade de sista orden och då Magnus såg upp, mötte han tvänne allvarliga, forskande ögon.

Det var farmodern, det förstod han genast. Anna hade aftonen förut berättat, att hon kommit och velat föra honom till henne, men han hade varit i feststämning redan och inte velat.

Det blef liksom stilla inom honom. Hennes blotta åsyn gaf något af ro, lugn och tillit.

»Vi måste förlåta, om ingen annan gör det,» sade Anna exalteradt.

»Mot ingen har han handlat så illa som mot oss,» svarade Magnus dämpadt.

»Jo — mot sig själf.»

Det var återigen farmodern, som talade. Än en gång mötte han hennes ögon — kärleksfulla, men så bottenlöst sorgsna. Det skar till i hans hjärta, som hade ett skarpslipadt vapen trängt därigenom. — Den gamla där var mor till — till den brottslige. Ynglingen förstod inte hvad hon led, men fick en aning därom och såg på sin egen mor.

»Förlåt mig, mamma,» bad han — »Jag vet inte, hvad jag gör eller säger.»

Han rusade ut ur rummet.

»Låt honom inte gå ensam. Följ med, herr kandidat,» bad Irma ängsligt.

»Må han rasa,» sade Karin tungt. »Stormen böjer de unga träden, men bryter dem inte.»

Hon hade fått sonsonen kär, så litet hon än sett af honom. Det var något friskt, ungt öfver ho-

nom, tyckte hon, som gaf löften. »Hvem vet... Herrens vägar äro underbara,» tänkte hon, medan bibelns ord om nödvändigheten af att en dör för folket, kommo för henne. En gång i tidens fullbordan var det den rättfärdige, som led för att genom uppenbarelsen af helig, fullkomlig oskuld och renhet komma syndens mörker att träda fram dubbelt vederstyggligt. Men måste inte den onde — eller det onda — också dö för att det goda skulle kunna lefva? Kunde inte ens undergång — ens straffdom — blifva mångas räddning? Var det ej så: att om också endast en bröt ut i uppenbar synd, fröet fanns i månget hjärta och kunde hindras att gro och spira genom Herrens stränga, varnande eldskrift?

»Jag kom för att få reda på, när tågen gå härifrån,» sade hon, uppvaknande ur sina tunga tankar.

»Det är bäst se efter på tidtabellen,» svarade Irma med en viss otålighet. »Gå du med, Anna, och hjälp farmor till rätta — Eller fråga Andreas...»

Den gamle kom i detsamma, som hade han varit kallad.

»Inte ett ögonblicks fred,» tänkte Irma och strök sig öfver pannan. »Jag blir tokig, tror jag.»

»Förlåt, om jag stör,» bad Andreas, »men jag har ingen ro, förr än jag lämnat ifrån mig det här.»

Han räckte fram kråsnålen och ringen han fått aftonen förut.

»Hvar har du fått dem ifrån?»

»Direktören gaf mig det i går afton, men det kan ju inte vara meningen.»

»När han gaf dig det, min vän.»

»Jag har åtnjutit så mycken godhet här i huset och jag tänkte... Det kan behövas bättre på annat håll.»

En plötslig tanke slog Irma med förfäran.

»Dina besparingar!»

»Det också,» suckade Anna och böjde hufvudet under den nya sorgebördan.

»Det kan ju inte hjälpas,» svarade Andreas, lugnande.» Det blir väl någon råd. Det går väl an med mig, jag är bara en tjänare... men herrskapet...»

Tårarne rullade utför de fårade kinderna.

»Vi ha inte många vänner nu — tack», sade Irma och räckte fram sin hand.

»Hör han, hedersgubbe,» inföll Karin och trädde fram. »Jag har en stuga på landet och det fins ett litet rum till öfverlopps. Vill han ha det till döddagar?»

»En stuga på landet?»

Hans ögon vidgade sig som såge han den redan.

»Och en trädgårdstäppa att arbeta i. Där är vackert,» fortsatte hon, »vackrare än på någon annan fläck i världen.»

Han såg sjön, forsen, skogsranden — hela landskapet — tydligare än i verkligheten och omfattade det med samma ifver som den drunknande den tillkastade räddningsplankan — där om någonstädes på jorden fanns frid?

»En trädgårdstäppa,» stammade Andreas. »Det är så jag tänkt mig det. Nej, det är omöjligt! hur skulle jag kunna ta emot det af fruntimret?»

»Det kan han,» sade hon, varm af känslan att få godtgöra något af hvad sonen brutit.

»Hvem kan hon vara?» frågade gubben sig ännu en gång.

»Tag emot det, Andreas! Det kan du med godt samvete,» inföll Anna lifligt.

»När fröken säger så,» sade han öfvertygad. De skumma ögonen blefvo ljusa af glädje. Han hade

inte vetat någon annan utväg än fattighuset. Nu var han räddad.

»Tag då åtminstone det här,» bad han och räckte fram smyckena.

»Nej! det skall du behålla.»

»Så får jag väl det,» sade han belåtet. »Och hvad di än säger — bättre husbonde än direktören har aldrig funnits.»

»Hör nu, när går nästa tåg till staden?» ropade Karin efter honom.

»Jag har tidtabell i mitt rum, om frun vill se på den,» svarade han med tacksamhetens ifver.

»Då följer jag med.»

»Gå du också, Anna,» bad modern. —

Irma såg spändt efter de bortgående, som fruktade hon att någon af dem skulle komma igen. Hon hade så länge arbetat förgäfvets för att bli ensam, att hon knappast trodde sig vara det.

Nyckelknippan låg kvar på skrifbordet. Hennes feberheta ögon hade aldrig ett ögonblick förlorat den ur sikte. Hon tog den, höll den i sin hand och släppte den som hade den varit rödglödgd.

»Nej, jag kan inte! Vill inte,» frampressade hon krampaktigt.

Det var inte det syndfulla i handlingen, som afskräckte henne. Hvad som höll henne tillbaka — gjorde henne hård och kall — var minnet af mannens trolöshet.

Hon gick fram och åter, kämpande med sig själf. Ville och ville inte. Stannade framför skrifbordet liksom hypnotiserad, med blickarna fästade på lådan, han utpekade.

»Där ligga papperen och på dem beror hans väl eller ve,» sade hon sig. »Jag har bara att vrida om nyckeln...

Hon vandrade upp och ner i rummet, med allt hastigare, oroligare steg, allt häftigare klappande hjärta — närmare och närmare skrifbordslådan, till hvilken hon drogs liksom genom någon oemotståndligt tvingande makt.

Händerna iskalla, pannan fuktig af ångestsvevt.

»Det är så brottslingen måste känna, när han pressas fram mot sitt mål,» tänkte hon med fasa och gick beslutsamt mot dörren.

»Må det störta samman öfver honom och oss,» hviskade hon i förtviflan.

O s s ?

Det lilla ordet tvang henne tillbaka, jagade blodet genom hennes ådror, tankarna genom hennes hjärna. Det var inte henne ensam det gällde, inte honom ens, utan barnen. I timmar hade hon väntat på att bli ensam och så ryggade hon tillbaka. Om någon kom, blef det för sent.

Blotta möjligheten däraf dref blodet som en eldström upp i de gråbleka kinderna. Hon tog nyckeln, med af ifver skälfvande händer, och föll på knä framför skrifbordslådan.

I detta ögonblick tänkte hon inte på barnen, inte på sig själf, endast på honom, för hvilken hon gärna gått i döden, trots allt. Innerst i hjärtat hade hon också hela tiden haft en dunkel förnimmelse af, att hon kämpade sin kamp förgäfvets. Slutet kunde inte bli mer än ett.

»Hjälp, Herre, och förlåt,» bad hon och vred om nyckeln.

En hand lade sig tungt på hennes axel.

»Hvad gör du, när du åkallar Guds namn?»

Frågan kom gripande allvarlig.

»Hvad jag gör? Intet annat än det jag har rättighet till,» svarade Irma och reste sig upp, skräm

och förvirrad. Mötte svärmoderns stränga ögon och sänkte sina.

»Är du säker på det? Jag vet också hvad han gömt i den där lådan. Jag stod bakom dig då...» rösten fick en hård, skarp klang. »Det var det fegaste och grymmaste af allt han gjort.»

»Säg inte så! Han visste, han kunde be mig om allt.»

»Just därför.»

»Man och hustru äro ett.»

»I brott också?»

»I att bära följderna!»

»Tror du att jag — hans mor — kunde höra hvad han bad dig om, utan att också frestas — frestas till döds...»

Det ryckte och skälfdde i det gamla ansiktet.

»Svärmor har också kommit hit in för de där papperen?» frågade Irma misstänksamt.

»Jag får dem inte ett ögonblick ur mina tankar.»

»Inte jag heller.»

»Den, som förstör dem gör sig till hans medbrottsling.»

»Jag vet det, och jag har ännu aldrig begått någon uppsåtlig synd. Jag förlorar min samvetsfrid — men det gör jag antingen jag tar dem eller inte.»

»Stackars barn.»

Det kom så vekt och varmt, att Irma greps därpå.

»Säg om det igen, mor,» bad hon under känslan af nöd och ensamhet.

»Mor.» Ordet smekte Karins öron. Hon räckte fram sin kraftiga hand.

Sorgen hade gjort dem till jämnlikar.

»Jag reser med tretåget och kom för att säga farväl,» återtog Karin tungt.

»Reser? Hvart?»

»Till staden först och sedan hem till mitt. Antingen i afton eller i morgon bittida — det beror på.»

»Ämnar mamma söka upp honom?»

»Nej, jag söker inte upp honom. Det har jag inte krafter till ännu.»

»Så underligt att mamma skulle komma hit, just nu?»

»Det var mening i det, du. Herren vet hvad han gör. Hvem är också närmare än jag att straffas genom hvad Anton brutit — jag som fostrat honom så illa.»

De gamla, tusen gånger tänkta tankarna trädde fram anklagande och spörjande.

»Om jag låtit honom växa upp på landsbygden,» återtog hon, »hade han kanske varit en hederlig människa. Frestelserna hade då varit mindre. Jag trodde, att det var kärlek — bara kärlek — då jag arbetade och sträfvade för att han skulle komma sig upp, men ens bästa gärningar äro intet annat än stoft. Kanske var det lika mycket fåfänga. En vill ju alltid att ens barn ska bli något förmer än en själf.»

»Barnen ja! hvad gör man inte för dem.» Irma tog ofrivilligt ett steg mot skrifbordet.

Ännu en gång lade sig en hand på hennes axel.

»Det är inte sättet att tjäna dem.»

»Mamma förräder mig inte och jag måste göra hvad jag kan för att spara dem skammen af ett fläckadt namn.»

»Låt dem åtminstone kunna akta sin mor.» Karins ögon borrhade sig in i Irmas. — »Eller har jag

misskämt dig? Ämnar du ta papperen för att lämna fram dem?»

»Lämna fram dem? Störta honom med mina egna händer, när vi lefvat tillsammans i tjugutre år?»

»Och delat öfverflöd och goddagar? Nej. Det kan du sannerligen inte.»

»Och ändå vore det inte mer än rätt,» brusade Irma upp, »Nu — midt i eländet — har jag fått visshet om att han varit mig otrogen.»

»Och ändå vill du offra dig för hans skull?»

»Kanske just därför. Att inte göra det vore hämnd — lumpen hämnd.»

»Du kan inte längre skilja mellan rätt och orätt.»

»Hvem vet, om man är ond eller god förrän frestelsen kommer. Det är som om allt jag trott på, eller vuxit fast vid, rifvits upp med rötterna. Man lefver inte heller så många år tillsammans med en människa, utan att bli antingen bättre eller sämre genom hennes inflytande.»

»Huru vore det, om jag toge de där papperen?» frågade Karin och ställde sig framför skrifbordslådan.

»Nej! nej!» svarade Irma häftigt. »Det var mig han bad om det och jag blir inte lugn förr än jag har dem i mina egna händer. Ingen får heller ta ifrån mig rättigheten att lida för hans skull.»

Hon sköt undan Karin och böjde sig öfver lådan.

»Låt mig säga dig,» bad den gamla och förde henne åt sidan.

»Jag vill ingenting höra! Hur skulle jag också kunna lägga en sådan börda på en annans samvete. Det måste ske — innan det blir för sent.»

»Det är för sent,» sade Karin med en lättnadens suck.

De voro ej längre ensamma. Anna hade kommit in.

Irma låste lådan och stoppade på sig nyckeln.

»Jag skall göra det i natt, om inte förr,» tänkte hon.

»Jag kommer för att be mamma spara sig lite,» bad Anna. »Gå och lägg dig, eller gå ut och gå. Du ser alldeles förstörd ut.»

Irma kastade en flyktig blick i spegeln. Ja, i sanning! Hon såg tio år äldre ut — ögonen ihåliga med stora påsar under, dragen slappa.

»Gå ut och gå,» svarade hon bittert, »möta människor. Se deras nyfikna, frågande blickar, hellre då sitta fängslad som han.»

»Försök att tänka mindre på människors dom och mera på Guds. Den endast, som syndar skall dö,» påminde Karin.

»Stanna hos oss farmor.»

Från första stunden hade Anna känt farmoderns närvaro som en tröst och ett stöd.

»Nej! Kanske känner jag det mindre svårt där hemma — där vill jag också sluta mina dagar.»

Anna vände sig återigen till modern.

»Får jag gå efter ett glas vin då?»

»Nej! — Men du påminner mig om något. Jag måste gå ner i vinkällare och skafferi och se efter ett och annat. Karlson och Lisen passade på och sade upp sig, när jag mötte dem på vägen hit in.»

»Det var ingen skada.»

»Nej! men jag måste se till, att de inte stjäl allt för mycket — från våra kreditorer.»

Anna stod och såg efter modern med något ringaktande i blicken.

»Hur kan hon ha hjärta att tänka på sådana småsaker just nu,» utbrast hon.

»Utan de där småsakerna skulle ingen orka med de stora bördorna här i lifvet,» sade Karin tankfullt.

»Det har varit så godt att ha dig här, farmor.»

»Kanske hade det varit bättre för er om jag inte kommit.»

»Jag tycker att till farmor kan jag säga allt hvad jag tänker. Ingen älskade honom som du och jag.»

»Som jag» tänkte modern.

»Älskade,» utbrast Anna lidelsefullt. »Hvarför inte säga älskar? Det ligger något hjärtslitande i att vi tala om honom som något som varit, och mamma är så bitter, så bitter!»

»Döm henne inte. Hon har mest att förlåta.»

»Jag lofvade att försvara honom,» fortsatte Anna, »att tro på honom hvad som än hände. Och jag har försvarat honom mot alla andra, men...» hennes stämma skälfde af smärta. »Är det inte förfärligt? Mot mitt eget hjärta förmår jag ingenting. Det anklagar honom. Jag frågar — bara frågar. Hur kunde han? Hur kunde han? Det är som hade jag mistat allt med ett enda slag. På hvem törs jag tro, när jag inte längre kan tro på honom?»

Hon blef allt mera upprörd.

»Jag har inte minnet kvar ens. Barnatro! Ungdomsglädje! Allt är borta! Min uppfostran, min vistelse utomlands, allt han kostat på mig, var kanske en stöld från andra. Åh, farmor,» hon gömde hufvudet i hennes knä. »Jag kan inte bära det. Allt har sjunkit undan.»

»Nej, bara slagget,» svarade den gamla och strök varligt öfver det guldbruna, glänsande håret, som lockade sig vid tinningarna.

»För Anna och Magnus kan jag åtminstone lätta vägen,» tänkte hon och ljusnade upp vid erinringen om sparbanksböckerna, i hvilka hon samlat slant efter slant. Om hon blott kunnat arbeta allt framgent — viljan var större än någonsin — men hvad årslånga mödor ej förmått hade några timmars kval och kamp utträttat. Hon kände sig gammal och bruten och såg framtiden an med trötta, hopplösa ögon.

Anna låg stilla. Sömmen hade sänkt sig öfver de tunga ögonlocken. Hårda, arbetströtta händer hade smekt henne till ro.

Karin tordes inte röra sig, men hennes ansikte klarnade allt mera. Midt i olyckan genomströmmades hon af en värmande glädjekänsla. Det var barnbarnet — hans barn — hon höll i sina armar.

Dörren öppnades häftigt.

»Är friherrinnan här?»

Anna vaknade. Det var kandidaten.

Hon sprang upp med strålande ögon, som ur en lycklig dröm.

»Jag har ju honom! honom att tro på, lita till, älska...» tänkte hon, medan tviflet sjönk undan som dimman för solen.

Han hade glömt frågan, han gjort, glömt allt annat än henne.

Farmodern såg på dem. Såg kärleken lysa ur deras ögon varm och ren, trofast och stark.

»Det känns som vore det orätt att vara lycklig,» hviskade Anna — »men jag är det.»

Hon hade en bestämd känsla af att det måste gå om en tid — likt sorgetiden efter en död — innan de kunde tillhöra hvarandra. Men hvad gjorde det? I själ och hjärta voro de redan förenade för lifvet.

Han förstod henne.

»Framtiden är vår,» sade han innerligt.

»Ja, och vi skola arbeta på den — hvar och en på sitt håll,» svarade hon med en lycklig känsla af arbetskraft och arbetsmöjligheter. Att hon ägde dem, hade hon fadern att tacka för. Det var ej att glömma och skulle ej glömmas.

Magnus kom instörtande.

»Hvar är mamma?»

Kandidaten påminde sig, att hans ärende varit att uppsöka henne.

»Nu äro de här,» ropade ynglingen andlöst.

»Hvilka?» frågade Karin och reste sig upp.

»Bankherrarna. Rådman Ask och doktor Ström.»

»Hvad vill dom?»

Det var återigen Karin, som talade.

»Tala vid mamma. Hvar är hon?»

»Jag vet inte. Bed Andreas ta reda på henne,» sade Anna förvirradt och sökte med ögonen den älskade, som för att finna hjälp mot någon ny olycka. Han smög sin hand i hennes, tryckte den och lämnade rummet.

»Hvad skall nu komma?» frågade hon.

»Det bittraste af allt, kanske,» svarade Karin dystert.

Andreas öppnade dörren med samma sirliga värdighet som till en stor mottagning och släppte in friherrinnan och tvänne främmande herrar, efter hvilka Magnus kom, blek och handfallen.

Rådman Ask var fetlagd och jovialisk, omtyckt sällskapsmänniska och ingen kostföraktare, när det gällde ett festligt lag. Han och Anton Stjernskog hade haft många glada stunder tillsammans.

»Förlåt oss, fru friherrinna,» sade han med förekommande artighet. »Det gör oss verkligt ondt, men som styrelsemedlemmar i banken...»

»Hvad är det herrarna önska?» stammade Irma, som var likblek och knappast kunde hålla sig upprätt.

»Se igenom hans papper.»

Det var doktor Ström, som nu talade och i hans stämma och anletsdrag fanns intet af mildhet och öfverseende.

Han var omutligt rättskaffens, hade arbetat hårdt för att få en tryggad existens och tålte ingen humbug. Ägde stor människokännedom och var ej så litet stolt däröfver. Anton Stjernskog hade aldrig varit bland hans vänner. Han hade tvärt om mistrott honom från början, samt ogillat hans lefnadsätt och förutsett att det skulle sluta illa.

Han var lång och senfull, hade ett skarpskuret ansikte med örnäsa och ingåf genom sitt yttre mera fruktan än kärlek. Var dock en afgudad läkare, som kunde le varmt och godt mot hvarje lidande, som behöfde hans hjälp.

»Hans papper?»

Det var mer än ett hjärta, som träffades af dessa ord.

»Skulle fru friherrinnan vilja upplysa oss, om hvar han brukade förvara dem,» bad rådmannen artigt.

»Det — det vet jag verkligen inte,» svarade Irma sväfvande.

»Här i skrifbordet — det vet jag,» inföll doktorn stråft.

»Skulle friherrinnan möjligen ha reda på nyckeln?»

Rådmannen kallsvettades af ångest, som hade det gällt honom själf. Värre uppdrag tyckte han sig aldrig haft att fullgöra.

Det blef några ögonblicks tystnad.

»Lås kunna brytas upp,» sade doktorn hotande. Irma tog nyckelknippan ur fickan och lämnade dem till rådmannen.

»Hvilken af dem är det, som går till skrifbordslådorna?»

»Denna!»

Hustrun visste, att det inte fanns någon undflykt; men hade velat fördröja afgörandet med sekunder, ehuru det skulle varit en lättnad, om det pinande uppträdet varit öfver. Karin, som stått lutad mot väggen, händerna krampaktigt knutna, de ångestfyllda, hjälpsökande ögonen riktade på banktjänstemännen, — utstötte en suck och gick in i biblioteket.

»Ursäkta att vi ta oss friheten,» bad rådmannen och började tillsammans med doktorn genomöka skrifbordet.

»Det ska finnas,» sade doktorn hårdt, »såvida inte...»

Han såg sig misstänksamt omkring.

Rådmannen öppnade den sista lådan — den nedersta till vänster. Den var tom.

»Tom,» återtog doktorn. »Jag låter inte lura mig!»

»Jag vet inte — jag har inte,» stammade hon.

»Något sådant ha vi inte rättighet att tro, men...»

Irma förstod mer än väl att hon var misstänkt.

De båda herrarne talade afsides med hvarandra.

»Om han skulle tagit papperen med sig och funnit utvägar?»

»Omöjligt! Han var bevakad hela tiden och visiterades genast han trädte i häkte.»

»Kanske anade han hvad som skulle ske och förstörde dem på förhand?»

»Sådant göres inte förr än i yttersta nödfall och det hann han inte med. Visst var det rykten i omlopp, men till honom nådde de ju inte fram.»

»Han kände väl sin ställning.»

»Naturligtvis — men hoppades på utvägar. En sådan natur som hans gör det. Häktningen kom också så oväntadt — midt i natten — just för att han skulle vara oförberedd — Det troliga är att...»

»Lämnade direktören själf nycklarna i edra händer?» frågade doktorn vänd till Irma.

»Nej — de lågo på skriftyget. Jag stoppade dem helt nyss i fickan.»

»De skulle således legat där i natt?»

»Ja.»

»Det är inte troligt. Hvem som helst kunde ju ha tagit dem.»

Irma hade pinats af samma tanke.

»Hvarför togos de inte genast tillvara?»

Hela tyngden af hvad som passerat redan aftonen förut föll öfver henne.

»Jag fick ett hysteriskt anfall och kunde inte...»

Doktorn var fullt öfvertygad, att hustrun gjort sig till mannens medbrottsling och fått sina förhållningsorder.

»Kan någon annan ha öppnat lådan och tagit papperen?»

Hon skakade på hufvudet ur stånd att tala.

»Eller? — Visste friherrinnan att den var tom?»

»Jag vet ingenting! Ingenting — det kan jag svära på.»

Hon sjönk ned tillintetgjord med händerna för ansiktet, skakande af själsrörelse.

»Stackars mamma!»

Det var Magnus, som lade hennes hufvud mot sitt bröst. Äfven Anna kom till och smekte hennes

händer. Hon tänkte med förfäran på, hur nära hon varit att svika deras förtroende. Endast genom Herrens underbara nåd hade hon räddats från att blifva brottslig. Lifvet skulle ej räcka till att tacka honom därför. Karin återvände från biblioteket och gick fram till rådmannen.

»Det var några papper och räkenskapsböcker — här äro de.» Hon såg skarpt på Irma. »Jag tog dem till vara redan i natt för att de inte skulle falla i orätta händer. Jag hade tänkt fara in till staden och lämna dem i all tysthet, så att ingen behöfde veta att det var jag, som —» rösten svek henne — de skulle kanske inte förlåta... »Nu kan det inte uppskjutas.»

Hon lämnade ifrån sig papper och böcker, som hon gömt bland folianterna i biblioteket och hoppats kunna tillställa vederbörande i hemlighet, så att sonhustru och barnbarn aldrig skulle behöfva veta hennes andel i brottslingens fällande.

Doktorn såg igenom papperen.

»Det var som jag trodde,» sade han med något af skadeglädje i stämman.

»Hvem? hvem är ni då?» frågade rådmannen.

Karin lyfte sitt hufvud, som hade hon haft något att vara stolt öfver, och såg honom frimodigt in i ögonen.

»Hans mor.»

»Hans mor, Herre Gud!» snyftade Andreas.

»Hans mor!»

Orden gånge eko i främlingarnes hjärtan.

»Visste ni, att de här papperen skulle fälla honom?» frågade doktorn — rösten så förunderligt mild och på samma gång otydlig.

»Ja — annars hade jag inte behöft lämna fram dem.»

Hon stod lugn och hög, medveten om hvad kampen kostat och att hon inte kunnat handla annorlunda, skulle hon ännu en gång haft att välja.

»Moder och martyr är ofta det samma,» tänkte doktorn och böjde vördnadsfullt sitt hufvud.

Hon såg det ej. Människors dom fanns i denna stund ej till för henne. Hon hade ställt sig under Guds.

»Vi ha ingenting mera här att göra,» sade rådmannen.

»Gud gifve vi aldrig behöft komma, fru friherrinna,» tillade doktorn med en aktningsfull buggning.

Han önskade innerligt, att han kommit lika mild och skonsam som han gick. Andreas följde herrarne ut. Irma gick fram till Karin.

»Hvar fick du kraft ifrån, mor — så som du älskar honom?» frågade hon.

»Älskar då inte Gud oss människor, när han straffar,» svarade Karin exalteradt.

Hon var under det stora ögonblickets hänförelse ännu, men dragen slappades allt mera.

»Förlåt att jag teg med hvad jag gjort och att jag gjorde det,» hviskade hon till sonhustrun — »men det gällde din samvetsfrid också.»

»Och mina barns aktning.»

»Det var det jag visste. Det tvingade mig också.»

Plötsligt slogs hustrun af förfäran vid tanken på hvad som skett och följderna däraf.

»Med honom är det förbi,» klagade hon och vred sina händer.

»Nej,» svarade Karin, med öfvertygelsens värma. »Straffet här är enda vägen till förlåtelse där.»

Hennes krafter voro uttömda. Hon sjönk tillsammans under tyngden af år och smärta.

Kampen hade varit förfärlig. Att hon skulle taga papperen syntes henne gifvet. Men sedan? Hur lätt hade det inte varit att bränna dem? Hon hade varit nära att göra det.

»Farmor! Kära farmor,» sade Magnus och böjde sig öfver henne.

Hon såg upp med en glimt af hopp i de trötta ögonen.

»Förstår du hvad jag gjort och hvarför jag gjort det?» frågade hon.

»Jag tror det.»

»Då är det inte förgäfves,» sade hon profetiskt.

Mörka moln hade stigit upp på himlen och stängt för solen. Ingen hade märkt det.

Det blef på en gång alldeles mörkt. Trädens kronor böjdes, sanden hvirflade, stormen sopade fram öfver jorden och slet af blommor och trädgrenar. Insjön gick svart, med hvita vågkammar, haglet smattrade mot fönsterrutorna och en ljungande blixl följdes tätt af brakande tordön.

»Det är Herrens vrede,» tänkte Karin och lyfte sitt hufvud. »Sådan är den. Fruktansvärd och förfärlig. Men ur den går välsignelsen fram, likt solen ur åskbyn, våren ur vintern, ångern ur straffet, lifvet ur döden.»

